

ПОСТАЊЕ
ИЛИ
Прва књига Мојсијева

превео с јеврејског
проф. др Александар Бирвиш

ДАР ИЗАВАЧА

ПОСТАЊЕ или Прва књига Мојсијева
 Предео с јеврејског проф. др Александар Бирвиш

Овај превод сачињен је на основу: Biblia Hebraica
 Stuttgartensia, Deutche Bibel Stiftung, Stuttgart 1967/77

Ауторска права за ово издање: Удружење за очување,
 неговање и промоцију духовног хришћанског наслеђа
 ИКОНОС – Београд – 2007.

Издавач: Библијско друштво у Србији и Удружење
 ИКОНОС – Београд

За издавача: мр Вера Митић и Жарко Ђорђевић

Уредник: Драшко Ђеновић

Дизајн и техничка припрема: Studio GARAGE – Панчево

Штампа: CURENT – Београд

Тираж: 3.000 ком.

CIP – Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд

27-242.5

ПОСТАЊЕ или Прва књига Мојсијева /

предео с јеврејског Александар Бирвиш. - Београд :
 Библијско друштво у Србији : Иконос, 2007 (Београд :
 Curent). - 152 стр. ; 17 см

“Овај превод сачињен је на основу: Biblia Hebraica
 Stuttgartensia ... 1967/77“ - -> колофон. - Тираж 3.000. -
 Преглед рада Библијског друштва у Србији: стр. 3-7. -
 О преводиоцу: стр. 151-152

ISBN 978-86-86827-00-5 (БДС)

ISBN 978-86-83661-22-0 (Иконос)

COBISS.SR - ID 138192908

ПРЕГЛЕД РАДА
 БИБЛИЈСКОГ ДРУШТВА У СРБИЈИ

Године 1804. у Енглеској је основано Британско и
 инострано библијско друштво. Превођење и издавање
 Светог писма или Библије на свим језицима и дијалектима
 света, њено ширење, посебно светог јеванђеља, главни је
 задатак и смисао постојања Библијског друштва. Сваки
 народ треба да има доступну Реч Божју на матерњем језику.
 Иако је још у XVII веку било појединачних обимнијих
 покушаја ширења Библије, већи кораци су настали тек у
 XIX веку. 1804. године енглески проповедник Томас Чарлс
 Бел оснива „Британско и инострано библијско друштво“.
 Од око 6.500 светских језика и дијалеката тада је Свето
 писмо делимично или у целини било преведено на 67
 језика. Тај број се до 1900. године попео на пет стотина,
 педесет година касније на хиљаду, а 2006. године Свето
 писмо је у целини или делимично доступно на 2.426
 језика. Само прошле, 2006. године Библијско друштво
 је помогло појављивање 23 нова превода на различитим
 језицима.

Идеја Библијског друштва се из Енглеске убрзо
 проширила на Русију где је већ 1813. основано Руско
 библијско друштво да би се 1814. у Холандији основало и
 њихово Библијско друштво. Друштва настају у земљама
 где су различите хришћанске вероисповести и дено-
 минације биле у већини. Свето писмо објављивано је
 без икаквих коментара или додатних текстова тако да га
 нико није могао присвојити као своје. Припадало је дакле
 свима, свим хришћанским усмерењима, свим народима
 и етничким групама.

У XX веку појавила се потреба за координацијом у раду различитих библијских друштава, разменом искустава али и међусобном сарадњом и потпомагањем.

У Холандији је основан Светски савет библијских друштава а у Енглеској, одмах по завршетку Другог светског рата Уједињена библијска друштва. Данас ту породицу чини преко 145 националних библијских друштава међу којима је и Библијско друштво у Србији. Она међусобно сарађују, организују конференције и семинаре, а за теологе, студенте и научне раднике објављују Свето писмо на оригиналним језицима тј. на старојеврејском (Стари завет) и новозаветном грчком (Нови завет). Поред ових језика објављује се и комплетно Свето писмо на латинском језику (Вулгата). За ова издања Светог писма посебно се специјализовало Витембершко библијско друштво.

Већ током XIX века из различитих европских земаља у Србију су долазили хришћани да као колпортери шире Реч Божју. Најзначајнији међу њима био је свакако неуморни Вилхелм Лихтенбергер који је дошао у Београд као први стални колпортер 1868. године где се оженио, засновао породицу и остао да ради све до смрти 1922. године.

Како је Свето писмо темељ хришћанске вере, оно окупља припаднике свих хришћанских верских заједница и тако доприноси ширењу духа заједништва.

Библијско друштво у Србији је члан велике светске породице коју чине национална библијска друштва из 145 земаља а која својим радом покривају око 200 земаља широм света. Свима нам је јединствен циљ: да Реч Божју приближимо сваком вернику.

Британско и инострано библијско друштво је у Србији основано 1918. године. Током Другог светског рата прекида свој рад али га је после рата обновило. На основу закона о штампи 1962. године као и сви страни издавачи и Британско и инострано библијско друштво је обуставило свој рад али је 1964. поново добило дозволу. Од тада до данас, са успехом, наставља своју делатност. Занимљиво је да је господин Велимир Јеремић од 1918. све до 1971. године водио Библијско друштво у Београду. Од 1971. до краја 2006. године секретар Библијског друштва је био господин Звонимир Смиљанић а сада ту дужност обавља госпођа Вера Митић. Преосвећени епископ шабачки Лаврентије (Трифуновић) је од 1993. године председик Управног одбора Друштва.

Први покушаји превода Светог писма на народни језик јављају се стотинак година пре Вукове реформе. Први данас познати покушаји превођења одређених делова Светог писма на народни језик сачинио је Гаврил Стефановић Венцловић у периоду 1732. до 1746. године. О овом преводу М. Павић бележи: „У Венцловићевом обимном делу налази се, у ствари један слободан, али ванредно песнички и успео превод готово целе Библије, и када би се ти одломци расути у виду цитата и парафраза скупили и систематизовали, ми бисмо схватили да смо имали један класичан превод Светог писма стотину и више година пре појаве Вуковог и Даничићевог, а на истом уметничком нивоу. И то на језику тачном и готово исто тако чистом као што је био језик двојице наших класичних преводаца Библије...“¹ У Будимпешти је 1804. на основу руског предлошка словенску Библију

¹ Из предговора М. Павића књизи: ЦРНИ БИВО У СРЦУ

у пет књига објавио митрополит карловачки Стефан Стратимировић али ово није био превод на народни језик. Неколико година касније, 1816. Лукијан Мушицки, у то време архимандрит Манастира Шишатовац и потоњи епископ горњокарловачки је преводио Свето писмо али на основу старог правописа. Године 1830. и 1834. Британско и инострано библијско друштво је штампало Нови завет у преводу Атанасија Стојковића у 5.000 и 3.000 примерака након што је тај превод 1824. објављен у Петрограду у 2.000 примерака од стране Руског библијског друштва. Нажалост и овај превод није био на народном језику већ је био ближи црквено-словенском. Ипак, сви ови преводи утрли су пут Божјој речи на народном српском језику.

После готово тридесет година борбе, године 1847. појављује се превод Новог завета у преводу Вука Стефановића Караџића у 2.000 примерака. Три године касније, 1850. Британско и инострано Библијско друштво од њега откупљује хиљаду примерака, када је и откупило право на објављивање овог Новог завета. Овај превод је током протеклих 160 година постао стандардни српски превод на народном језику. Године 1867. Буро Даничић завршава свој превод Старог завета и 1868. године појављује се прво издање комплетног Светог писма или Библије на српском народном језику. Данас, готово да нема српске куће које нема ово Свето писмо иза кога стоји Библијско друштво.

У новије време треба споменути превод целог Светог писма др Луја Бакотића (1933) штампан латиницом, Новог завета др Димитрија Стефановића (1934) и др Емилијана Чарнића (1973). Библијско друштво је 1984. године објавило прво издање Новог завета у

преводу Комисије Светог архијерејског синода Српске православне цркве, а 1998. и комплетно Свето писмо у комбинацији Буро Даничић-Синодски превод.

Уз своја ранија издања Библијско друштво је уврстило и Дечју библију и Библијски атлас с тридесетак географских карата.

У великом таласу избеглица који је захватио нашу земљу деведесетих година, Библијско друштво је поклонило преко 50.000 примерака Новог завета напаћеним људима пружајући им духовно спасење.

Након што смо 1986. објавили „Живот и рад Исуса Христа – четири еванђеља“, у 2.000 примерака и „Псалми – ритмички превод“ из преводилачког пера проф. др Александра Бирвиша, представљамо вам и овај превод Постања или Прве књиге Мојсијеве. Жеља издавача је да на овај начин да још један допринос у ширењу Светог писма међу Србима и онима који говоре српски језик.

БИБЛИЈСКО ДРУШТВО У СРБИЈИ

Краља Милана 26

11000 Београд

тел: 011/ 26 - 56 - 779

ел.пошта: yubs@yubc.net

ПОСТАЊЕ
ИЛИ
ПРВА КЊИГА МОЈСИЈЕВА

1

Стварање света. Човек – обличје Божије

1 У почетку створи Бог небо и земљу. 2 Земља би пуста и празна. Над безданима простираше се тама и Дух Божији је лебдео над водама.

3 И рече Бог:

– Нека буде светлост! – и би светлост.

4 И виде Бог да је светлост добра; и растави Бог светлост од таме. 5 Светлост Бог назва дан, а таму назва ноћ.

И би вече и би јутро – дан први.

6 И рече Бог:

– Нека буде свод посред воде да дели воде од вода! – и би тако.

7 Бог начини свод и воде под сводом одвоји од вода над сводом. 8 И свод назва Бог небо.

И би вече и би јутро – дан други.

9 И рече Бог:

– Воде под сводом нека се саберу на једно место и нека се покаже копно! – и би тако.

10 Копно назва Бог земља, а водене скупине море. И виде Бог да је добро.

11 И рече Бог:

– Нека проклија земља зеленилом: травом семе-

нитом и дрветима плодоносним, свако према својој врсти, која на земљи доносе плод што у себи своје семе носи.

12 И из земље је изникла зелена трава што доноси семе, свака према својој врсти, и дрвета која рађају плодове што у себи своје семе носе, свако према својој врсти. И виде Бог да је добро.

13 И би вече и би јутро – дан трећи.

14 И рече Бог:

– Нека буду светила на своду небеском да одвајају дан од ноћи, да буду знаци за празнике, за дане и године, 15 и нека светле на своду небеском и нека осветљавају земљу. – и би тако.

16 И начини Бог два велика светила: светило веће да управља даном и светило мање да управља ноћу, и звезде.

17 И постави их Бог на свод небески да осветљавају земљу, 18 да управљају даном и ноћу и да растављају светлост од таме. И виде Бог да је добро.

19 И би вече и би јутро – дан четврти.

20 И рече Бог:

– Нека проврве живи створови у води и птице небеске нека полете над земљом по небеском своду! – и би тако.

21 И створи Бог морске грдосије и свакојаке живе створове што миле и врве у води и птице крилате од сваке врсте. И виде Бог да је добро.

22 И благослови их Бог говорећи:

– Плодите се и множите се и напуните воде морске! И птице нека се намноже на земљи!

23 И би вече и би јутро – дан пети.

24 И рече Бог:

– Нека земља изведе жива бића, свако према својој врсти: стоку, гмизавце и звери сваке врсте! – и би тако.

25 И створи Бог звери сваке врсте и стоку и гмизавце. И виде Бог да је добро.

26 И рече Бог:

– Начинимо човека по своме лику, према нашем изгледу, да буде господар над рибама морским, над птицама небеским и над стоком по целој земљи и над гмизавцима што по земљи пузе.

27 По своме лику створи Бог човека, по лику Божијем створи га он, мушко и женско створи их он.

28 И благослови их Бог и рече им:

– Плодите се и множите се и напуните земљу и потчините је себи! Владајте рибама у мору и птицама у ваздуху и свим живим створовима што по земљи пузе.

29 И још рече Бог:

– Ево, дајем вам за храну све биље што доноси семе по свој земљи и сва дрвета плодоносна што у себи своје семе носе.

30 А зверима на земљи и птицама у ваздуху и гмизавцима што по земљи пузе у којима је дах живота – нека буде за храну све зелено биље. – и би тако.

31 И виде Бог све што је учинио и све беше добро веома.

И би вече и би јутро – дан шести.

1 Тако би довршено небо и земља са свом војском својом. 2 И седмога дана Бог доврши своје дело које учини. И почину у седми дан од свега дела које учини. 3 И благослови Бог седми дан и посвети га, јер у тај дан почину од свега дела које учини.

4 То је постање неба и земље. Тако су стварани.

Створени свет; човек у рају

Када је Господ Бог начинио небо и земљу, 5 још није било никаквог пољског грмља по земљи, још не беше никло никакво биље по пољима, јер Господ Бог још не пусти кишу на земљу, нити је било човека да обрађује. 6 Међутим, из земље је текла вода и натапала тле. 7 Господ Бог начини човека од праха земаљског и у ноздрве му удахну дах живота. Тако је човек постао душа жива.

8 Господ Бог је засадио врт на истоку у Едему и тамо је сместио човека кога је начинио. 9 И учини Господ Бог те на земљи никоше сваковрсна дрвета привлачна за гледање и добра за храну, и дрво живота наспред врта и дрво познања добра и зла.

10 У Едему је извирала река и натапала је врт. Оданде се гранала у четири крака. 11 Првом је име Фисон, а протиче свом земљом евилском у којој има злата. 12 Злато те земље је добро, а има онде и бдела и оникса. 13 Другој реци је име Геон, а протиче кроз сву земљу хуску. 14 Трећој реци је име Хидекел, а тече на исток од Асирије; четврта је Ефрат.

15 Господ Бог узео човека и постави га у едемски врт да га обрађује и да га чува.

16 Господ Бог заповеди човеку:

– Са сваког дрвета у врту слободно једи, 17 али с дрвета познања добра и зла не једи никако! У онај дан у који с њега окусиш, умрећеш.

Бог ствара жену

18 И рече Господ Бог:

– Није добро да је човек сам. Начинићу му помоћ као што је он.

19 Господ Бог је, наиме, начинио од земље све животиње у пољу и све птице у ваздуху. Привео их је онда човеку да види како ће коју назвати, па како човек назове неко створење, тако да му буде име. 20 Човек је наденуо имена свој стоци, свим птицама у ваздуху и животињама у пољу. Ипак, не нађе се човеку помоћ као што је он. 21 Тада Господ Бог пусти тврд сан на човека, па овај заспа. Онда му извади једно ребро, а место попуни месом. 22 Од ребра што га је узео човеку начини Господ Бог жену па је доведе човеку, 23 а човек рече:

– Ово је, дакле, кост од костију мојих, месо од меса мојега!

Нека се зове човечица, јер је од човека узета.

24 Зато ће човек оставити оца свога и матер своју,

те ће се приљубити уз жену своју – и биће једно тело.

25 А обоје су били голи, и човек и његова жена, али се нису стидели.

Први грех, проклетство и прво обећање

1 Беше змија лукавија од све зверади што је створи Господ Бог. Она рече жени:

– Зар вам је Бог рекао да не смете јести ни с једног дрвета што је у врту?

2 Жена одговори змији:

– Плодове с дрвета у врту једемо. 3 Само за плод с дрвета што је насред врта рекао је Бог: “С њега не једите и не дирајте га, иначе ћете умрети!”

4 Змија на то рече жени:

– Ви умрети нећете. 5 Него зна Бог да оног дана кад будете јели с њега, отвориће вам се очи, па ћете бити као богови који познају добро и зло.

6 И виде жена да је дрво добро за јело и примамљиво за очи и пожељно ради памети. Зато узе од његова плода и поједе. Даде и свом мужу који је био с њом, те је и он јео.

7 Тада им се обома отворише очи и схватише да су голи. Сплели су смоквино лишће и начинили себи прегаче.

8 Тада чуше глас Господа Бога како шета вртом при дневном поветарцу. И сакри се човек и жена му пред Господом Богом међу дрвеће у врту. 9 А Господ Бог позва човека и рече му:

– Где си?

10 А он рече:

– Глас твој чух у врту и побојих се зато што сам го, па се сакрих.

11 Рече му тад:

– Ко ти саопшти да си го? Да ниси јео с дрвета за које сам ти забранио да једеш?

12 А човек му рече:

– Жена, коју си дао да буде са мном, она ми даде с дрвета, те сам јео.

13 Тада Господ Бог рече жени:

– Зашто си то учинила?

А жена рече:

– Змија ме превари те једох.

14 Тада Господ Бог рече змији:

– Зато што си то учинила

проклета буди међу свим животињама и међу свом зверади пољском.

На трбуху свом ћеш ићи и прах јести свег живота свога.

15 И непријатељство стављам

између тебе и жене,

и између потомка твога и потомка њезина: он ће

теби главу сатирати,

а ти њему пету рањавати.

16 А жени је опет рекао:

– Умножићу твоје трудничке муке и у мукама ћеш рањати синове.

Жудња ће те према мужу терати и он ће тобом господарити.

17 Човеку је пак рекао:

– Зато што си послушао глас жене своје и јео с дрвета за које сам ти заповедио рекавши да не једеш с њега, нек је земља због тебе проклета, с напором ћеш од ње се хранити у све дане живота твојега.

- 18 Трње ће ти и коров рађати и пољским ћеш се растињем хранити.
 19 У зноју лица свога хлеб ћеш јести док се у земљу не вратиш, јер од ње узет јеси, јер прах јеси и у прах ћеш се вратити.
 20 Онда је Адам својој жени наденуо име Ева, јер је она мајка свим живима.
 21 А Господ Бог начини за човека и његову жену хаљине од коже, па их одену.
 22 Потом рече Господ Бог:

– Ето, човек поста као један од нас знајући добро и зло. Да сад не пружи своју руку, те да узме с дрвета живота и поједе, па да живи довека.

23 Зато Господ Бог истера човека из врта едемског да обрађује земљу од које би узет. 24 Тако га изагна, а источно од едемског врта постави херувиме и пламен обртног пустошника да стражаре на путу према дрвету живота.

4

Каин и Авељ

- 1 Човек позна своју жену Еву, те она заче и роди Каина и рече:
 – Добих човека помоћу Господа.
 2 А после роди његовог брата Авеља.
 Авељебиопастирситнестоке, а Каин беше земљорадник.
 3 Једног дана Каин принесе Господу жртву од плодова земаљских. 4 А и Авељ принесе од првина своје стоке, од стада њиховог. И Господ с наклоношћу погледа на Авеља и његову жртву, 5 а на Каина и његову жртву не погледа.

Зато се Каин јако наљути и лице му се намргоди. 6 И Господ рече Каину:

– Зашто се љутиш и зашто ти се лице намрго-дило?
 7 Ниси ли узвишен ако добро чиниш? А ако добро не чиниш, грех вреба на улазу. Он жуди за тобом. Ипак, ти владаш над њим.

8 И рече Каин свом брату Авељу, те кад изиђоше у поље, подиже се Каин на брата свога и уби га.

9 Тад Господ рече Каину:

– Где је Авељ, брат твој?

И рече:

– Не знам. Зар сам ја чувар брата свога?

10 Тад рече:

– Шта си учинио? Глас је многих крви брата твога које мени вичу из земље. 11 И сада, проклет да си из земље која је отворила уста своја да из твоје руке узме многе крви брата твога. 12 Кад радиш земљу, неће ти дати рода свога. Бићеш скитница и бегунац по земљи.

13 И рече Каин Господу:

– Казна је моја претешка да се носи. 14 Ето, данас ме тераш с њиве и морам да се кријем од лица твојега, и бићу скитница и бегунац по земљи, те свако ко ме нађе може да ме убије.

15 А Господ му рече:

– Зато ће седмострука освета бити на сваком ко убије Каина.

И Господ постави Каину знак да га не удари ко га нађе.

16 И Каин оде од лица Господњег и настани се у земљи Наид источно од Едема.

Каинови потомци

17 И позна Каин жену своју, те она заче и роди Еноха; па грађаше град по имену свога сина: Енох. 18 Еноху се роди Гаидад, а Гаидад роди Малелеила; а Малелеило роди Матусала; а Матусал роди Ламеха. 19 И Ламех узе себи две жене: једној беше име Ада, а другој Села. 20 И Ада роди Јовила: он је праотац оних који бораве под шаторима и баве се стоком. 21 А брату његову беше име Јувал: он је праотац оних који свирају у жице и свирале. 22 Такође роди и Села: Товела који беше ковач свих израђевина од бакра и од гвожђа; а Товел је имао сестру Ноему.

23 И рече Ламех својим женама:

– Ада и Села, чујте глас мој!

Жене Ламехове, слушајте говор мој,
јер човека убих зато што ме је ранио,
и мушко дете зато што ме је ударило.

24 Ако је седмострука освета за Каина,
за Ламеха је седамдесетоседмострука.

Сит и Енос

25 И Адам поново позна своју жену, те му она роди сина, и он му надеде име Сит, „јер ми Бог надокнади потомка уместо Авеља, кога уби Каин“. 26 А и Ситу се роди син коме надеде име Енос. Од тада се поче призивати именом Господњим.

5

Родослов првенаца пре потопа

1 Ово је потомство Адамово.

Кад је Бог створио човека, начинио га је по лику своје; 2 створио их је мушко и женско. А кад их је створио, благословио их је и назвао „човек“.

3 Кад је Адаму било сто и тридесет година, роди му се син по његову изгледу, по његову лику: њему је наденуо име Сит. 4 После рођења Адам је живео осам стотина година, те му се родило још синова и кћери. 5 Адам је укупно живео девет стотина и тридесет година и умро.

6 Кад је Ситу било сто и пет година, роди му се Енос. 7 После Еносова рођења Сит је живео осам стотина и седам година, те му се родило још синова и кћери. 8 Сит је укупно живео девет стотина и дванаест година и умро.

9 Кад је Еносу било деведесет година, роди му се Каинан. 10 После Каинанова рођења Енос је живео осам стотина и петнаест година, те му се родило још синова и кћери. 11 Енос је укупно живео девет стотина и пет година и умро.

12 Кад је Каинану било седамдесет година, роди му се Малелеило. 13 После Малелеилова рођења Каинан је живео осам стотина и четрдесет година, те му се родило још синова и кћери. 14 Каинан је укупно живео девет стотина и десет година и умро.

15 Кад је Малелеилу било шездесет и пет година, роди му се Јаред. 16 После Јаредова рођења Малелеило је живео осам стотина и тридесет година, те му се

родило још синова и кћери. 17 Малелеило је укупно живео осам стотина деведесет и пет година и умро.

18 Кад су Јареду биле сто шездесет и две године, роди му се Енох. 19 После Енохова рођења, Јаред је живео осам стотина година, те му се родило још синова и кћери. 20 Јаред је укупно живео девет стотина шездесет и две године и умро.

21 Кад је Еноху било шездесет и пет година, роди му се Матусал. 22 Енох је ходао с Богом. После Матусалова рођења, Енох је живео три стотине година, те му се родило још синова и кћери. 23 Енох је живео три стотине шездесет и пет година. 24 Енох је ходао с Богом, па је ишчезао; Бог га је узео.

25 Кад је Матусалу било сто осамдесет и седам година, роди му се Ламех. 26 После Ламехова рођења, Матусал је живео седам стотина осамдесет и две године, те му се родило још синова и кћери. 27 Матусал је укупно живео девет стотина шездесет и девет година и умро.

28 Кад су Ламеху биле сто осамдесет и две године, роди му се син. 29 Њему је наденуо име Ноје. Притом је рекао:

– Овај ће нас утешити од труда и напора наших руку на земљи коју је проклео Бог.

30 После Нојева рођења, Ламех је живео пет стотина деведесет и пет година, те му се родило још синова и кћери. 31 Ламех је укупно живео седам стотина седамдесет и седам година и умро.

32 Кад је Ноју било пет стотина година, родише му се Сим, Хам и Јафет.

6

Поквареност рода људског

1 Људи се почеше множити по земљи и рађаше им се кћери. 2 Онда опази синови Божији да су људске кћери добре, па су их узимали себи за жене по свом избору. 3 Господ зато рече:

– Неће дух мој остати довека у човеку. Човек је телесан па нека му дани буду сто и двадесет година.

4 У оне дане – а и после – на земљи су били дивови, када су синови Божији одлазили к људским кћерима, те су им оне рађале децу. То су старински људи чувени са своје снаге.

5 Господ је видео како је на земљи велика човекова поквареност и како је сва мисао у његовој памети само зло по цео дан. 6 Покаја се Господ што је начинио човека на земљи и ражалости се у свом срцу. 7 Рече зато Господ:

– Избрисаћу с лица земљиног људе које сам створио – и човека и звери, гмизавце и птице небеске – јер сам се показао што сам их начинио.

8 Али Ноје је нашао милост пред Господом.

9 Ово су Нојеви догађаји: Ноје је био непорочни праведник међу својим савременицима; Ноје је ходао с Богом. 10 Ноје је имао три сина: Сима, Хам и Јафета.

Ноје гради брод

11 И земља се исквари пред Богом и напуни се земља неправде. 12 И погледа Бог на земљу, гле, она беше покварена и свако биће на земљи исквари своје живљење.

13 Тада је Бог рекао Ноју:

– Одлучио сам да дође крај свим бићима, јер се земља пред њима напунила неправдом. И, ево, сатрћу их са земљом заједно. 14 Зато направи себи брод од чемпресовине; брод начини с преградама и обложи га катраном изнутра и споља. 15 А начинићеш га овако: нека буде сто педесет метара у дужину, двадесет пет у ширину, а петнаест метара у висину. 16 На броду начини отвор за светлост, заврши га с подом на пола метара до врха. Врата на броду направи са стране. Нека има доњи, средњи и горњи спрат. 17 Ево, ја ћу пустити водени потоп на земљу да изгине свако биће под небом, све у чему је дах живота; све на земљи изгинути мора. 18 А с тобом ћу склопити Савез: ти ћеш ући у брод, ти и твоји синови и твоја жена и жене твојих синова с тобом. 19 А од свега што је живо, од свих бића, у брод уведи по двоје од сваког, да с тобом преживи; и нека буду мушко и женско. 20 Од птица према њиховим врстама, и од свих створова што по тлу пузе – по двоје од сваког, према њиховим врстама, нека уђе теби да би преживело. 21 Са собом узми свега за јело, да буде хране теби и њима.

22 Ноје учини тако. Све како му је Бог наредио, тако је извршио.

7

1 Онда Господ рече Ноју:

– Уђи ти и цела твоја породица у брод, јер видим да си ти преда мном у овом нараштају једини праведник. 2 Од свих чистих животиња узми са собом по седам парова: мужјака и његову женку; а од нечистих животиња узми по двоје: мужјака и његову

женку. 3 Исто тако од птица небеских по седам парова, мужјака и женку, како би им се сачувало потомство на земљи. 4 Ја ћу, на име, на земљу кроз седам дана пустити кишу четрдесет дана и четрдесет ноћи. И истребићу с лица земље свако живо биће што сам начинио.

5 Ноје учини све како му је Господ наредио.

6 Ноју је било шест стотина година кад потопне воде дођоше на земљу. 7 Кад наиђе водени потоп, уђоше с Нојем у брод његови синови, његова жена и жене његових синова. 8 Од чистих животиња и од животиња које нису чисте, од птица, од свега што по земљи гмиже, 9 уђе с Нојем у брод по двоје, мужјак и женка, као што је Бог наредио Ноју. 10 И би седам дана и потопне воде дођоше на земљу.

Потоп

11 У години кад је Ноју било шест стотина година, у другом месецу, у дан седамнаести тога месеца – у тај дан отворише се сва врела великог бездана и отворише се прозори небески. 12 И на земљи би пљусак четрдесет дана и четрдесет ноћи.

13 Оног дана уђе у брод Ноје и Сим и Хам и Јафет, синови Нојеви, и жена Нојева и три жене његових синова с њима, 14 они и све животиње по врстама својим, сва стока по врстама својим, и – по врстама својим – сви гмизавци који гмижу по земљи, и све летачице по врстама својим, свака птица сваког рода. 15 И уђоше Ноју двоје по двоје од сваког бића што у себи има дух живота. 16 Од оног што је ушло

ушли су мушко и женско од сваког бића као што је њему заповедио Бог.

Затим је Господ затворио за њим.

17 И потоп је на земљи био четрдесет дана; воде су се дизале и носиле брод. Он се дигао изнад земље. 18 Воде су наваљивале и високо се дигле над земљом, а брод је пловио по површини. 19 Воде су наваљивале јаче и јаче над земљом, тако да су прекриле све високе горе под небом. 20 седам и по метара су се воде издигле и горе су биле потопљене. 21 И изгинула су сва бића која су се кретала по земљи: птице и стока и звери, сви гмизавци што гмижу по земљи и сваки човек. 22 Све што је у својим ноздрвама имало дух живота, све што је било на копну, то је изгинуло. 23 Би истребљено са земљиног лица све што је стајало: људи, па животиње, па гмизавци, па птице небеске – били су истребљени с лица земље. А остао је само Ноје и они који су у броду били с њим.

24 А воде су господариле земљом сто и педесет дана.

Престанак потопа

8

1 Онда се Бог сетио Ноја и свих животиња и све стоке што је била с њим у броду, па је покренуо ветар на земљи да сузбије воду. 2 Затворили су се извори и бездани и прозори небески. И престао је пљусак с неба. 3 Воде су се повукле са земље и опале, 4 а седмог месеца, седамнаестог дана тог месеца, брод се зауставио на горама Арарата. 5 Воде су стално опадале до десетог месеца, а првог дана десетог месеца показали су се врхови гора.

6 Прошло је четрдесет дана. Ноје је отворио отвор што га је начинио на броду. 7 Послао је гаврана и гавран је одлетао и долетао док се воде на земљи нису исушиле. 8 Затим је послао голубицу да види да ли је вода nestала са земље. 9 Међутим, голубица није нашла где да спусти своју ногу, па му се вратила у брод, зато што су воде покривале сву површину. И он пружи руку и ухвати голубицу и унесе је у брод. 10 Затим је сачекао још седам дана, па је голубицу поново послао из брода. 11 И дође голубица кад је пало вече, и гле, у кљуну јој свеж маслинин лист. Тако је Ноје дознао да су на земљи опале воде. 12 Причекао је још седам дана па је поново послао голубицу. И она му се више није вратила. 13 Кад је била шест стотина и прва година, првог месеца, првог дана у месецу, воде су се склониле са земље. Ноје је скинуо поклопац с брода и погледао: и гле, површина је била без вода.

14 А другог месеца, двадесетседмог дана у месецу, земља би сува.

Ноје излази са брода

15 Тада Бог проговори и рече:

– 16 Изиђи из лађе ти, твоја жена, твоји синови и жене твојих синова с тобом. 17 Са собом изведи сва жива бића, сва створења што су с тобом: птице, стоку и све гмизавце што по земљи гмижу. Нека врве по земљи, плоде се и множе на земљи.

18 И изиђе Ноје и синови његови и жена његова и жене његових синова с њим. 19 Све животиње, све птице, сви гмизавци – сва створења што се мичу по земљи – изишли су из брода по врстама својим.

20 И сагради Ноје жртвеник Господу, те узе од све чисте ситне стоке и од свих птица чистих и принесе жртве свеспалнице на жртвенику. 21 А Господ је омирисао угодни мирис, па је рекао у свом срцу:

– Никад више нећу земљу стровалити у пропаст због човека, јер су човекове мисли опакe од малена; нити ћу икад више упропастити сва жива створења, као што учиних. 22 Све док земље буде, сетве и жетве, студени и врућине, лета и зиме, дана и ноћи, никада престати неће.

9

Благослов и савез

1 Тада је Бог благословио Ноја и његове синове и рекао им:

– Плодите се и множите и напуните земљу. 2 Нека вас се боје и нека од вас страхују све животиње на земљи, све птице небеске, све што се миче по земљи и све рибе у мору – у ваше руке су предате. 3 Све што се креће и живи нека вам буде за храну: све вам дајем као што сам вам дао све зелено биље. 4 Једино не једите меса у ком је душа његова, то јест његова крв. 5 А за вашу крв, за ваш живот тражићу обрачун; тражићу га од сваке животиње; и од човека за његовог брата, тражићу обрачун за људски живот.

6 Ко крв човекову пролије, његову ће крв човек пролити!
Јер човек је по лику Божијем начињен.

7 А ви, плодите се и множите се и врвите по земљи и множите се на њој.

8 Још је говорио Бог Ноју и његовим синовима и рекао:

– 9 А ја, ево, склапам свој савез с вама и вашим потомством после вас, 10 и са свим живим створенима што су с вама: с птицама, са стоком, са свим животињама на земљи – са свим што живи на земљи. 11 Ја ћу се држати свог савеза с вама, тако да потошне воде никад више неће уништавати жива бића, нити ће икад више потоп пустошити земљу.

12 Још им рече Бог:

– А ово је знак савеза што га склапам између себе и вас и свих живих бића што су с вама, за нараштаје довека:

13 дугу своју у облак постављам да буде као знак савеза између мене и земље.

14 Када облак над земљу навучем и дуга се у облаку јави,

15 сетићу се савеза својега што је између мене и између вас и створења свакога живог и свакога бића: неће више потопних вода бити да униште свако биће.

16 У облаку кад се дуга јави, ја ћу њу видети да бих се сетио свог вечног савеза између Бога и сваке душе живе, сваког бића на земљи.

17 И Бог рече Ноју:

– Ово је знак савеза што сам га склопио између себе и између сваког бића што је на земљи.

Ноје и његови синови

18 Синови Нојеви који су с њим изишли из брода били су: Сим и Хам и Јафет, а Хам је праотац Ханана. 19 Ово су тројица Нојевих синова и од њих би насељена сва земља.

20 Ноје, замљорадник, засадио је виноград и гајио га. 21 Напио се вина и опио, па се разголитио на сред шатора. 22 Хам, праотац Ханана, је опазио голотињу свога оца и то рекао двојници своје браће напољу. 23 Сим и Јафет су узели огртач, обојица га пребацили себи преко рамена и њим покрили очеву голотињу ходајући натрашке. Лица су им била окренута на другу страну, те нису видели голотињу оца својега.

24 Кад се Ноје од вина отрезнио и сазнао шта је учинио најмлађи син, он је рекао:

25 Нека је проклет Ханан,
нека буде слуга слугама своје браће!

26 Онда је наставио:

– Благословен да је Господ, Бог Симов,
Ханан нека му је слуга!

27 Нека Бог рашири Јафета
и нека станује под Симовим шаторима,
Ханан нека му је слуга!

28 Ноје је после потопа живео три стотине и педесет година. 29 Укупно је Ноје живео девет стотина и педесет година и умро.

10

Таблица народа

1 Ово су потомци синова Нојевих: Сима, Хама и Јафета. Њима су се родили синови после потопа.

2 Синови Јафетови: Гамер и Магот и Мадај и Јаван и Товел и Месех и Тирас. 3 А синови Гамерови: Асханас и Рифат и Тогарма. 4 А Јаванови синови: Елиса и Тарсис, Китијци и Доданци. 5 Од њих су се разгранали народи по острвима.

То су синови Јафетови према својим земљама – сваки свластитим језиком – према својим племенима и народима.

6 Синови Хамови: Хус и Мисраим, Фул и Ханан. 7 А синови Хусови: Сава и Евила и Сафата и Регма и Саватака. А синови Регмини: Сава и Дадан.

8 Хус роди и Неврода; а он би први великан на замљи. 9 Вољом Господњом био је силанловац. Затосе икаже: „Као Неврод, силанловац вољом Господњом“.

10 Главно упориште царства његова били су Вавилон и Орех и Халани у земљи Сенар. 11 Из ове земље је дошао Асур и сазидео Ниневију и Ровот и Халах 12 и Дасем између Ниневије и Халаха – то је град велики.

13 Од Мисраима су се народили: Лудеји и Енемеји и Лавеји и Нефталеји 14 и Патросеји и Хасмеји од којих потичу Филистеји и Гафтореји.

15 Од Ханана потиче Сидон, првенац његов, и Хет 16 и Јевусеја и Амореја и Гертесеја 17 и Евеја и Арукеја и Асенеја 18 и Арадеја и Самареја и Аматеја. А после се расејаше хананска племена, 19 тако да се граница Ханана протезала од Сидона према Герару, па до Газе, па према Содому и Гомори и Адми и Севојиму, па до Ласа. 20 То су синови Хамови, према својим племенима и језицима својим, по својим земљама и народима својим.

21 А и Симу, оцу свих синова Еверових и старијем брату Јафетову родили су се синови. 22 Синови Симови су: Елам и Асур и Арфаксад и Луд и Арам. 23 А синови Арамови: Уз и Ул и Гатер и Мас. 24 А Арфаксад роди Салу а Сала роди Евера. 25 А Еверу су се родила два сина: једном беше име Фалек, зато што се земља поделила током његових дана. А његову брату је било име Јектан. 26 Од Јектана се народише: Елмодад и Салеф и Сармот и Јерах 27 и Одорам и Евил и Декла 28 и Евал и Авимаил и Совев 29 и Уфир и Евила и Јовав. Све су то синови Јектанови. 30 Њихова су се насеља протезала од Масае па до Сафира, источних гора.

31 То су синови Симови према својим племенима и језицима својим, по земљама својим и народима својим.

32 То су племена Нојевих синова, према својим лозама и народима својим. И од њих су се после потопа разгранали народи по земљи.

11 Вавилонска кула

1 Сва је земља имала један говор и исте речи. 2 Међутим, како су се људи селили са истока, наиђу на равницу у земљи Сенар, и ту се настане. 3 Тада рекоше један другом:

– Хајде да правимо опеке и да их печемо да отврдну.

Опеке су им биле уместо камена, а катран им је служио уместо малтера.

4 Затим су рекли:

– Саградимо себи град и кулу с врхом до неба и начинимо себи име како се не бисмо распршили по свој земљи.

5 И Господ се спусти да види град и кулу што граде синови човечији. 6 И рече Господ:

– Гле, народ један и говор један за све њих! Ово је тек почетак радова. Сад им неће бити неоствариво што год науме да ураде. 7 Хајде да сиђемо и говор им побркамо те да не разуме човек друга својега.

8 Тако их је Господ расуо по свој земљи, те су престали да граде град. 9 Зато се и зове Вавилон, јер им је Господ свима побркао говор у оном крају, па их је Господ оданде распршио по свој земљи.

Родослов од Сима до Аврама

10 Ово су потомци Симови:

Кад је Симу било сто година – две године после потопа – родио му се Арфаксад. 11 После Арфаксадова рођења Сим је живео пет стотина година, те му се родило још синова и кћери.

12 Кад је Арфаксаду било тридесет пет година, роди му се Сала. 13 После Салина рођења Арфаксад је живео четири стотине и три године, те му се родило још синова и кћери.

14 Кад је Сали било тридесет година, роди му се Евер. 15 После Еверова рођења Сала је живео четири стотине и три године, те му се родило још синова и кћери.

16 Кад су Еверу биле тридесет и четири године, роди му се Фалек. 17 После Фалекова рођења Евер је живео четири стотине и тридесет година, те му се родило још синова и кћери.

18 Кад је Фалеку било тридесет година, роди му се Рагав. 19 После Рагавова рођења Фалек је живео две стотине и девет година, те му се родило још синова и кћери.

20 Кад су Рагаву биле тридесет и две године, роди му се Серух. 21 После Серухова рођења Рагав је живео две стотине и седам година, те му се родило још синова и кћери.

22 Кад је Серуху било тридесет година, роди му се Нахор. 23 После Нахорова рођења Серух је живео две стотине година, те му се родило још синова и кћери.

24 Кад је Нахору било двадесет и девет година, роди му се Тара. 25 После Тарина рођења Нахор је живео сто и деветнаест година, те му се родило још синова и кћери.

26 Кад је Тари било седамдесет година, роде му се: Аврам, Нахор и Аран.

27 Ово су потомци Тарини:

Тари се родио Аврам, Нахор и Аран; а Арану се родио Лот. 28 Аран је пре свог оца Таре умро у свом родном крају у Уру Халдејском. 29 Аврам и Нахор су се поженили. Аврамова жена се звала Сараја, а Нахорова Мелха. Она је била кћи Арана, оца Мелхе и Јесхе. 30 Сараја је била нероткиња, није имала порода.

31 Тара узео свог сина Аврама, свог унука Лота сина Арановог, своју снаху Сарају (жену сина му Аврама), па се с њима запути из Ура Халдејског за земљу Ханан. Тако дођу до Харана и тамо се настане.

32 И бејаху дани Тарини две стотине и пет година. И умре Тара у Харану.

12

Бог позива Аврама

1 И Господ рече Авраму:

– Иди из земље своје,
и од родбине своје,
и из дома оца својега
у земљу што ћу ти је показати;

2 па ћу од тебе велик народ начинити,
и тебе ћу благословити,
и твоје име узвеличати,
те ћеш и сам благослов постати.

3 И благословићу оне који тебе благослове,
и проклињаћу оне који тебе проклињу.
И тобом ће се благосиљати
све породице на земљи.

4 Аврам је кренуо онако како му је рекао Господ. С њим крене и Лот. А Авраму је било седамдесет и пет година кад је отишао из Харана. 5 И Аврам узео са собом своју жену Сарају и свог синовца Лота, сву течевину што су је стекли и све душе што су их задобили у Харану. Тако пође у земљу Ханан и дођу у земљу хананску. 6 И Аврам прође земљом до места Сихема – до хрста – показатеља. А Хананеји су онда били у тој земљи.

7 И јави се Господ Авраму и рече му:

– Твом потомству ћу дати ову земљу.

И Аврам је ту саградио жртвеник Господу који му се јавио.

8 А одатле је Аврам прешао у брдовит крај, источно од Ветиља, те је свој шатор поставио између Ветиља на западу и Гаја на истоку. И тамо је саградио жртвеник Господу и призивао име Господње.

9 Од застанка до застанка Аврам се кретао према Негеву.

Аврам у Египту

10 А онда је земљом завладала глад, те се Аврам спустио у Египат да онде странствује, јер је у земљи била велика глад. 11 И кад су се приближили да уђу у Египат, Аврам је рекао својој жени Сараји:

– Знам да си по изгледу лепа жена. 12 И кад те буду видели Египћани, рећи ће: „То је његова жена“, па ће мене убити, а тебе оставити у животу. 13 Него ти реци да си ми сестра, тако да ће због тебе и мени бити добро и због тебе ће ми поштедети живот.

14 Збиља, кад је Аврам ушао у Египат, виде Египћани да је жена веома лепа. 15 Видели су је и фараонову племићи, па су је хвалили пред фараоном. Тако су жену одвели у фараонов дом. 16 И Авраму због ње крене добитак, па он стекне ситну стоку и говеда и магарице и слуге и слушкиње и магарце и камиле.

17 Међутим, на фараона и његов дом Господ удари велике невоље због Сараје, жене Аврамове.

18 Зато фараон позва Аврама и рече:

– Шта ми то чиниш? Зашто ми ниси рекао да је она твоја жена? 19 Зашто си рекао „Она ми је сестра“, па сам је ја узео себи за жену? Е сад, ево твоје жене. Узми је и одлази.

20 Фараон онда нареди момцима за њега, те га они отпрате с његовом женом и са свим што је било његово.

13

Лот се одваја од Аврама

1 Из Египта Аврам оде горе у Негев са својом женом са свим што је имао. С њим је био и Лот. 2 А Аврам је био веома богат стоком и сребром и златом. 3 Од застанка до застанка из Негева је отишао до Ветиља, до места где је поставио шатор између Ветиља и Гаја, 4 до места где је био жртвеник што га је испрва начинио. И тамо је Аврам призвао име Господње.

5 И Лот, који је ишао уз Аврама, имао је оваца и говеда и шатора, 6 тако да њих двојицу земља није могла држати кад би боравили заједно, јер су стекли много и нису могли да бораве заједно. 7 Бивале су свађе између пастира Аврамове стоке и пастира Лотове стоке. А тада су ту земљу настањивали Хананеји и Ферезеји.

8 И Аврам рече Лоту:
– Нека не буде свађе између мене и тебе, и између пастира мојих и пастира твојих. Па ми смо браћа!
9 Није ли сва земља пред тобом? Одвој се од мене. Ако ћеш ти лево, ја ћу десно; ако ћеш ти десно, ја ћу лево.

10 Лот је подигао свој поглед и видео је Јорданску долину како је свуда добро наводњена, као врт Господњи, као земља египатска кад се долази према Сигору. Било је то пре него што је Господ уништио Содом и Гомору. 11 И Лот је за себе изабрао сву Јорданску долину и отишао је на исток.

Тако су се одвојили: човек од брата својега.

12 Аврам се настанио у земљи Ханан, а Лот се настанио по местима у долини и поставио своје шаторе до Содома. 13 Житељи Содома пак били су врло опаки и грешници пред Господом.

14 И пошто се Лот одвојио, Господ је рекао Авраму:

– Подигни свој поглед и с места на коме јеси и погледај према северу и југу и истоку и западу, 15 јер сву земљу што видиш даћу теби и твом потомству заувек. 16 Учинићу да твог потомства буде као праха на земљи. Ако ко буде могао да преброји прах на земљи, и твоје ће потомство пребројати. 17 Устани! Пођи земљом уздуж и попречно, јер ћу је теби дати.

18 Аврам покупи шаторе своје и дође па се настани код Мамријских храстова, што је код Хеврона. И онде сагради жртвеник Господу.

14

Рат царева

1 Кад је Амрафал био цар сенарски, и Ариох цар еласарски, и Ходол-Логомор цар еламски, и Таргал цар гојимски, 2 поведоше они рат против Вале, цара содомскога, и Варсе, цара гоморскога, и Сенара, цара од Адме, и Симовора, цара севојимскога и цара од Валаке, то је Сигор.

3 Сви се они сабраше у долини Сидим, а то је Слано море. 4 Дванаест година су служили Ходол-Логомору, али тринаесте године се побунише. 5 А четрнаесте године дође Ходол-Логомор и цареви који су с њим били, па потуку Рафаје у Астрот-Карнајиму, Зузеје у Аму, Омеје у долини два града, 6 Хореје у њиховом брду Сир, близу Ел-Фарана, што је покрај пустиње. 7 Онда се повуку и дођу у Ен-Миспат, то јест Кадис, и заузму све поље Амалика и Амореја који су били настањени у Асасон-Тамару. 8 Затим иступи цар Содома и цар Гоморе и цар Адме и цар Севојима, цар од Валаке, то јест Сигора, те заметну борбу против оних у долини Сидим: 9 Ходол-Логомора, цара еламског; Тергала, цара гојимског; Амрафала, цара сенарског; Ариоха, цара еласарског – четири цара против петорице.

10 Долина Сидим је била пуна јама са смолом, те цар Содома и цар Гоморе бежећи падну у њих, а остали побегну у гору. 11 Победници покупе све благо и по Содому и Гомори и сву храну, па оду. 12 Покупили су такође Лота и све благо његово, Аврамова синовца, који је живео у Содому, па оду.

13 А неки бегунац, иначе рођак Аврамових савезника Есхола и Авнана, донесе вест Авраму Јеврејину, који је боравио код храстова Мамрија Аморејца. 14 Кад је Аврам чуо да му је синовац одведен у ропство, он скупи своје људе, триста осамнаест момака рођених у његову дому, па пође у потеру до Дана. 15 Своје момке је поделио насупрот оних и напао их ноћу и потукао. Гонои их је до Ховеја, северно од Дамаска. 16 Тако поврати све благо, те свога синовца Лота и његово благо, поврати жене и људство.

Аврам и Мелхиседек

17 Аврам се вратио кад је поразио Ходол-Логомора и царева који су били с њим. У долини Сава – то је Царска долина – изишао му је на сусрет цар содомски. 18 А Мелхиседек, цар салимски, изнесе хлеб и вино. Он је био свештеник Бога Свевишњег.

19 Он га благослови и рече:

– Нека је благословен Аврам
од Бога Свевишњег,
Свевласника неба и земље!

20 Благословен Бог Свевишњи
који ти у руке предаде непријатеље.
Аврам му је дао десетак од свега.

21 Тада цар содомски рече Авраму:
– Мени дај људе, а благо узми себи.

22 Аврам одговори цару содомском:
– Подижем руку своју пред Господом,
Богом Свевишњим,
Свевласником неба и земље:

23 нећу узети ни кончића,
ни ремена од обуће,
нити ишта што је твоје,
да не би ти казао:
„На мени се Аврам обогатио“.

24 Мени ништа,
само оно што су момци појели;
и део за људе што су са мном ишли:
Авнан и Есхол и Мамрије.
Они нека узму свој део.

15

Обећање и савез

1 После ових догађаја би реч Господња Авраму у виђењу. И рече:

– Не бој се, Авраме, ја сам ти заштита, и награда твоја врло велика ће бити.

2 Аврам одговори:

– Господару Господе, чему ће ми твоји дарови кад остајем без порода; кад је дому моме наследник овај Дамаштанин Елиезер? 3 Како ми ниси дао потомства – наставио је Аврам – ето, један од мојих укућана ће постати мој наследник.

4 Господ, међутим, поново му упуту рече:

– Неће он бити твој наследник, него ће твој потомак бити твој наследник.

5 Затим га изведе напоље и рече:

– Погледај на небо и преброј звезде, ако их можеш пребројати.

Затим му каза:

– Толико ће бити твоје потомство.

6 И поверова Аврам Господу и то му се урачуна у праведност.

7 Тада му он рече:

– Ја сам Господ који сам те извео из Ура Халдејског да ти предам ову земљу у posed.

8 А он одговори:

– Господару Господе, како ћу ја знати да ће то бити моје?

9 Одговори му:

– Принеси ми јуницу од три године и козу од три године и овна од три године и грлицу и голубића.

10 Он му принесе све то и расече на половине, и све половине једну према другој; птице није расецао.

11 Грабљивице су се устралељивале на мртве животиње, али их је Аврам растеривао. 12 Кад је сунце било на заласку, Аврама је обузео дубок сан, па се на њ спусти густи мрак, пун језе.

13 Тада Бог рече Авраму:

– Зацело знај да ће твоји потомци бити дошљаци у туђој земљи; робоваће и биће глачени четири стотине година. 14 Ипак, ја ћу судити народу ком ће они служити, те ће на крају изићи с великим благом. 15 Ти ћеш, пак, отићи својим прецима у миру, бићеш сахрањен као срећан старац. 16 Твоји потомци ће се овамо вратити за четвртог нараштаја, зато што се још није навршила мера аморејских злодела.

17 Сунце је зашло и настала је прегуста тама. Појавила се ужарена пећ и запаљена зубља, која је прошла између оних половина.

18 Тог дана је Господ склопио савез са Аврамом и рекао:

– Потомству твојем дајем земљу ову: од реке египатске до Велике реке, реке Еуфрат;

19 Кенејску, Кенезејску и Кедмонејску, 20 и Хетитску и Ферезејску и Рафајску, 21 и Аморејску и Хананејску и Гергесејску и Јевусејску.

16

Исмаилово рођење

1 Аврамова жена Сараја није Авраму рађала деце. Међутим, она је имала слушкињу Египћанку која се звала Агара. 2 Сараја је рекла Авраму:

– Видиш, Господ ме је учинио нероткињом. Иди мојој слушкињи, можда ћу имати деце њеним посредством.

Аврам послуша што му рече Сараја.

3 Аврам је већ провео десет година у Хананској земљи, кад је његова жена Сараја узела Агару Египћанку, своју слушкињу, и дала је за жену свом мужу Авраму. 4 Он уђе Агари и она затрудне. Чим је видела да је зачала, она је с презиrom гледала на своју господарицу. 5 Зато Сараја рече Авраму:

– Моја невоља је због тебе. Пустила сам своју слушкињу у твој загрљај, а она с презиrom гледа на мене чим је опазила да је у другом стању. Нека Господ суди и мени и теби!

6 Аврам на то одговори Сараји:

– Ево, твоја слушкиња у твојој руци. Како ти се чини да је добро, тако поступи.

Сараја стаде тако зостављати Агару, да је ова побегла од ње.

7 Анђео Господњи нађе Агару код врела у пустињи, код врела што је на путу према Суру, 8 па је запита:

– Агаро, слушкињо Сарајина, одакле долазиш и куда идеш?

– Бежим – одговори она – од своје господарице Сараје.

9 Анђео Господњи јој на то рече:

– Врати се својој господарици и покори јој се.

10 Још јој рече анђео Господњи:

– Твоје потомство ћу умножити силно;

и његово мноштво се неће пребројати моћи.

11 Затим настави анђео Господњи:

– Гле, зачала си и родићеш сина.
Надени му име Исмаило,
јер је Господ чуо твоју невољу.

12 Он ће магарцу дивљем сличан бити:
рука ће се његова на сваког дизати
и рука свачија на њега ће се дизати
и пред свом браћом својом ће се настанити.

13 Тада Агара назва Господа који јој је говорио:
„Ти си Бог који гледа“. Она је, наиме рекла:

– Зар збиља видех и онога који ме гледа?

14 Зато се то врело зове „Врело живого који види“
и налази се између Кадиса и Варада.

15 Тако Агара роди Авраму сина, а Аврам сину
што роди Агара надеде име Исмаило. 16 Авраму
је било осамдесет и шест година кад му је Агара
родила Исмаила.

17

Свети савез и обрезање

1 Кад је Авраму било деведесет и девет година,
јави му се Господ и рече:

– Ја сам Бог Свемоћни,
ходај по мојој вољи и буди беспрекоран.

2 И с тобом склапам савез свој,
и тебе ћу умножити веома, веома.

3 Аврам паде ничице, а Бог му је и даље говорио:

– 4 Ово ће савез мој с тобом бити:

постаћеш отац скупини разних народа;

5 нећеш се више Аврам звати,

него Авраам ће ти име бити,

јер те постављам за оца скупини разних народа.

6 Веома, веома родним тебе ћу учинити;
и народе разне ћу ти дати
и цареви ће од тебе произићи.

7 И савез свој склапам између себе и тебе
и потомства твога после тебе
у поколењима.

8 Земљу у којој као дошљак боравиш,
дајем теби и потомству твоме после тебе
за поколења њихова,
сву земљу Хананску у посед вековни;
а ја ћу бити Бог њихов.

9 И још рече Бог Аврааму:

– А савез мој чувај

ти и потомство твоје после тебе
од нараштаја до нараштаја.

10 Ово је савез мој што ћемо га држати:
како ја тако ви и потомство твоје после тебе;
сваки мушкарац међу вама нека буде обрзан.

11 Обрезујте крајак тела својега,
и то ће бити знак савеза између мене и вас.

12 Сваки мушкарац међу вама
од нараштаја до нараштаја
нека буде обрзан

кад му се осам дана наврши;
и роб у твом дому рођен,
и онај од странаца купљен
који није од вашег рода.

13 Роб у твом дому рођен
и онај за твоје новце купљен,
мора обрзан бити.
Тако ће мој савез на вашем телу
вечним савезом остати.

14 Мушкарац који обрезан није нека од свога рода одстрањен буде – савез са мном он је прекршио.

15 Још је Бог рекао Аврааму:

– Твојој жени Сараји неће више бити име Сараја, него ће се она звати Сара.

16 Њу ћу ја благословити и од ње ћу ти сина дати.

Благослов ћу на њу излити, те ће разне народе имати и народима ће цареви од ње потећи.

17 Авраам паде ничице, па се насмеја и рече у себи: – Зар се може родити син човеку од сто година? Зар ће Сара неког да роди у деведесетој години?

18 А Богу Авраам рече:

– Нека живи Исмаило пред тобом!

19 Бог, међутим рече:

– Ипак ће Сара, жена твоја, родити сина. Њему надени име Исак. С њим ћу ја свој савез склопити, да буде савез вечни с њим и с његовим потомством после њега. 20 Услишио сам те и за Исмаила. Ево, благосиљам га: учинићу га веома, веома родним; од њега ће изићи дванаест кнезова и велик народ ће се од њега народити. 21 Међутим, свој савез ћу одржавати са Исаком, кога ће ти Сара родити догодине у ово доба.

22 Кад је Бог завршио разговор са Авраамом, Бог се подиже од њега.

23 Авраам је затим узео свога сина Исмаила и све робове који су били рођени у његовом дому и

све које је купио за новце своје – све мушке укућане – па је тог истог дана обрезао окрајак тела њихова, онако како му је Бог рекао. 24 Кад је био обрезан, Авраам је имао деведесет и девет година, 25 а његов син Исмаило имао је тринаест година кад је обрезан. 26 Тако су у исти дан били обрезани Авраам и син му Исмаило, 27 и сви мушкарци у његовом дому, рођени у његовој кући или купљени за новац – сви су с њим били обрезани.

18

Гостољубље Авраамово

1 Господ се указа Аврааму код хрста Мамријског док је током дневне жеге седео на улазу у шатор. 2 Авраам је подигао свој поглед и опазио три човека како стоје недалеко од њега. Чим их је угледао, потрчао је са улаза у шатор њима на сусрет.

Он им се поклатио до земље, 3 и рекао:

– Господару мој, ако сам нашао милост пред тобом, немој мимоићи слугу својега. 4 Нека донесу мало воде: оперите ноге и отпочините под дрветом. 5 Да донесем хлеба да се окрепите пре него што продужите даље. Ево, навратили сте своје слуге.

На то му они рекоше:

– Учини како си рекао.

6 Авраам похита у шатор Сари, па јој рече:

– Три мерице најбољег брашна брзо замеси и испеци погаче.

7 Затим је Авраам отрчао говедима, ухватио је младо и угојено теле, те га дао момку да га брже зготови. 8 После је узео масла и млека, и оно зготов-

љено теле, па је ставио пред госте, а сам је стајао пред њима, под дрветом док су они обедовали.

– 9 Где је твоја жена Сара? – запитали су га.

– Ено је под шатором – одговори он.

10 Онда један од њих рече:

– Вратићу ти се кад се наврши време и, гле, твоја жена Сара ће имати сина.

Сара је то слушала иза њега, на улазу у шатор.

11 Авраам и Сара су били прилично стари, у поодмаклим годинама. У Саре беше престало што бива у жена. 12 Зато се Сара у себи смејала и говорила: „Спарушила сам се већ, па да упознам уживање! И господар мој је стар”.

13 Онда Господ упита Авраама:

– Зашто се то Сара смеје и говори: „Како ћу да рађам кад сам остарела?”. 14 Зар има нешто што је Господу тешко? Вратићу ти се кад се наврши време: Сара ће имати сина.

15 Сара се начини невешта и рече:

– Нисам се смејала.

Она се била уплашила, али он рече:

– Јеси. Смејала си се.

Авраам посредује за Содом

16 Људи се подигоше и кренуше према Содому. Авраам пође да их испрати. 17 Господ рече: „Зар од Авраама да сакривам шта ћу урадити, 18 кад ће од Авраама настати велик и бројан народ и преко њега ће бити благословени сви народи на земљи?

19 Њега сам издвојио да поучи своје синове и своје укућане после себе како да се држе Господњег пута, да чине што је праведно и право, те ће тако Господ да оствари што је обећао Аврааму”.

20 Затим Господ настави:

– Велика је вика на Содом и Гомору, и врло тежак је њихов грех. 21 Сићи ћу да видим раде ли збиља то што је у тужњави што је стигла од мене. Хоћу да проверим.

22 Људи су оданде наставили према Содому, а Авраам је још стајао пред Господом. 23 Авраам се онда приближи и рече:

– Хоћеш ли да затреш и невинога с кривим?

24 Можда у граду има педесет невиних. Зар ћеш то место уништити уместо да га поштедиш због педесет невиних који ће се наћи у њему? 25 Далеко било од тебе да чиниш тако што! Зар да убијеш невиног као и кривога, па да буде исто и невиноме и кривога? Далеко било од тебе! Зар да судија над свом земљом не чини што је право?

– 26 Будем ли у граду Содому нашао педесет невиних – одговори Господ – због њих ћу поштедети цело место.

27 Авраам је поново проговорио:

– Усуђујем се, ево, да опет нешто кажем Господару моме иако сам прах и пепео. 28 Ако би невиних било пет мање од педесет, да ли би уништио сав град због тих пет?

– Ако их – одговори он – онде нађем четрдесет пет, нећу га уништити.

– 29 А ако их се онде нађе само четрдесет? – опет ће Авраам да проговори.

– Нећу то учинити ни због њих четрдесет – одговори он.

– 30 Нека се не љути Господар мој – продужи Авраам – ако наставим. Шта ако их се онде нађе само тридесет?

– Ако их онде нађем само тридесет – одговори – нећу учинити.

31 Авраам ће опет:

– Ево, поново се усуђујем да говорим Господару моме. Шта, ако их се којим случајем онде нађе само двадесет?

– Нећу га уништити због тих двадесет – одговори.

– 32 Нека се не љути Господар мој – поново ће Авраам – али да проговорим још само једном. Шта, ако их је којим случајем само десет?

Одговорио је:

– Нећу га уништити због тих десет.

33 Кад је Господ завршио разговор са Авраамом, он је отишао, а Авраам се вратио у своје место.

19

Уништење Содома и Гоморе. Лотово избављење

1 Она два анђела су увече стигла у Содом. Лот је седео на градским вратима содомским. Кад их је Лот угледао, устао је и пошао им у сусрет. Поклонио се лицем до земље 2 и рекао:

– Молим вас, господари, свратите у кућу слуге својега да преноћите и ноге оперете, а онда ћете рано устати и наставити вашим путем.

Они, међутим, рекоше:

– Не, него ћемо ноћ провести на тргу.

3 Ипак, он их је упорно наговарао, те они увратише к њему и уђоше у његову кућу. Он их је угостио, испекао лепиње, па су обедовали.

4 Људи још не бејашу легли на починак, кад Содомљани, млади и стари, сав народ до последњег човека, опколише кућу. 5 Позвали су Лота и рекли му:

– Где су људи што се вечерас увратише к теби? Изведи их да их познамо.

6 Лот изиђе к њима на улаз и затвори врата за собом.

– 7 Браћо моја – рече им – молим вас, не чините тог зла. 8 Ево, имам две кћери с којима мушкарац није имао додира. Њих ћу вам извести, па чините с њима што вам је воља; само овим људима не чините ништа, јер су дошли под сенку мог крова.

9 Они му рекоше:

– Губи се! Стигао си овамо као дошљак, а сад већ хоћеш да нам будеш судија. Сад ћемо теби учинити горе него ли њима.

Онда грубо насрнуше на Лота и почеше да изваљују врата.

10 Тада она двојица испружише руке, увукоше Лота у кућу и затворише врата, 11 а људе испред врата тако заслепише да нису могли наћи врата.

12 Онда она двојица упиташе Лота:

– Кога још овде имаш? Синове и кћери и све

које имаш у граду изведи из овог места, 13 јер ми ћемо затрти ово место: вика против њих је пред Господом постала толика и Господ нас је послао да га уништимо.

14 Лот је онда изишао да то каже својим будућим зетовима који је требало да се ожене његовим кћерима. Рекао им је:

– Устаните! Одлазите из овог места, јер Господ ће уништити град.

Међутим, његови будући зетови помислише да он то збија шалу.

15 Чим се зора забелела, анђели навале на Лота говорећи:

– Устани! Узми своју жену и своје две кћери које су овде, да не будеш затрт кад кажњавамо град.

16 Међутим, он поче да оклева. Зато они узеше за руку њега, и његову жену, и његове две кћери, и – према оном како им се Господ смислио – изведоше их и оставише изван града. 17 Кад их доведоше у поље, рече један од њих:

– Бежи и спасавај живот свој. Не окрећи се и нигде се у равници не заустављај. Бежи у брда да не будеш затрт.

18 А Лот одврати:

– Немој тако, господару мој. 19 Него, ако је твој слуга нашао милост пред тобом – а већ си ми милосрђе показао спасавши ми живот – ја не могу да побегнем у брдо а да ме пропаст не снађе и не погинем. 20 Ено, тамо је град: довољно је близу, па да побегнем у њега, а тако је мален. Да утекнем онамо, заиста је мален. Дај ми да спасем живот.

–21 Услишићу ти и твоју молбу – одговорим ти – нећећу затрти града о коме говориш. 22 Хитно је. Бежи онамо, јер не могу ништа чинити док ти не стигнеш онамо.

Зато се онај град зове Сигор.

23 Сунце је излазило на земљу а Лот је улазио у Сигор. 24 Господ је на Содом и Гомору пустио с неба кишу од запаљеног сумпора. 25 Уништио је оне градове и сву околну равницу, све становнике градске и све што је расло на земљи.

26 Успут се Лотова жена обазрела и претворила се у стуб од соли.

27 Сутрадан у рано јутро Авраам се пожури на место где је стајао пред Господом. 28 Погледао је према Содому и Гомори и целој равници у даљину, и видео је како се диже дим над земљом као дим из пећи.

29 Тако се Бог сегио Авраама кад је у равници затирао градове у којима је боравио Лот, и тако је избавио Лота усред пропасти.

Лотове кћери

30 Лота је било страх да борави у Сигору, па он и његове обе кћери оду из Сигора и настане се у брду. Он и обе кћери његове живели су у пећини. 31 Старија кћи је тад рекла млађој:

– Наш је отац остарео, а на земљи нема човека да живи с нама као што је то ред по свему свету. 32 Хајде да оца опијемо вином, па ћемо лећи с њим. Тако ћемо преко оца сачувати потомство.

33 Оне ноћи оне вином опију оца и старија оде и леже са својим оцем, а он није приметио ни кад је легла ни кад је устала.

34 Сутрадан је старија рекла млађој:

– Ето, синоћ сам ја лежала с нашим оцем. Напојимо га вином и вечерас, па ти иди и лези с њим. Тако ћемо нашем оцу сачувати потомство.

35 Исте ноћи оне опију оца вином, па млађа оде те легне с њим, а он није приметио ни кад је легла ни кад је устала.

36 Тако обе Лотове кћери остану трудне са својим оцем. 37 Старија роди сина и надене му име Моав. Он је праотац данашњих Моаваца. 38 Млађа такође роди сина и надене му име ВенАмије. Он је праотац данашњих Амонаца.

20

Авраам и Сара у Герару

1 Из оних крајева Авраам крене у јужне крајеве и настани се између Кадиса и Сура. Док је у Герару боравио као дошљак, 2 Авраам је за своју жену Сару говорио да му је сестра. Тако је герарски цар Авимелех Сару узео себи.

3 Међутим, Бог дође Авимелеху ноћу у сну па рече:

– Због жене коју си узео, мораш умрети, јер она је удата жена.

4 Авимелех иначе није дотакао Сару. Зато је рекао:

– Господару мој, зар ћеш човека и то праведника погубити? 5 Зар ми он није рекао: „Она ми је сестра“? Она сама ми је такође говорила: „Он је мој брат“. Ово сам учинио чисте савести и неокаљаних руку.

6 Бог му на то одговори:

– Знам да си то учинио чисте савести и ја сам те задржавао да не сагресиш против мене, те нисам допустио да је дотакнеш. 7 Врати сада човеку његову жену. Он је пророк: молиће се за тебе да останеш у животу. Ако је не вратиш, знај, умрећеш ти и сви твоји.

8 Авимелех устане рано ујутру, сазове све своје слуге и каже им јасно и гласно све што се збило, па се људи уплашише јако. 9 Затим је Авимелех дозвоа Авраама и рекао му:

– Шта си нам учинио? Чиме сам се ја огрешо према теби да мене и моје царство изложиш великој грехоти? Лоше си се понео према мени.

10 Још га упита Авимелех:

– Шта си, дакле, имао на уму кад си тако учинио?

11 Авраам на то рече:

– Заиста, сматрао сам да нема Божијег страха у овом месту, те ће ме људи убити због моје жене. 12 Затим: она је стварно моја сестра, кћи је мога оца, али није и моје мајке, те се удала за мене. 13 А кад ме је Бог удаљио од дома оца мојега, рекох јој: „Учини ми ову услугу: куд год дођемо реци за мене да сам ти брат“.

14 Авимелех узме оваца и говеда, слугу и слушкиња, па их даде Аврааму; врати му и његову жену Сару. 15 Затим је Авимелех рекао:

– Ево, моја земља ти је отворена. Настани се где ти се допада.

16 А Сари је рекао:

– Ево, твоме брату дајем хиљаду сребрника. Нека

ти они буду покривало за очи свију који су с тобом. Ти си јамачно оправдана.

17 Авраам се онда помоли Богу и Бог излечи Авимелеха, његову жену и његове слушкиње, те су рађале. 18 Господ је, наиме, због Авраамове жене Саре затворио сваку утробу у дому Авимелехову.

21 Исаково рођење

1 Господ се сетио шта је рекао Сари и учинио јој је како је био обећао: 2 Сара је затруднела и родила сина Аврааму у његовој старости, у време кад је Бог рекао. 3 Своме сину што му Сара роди Авраам надене име Исак. 4 И после осам дана обреза Авраам сина свога Исака, како му је Бог наредио.

5 Аврааму је било сто година кад му се родио син Исак. 6 Сара је рекла:

– Даде ми Бог да се насмејем, а насмејаће се и ко год за ово чује.

7 Затим је рекла:

– Ко би икад Аврааму рекао:

„Сара ће теби децу дојити“?

Ипак, у старости сина му родих.

8 Дете је расло и било одбијено од дојења. У дан у који је Исак одбијен од дојења Авраам је приредио велику гозбу.

Истеривање Агаре

9Једном Сара опази како се с њеним сином Исаком шегачи син кога је Агара Египћанка родила Аврааму.

10 Зато је рекла Аврааму:

– Отерај ту слушкињу и њеног сина, јер слушкињин син не сме бити наследник с мојим сином, са Исаком.

11 Ово Аврааму би врло криво, јер је и Исмаило био његов син. 12 Међутим, Бог је Аврааму рекао:

– Немој се узнемиравати због дечака и због твоје слушкиње. Послушај све што ти каже Сара, зато што ће се Исаково потомство звати по теби. 13 Од сина слушкињина такође ћу подићи велики народ. Та и он је твој син.

14 Рано ујутру је Авраам узео хлеб и мешиницу с водом па је дао Агари, ставио то на њена рамена и на дечака, па је отпустио. Она је тумарала по Вирсавејској пустињи. 15 Потрошила је воду из мешинице, па је дете оставила под једним грмом, 16 а сама је отишла и села насупрот, на одстојању колико се стрела може добацити. Говорила је у себи: „Да не гледам како дете умире“. Седела је и јецала.

17 Бог је чуо глас дечаков и анђео Божији је с неба позвао Агару и рекао јој:

– Шта те мучи, Агаро? Не бој се, јер Бог је чуо глас дечаков тамо где је он. 18 Устани, дигни дечака и чврсто га држи својом руком, јер ћу од њега подићи народ велик.

19 Тада јој Бог отвори очи те она опази студенац. Оде и напуни водом мешиницу, па напоји дечака.

20 Бог је био с дечаком те је овај растао и одрастао. Живео је у пустињи и постао вешт стрелац из лука. 21 Његов дом је био у пустињи Фаран; а његова мајка му је довела жену из земље Египатске.

Авраам и Авимелех у Вирсавеји

22 У то време Авимелех у пратњи Фихола, заповедника његове војске, рече Аврааму:

– Бог је с тобом у свему што радиш. 23 Зато ми се овде и сада закуни Богом да нећеш варати ни мене ни моју родбину и пријатеље, него да ћеш се понашати поштено према мени и према земљи у којој сад боравиш као што сам се ја понео према теби.

24 Авраам одговори:

– Заклињем се!

25 Овом приликом је Авраам прекорео Авимелеха због студенца што су га Авимелехове слуге биле узеле на силу.

26 Авимелех на то рече:

– Не знам ко је то учинио; ни ти ме о том ниси обавестио, нити сам о томе чуо; осим ово данас.

27 Авраам тада узео оваца и говеда па их даде Авимелеху. Тако њих двојица склопише савез. 28 Потом Авраам из стада посебно издвоји седам јагањаца. 29 Због тога Авимелех запита Авраама:

– Шта значе ових седам јагањаца које си ставио на страну?

30 А он му одговори:

– Прими ово седам јагањаца из моје руке да ми то буде доказ да сам ја ископао овај студенац.

31 Зато је оно место названо Вир-Савеја, јер су се онде заклела њих двојица.

32 После склапања савеза код Вир-Савеје, оде Авимелех у пратњи Фихола, заповедника његове

војске, и врати се у земљу Филистејску. 33 Авраам онде код Вир-Савеје засади тамариск и онде призове име Господа – вечног Бога. 34 Авраам је провео као дошљак у земљи Филистејској многе дане.

22 Бог проверава Авраама

1 После тих догађаја Бог је хтео да провери Авраама. Позвао га је:

– Аврааме!

Он је одговорио:

– Ево ме!

2 Бог затим рече:

– Узми свога сина Исака, јединца твојега, кога љубиш, те пођи у област Морију, па га принеси на жртву свеспалницу на брду што ћу ти га показати.

3 Ујутру Авраам порани, осамари магарца, поведе са собом двојицу својих момака и свога сина Исака. Пре тога је нацепео дрва за жртву свеспалницу. Затим је кренуо према месту што му га је одредио Бог. 4 Трећег дана Авраам је подигао свој поглед и издалека угледао место. 5 Онда је Авраам рекао својим момцима:

– Ви останите овде уз магарца, а ја и дечак идемо горе да се поклонимо, па ћемо се вратити к вама.

6 Авраам је узео дрва за жртву свеспалницу, ставио их на сина Исака, а у своју руку је узео ватру и нож. Тако крену обојица заједно, 7 а Исак рече свом оцу Аврааму:

– Оче!

– Ево ме, сине! – одговори он.

– Ето ватре и дрва – проговори син – али где је јагње за жртву свеспалницу?

– 8 Бог ће се постарати за јагње за жртву свеспалницу, сине мој – одговори Авраам.

И они наставише пут.

9 Стигли су на место што га је Бог означио. Онде је Авраам подигао жртвеник, наслагао дрва, везао свог сина Исака и положио га на жртвеник преко дрва. 10 Сад је Авраам пружио руку и узео нож да закоље свог сина. 11 У том трену га с неба позове анђео Господњи и повиче:

– Аврааме! Аврааме!

– Ево ме! – одговори он.

– 12 Не стављај руку своју на дечака – рече – нити му ишта чини. Сад знам да се Бога бојиш, јер ниси ускратио ни свог сина, свог јединца.

13 Авраам подиже свој поглед, и гле, иза њега ован: рогови му се заплели у грм. Авраам оде, узме овна и принесе га на жртву свеспалницу уместо свог сина. 14 Оно место Авраам назове „Господ ће се постарати“. Зато се и данас вели: „На брду старања Господњег“.

15 По други пут анђео Господњи с неба позове Авраама 16 и рекне:

– Заклињем се самим собом – изјављује Господ – Кад си то учинио и ниси ми ускратио свог сина јединца, 17 свој ћу благослов излити на тебе и учинићу да твоје потомство буде бројно као звезде на небу и као песак на морској обали. Твоји потомци ће освајати вратнице својих непријатеља. 18 Послушао си моју заповест и сви ће народи на земљи бити благословени преко твог потомства.

19 Затим се Авраам вратио својим момцима, па су се заједно упутили у Вир-Савеју. У Вир-Савеји се Авраам и настанио.

Нахорови потомци

20 После ових догађаја јавили су Аврааму:

– И твој брату Нахору родила је Мелха децу:

21 његовог првенца Уза и брату му Вуза, и Камуила, оца Арамова, 22 и Хазада и Азава и Филдеса и Једлафа и Ватуила.

23 Ватуило је био отац Ревекин.

Њих осморицу је Мелха родила Нахору, брату Авраамову. 24 А Нахорова иноча, којој беше име Ревма, родила је Тевека и Гама и Тахоса и Мога.

23

Сарина смрт и погреб

1 Сара је живела сто двадесет и седам година. 2 Она је умрла у Киријат-Арви, а то је Хеврон у земљи Хананској. Авраам је био у жалости за Саром и нарицао је за њом.

3 Потом је устао Авраам од своје покојнице и прозборио синовима Хетовим:

– 4 Ја сам међу вама странац и досељеник. Продајте ми земљиште за гроб код вас, тако да могу изнети своју покојницу и сахранити је.

5 А синови Хетови су одговорили Аврааму:

– 6 Господине, чуј нас. Ти си племић Божији у нашој средини. Покопај своју покојницу у нашем најугледнијем гробу. Нико од нас ти неће ускратити свога гроба где би могао своју покојницу сахранити.

7 На те речи Авраам се подиже па се дубоко поклони мештанима, синовима Хетовим 8 и рече:

– Ако се слажете да своју покојницу склоним и сахраним, почујте ме: проговорите коју реч за мене код Ефрона сина Сарова: 9 нека ми прода пећину Макпелу. Она њему припада и налази се на крају његовог поседа. Пред вашим очима, за пуну цену нека ми је прода у власништво за сахрањивање.

10 А Ефрон је седео са синовима Хетовим. И Ефрон Хетејин је одговорио Аврааму да га синови Хетови чују својим ушима – сви који су седели у већу оног града:

– 11 Не, мој господару! Почуј ме! Ја теби дајем пољану и пећину што је на њој. Дарујем ти то пред синовима свега народа. Сахрани своју покојницу.

12 Авраам се дубоко поклони мештанима. 13 Затим проговори Ефрону да мештани чују својим ушима:

– Почуј ме само. Дајем ти цену за пољану. Прими је из моје руке, те да онде сахраним своју покојницу.

14 Ефрон одговори Аврааму:

– 15 Чуј ме, господару мој. Земљиште вреди четири стотине сребрника. Шта је то за тебе и мене? Сахрани, дакле, своју покојницу.

16 Авраам се нагоди са Ефроном. Исплатио је Авраам Ефрону новац што га је овај поменуо и то су својим ушима чули синови Хетови: четири стотине сребрника, како су важили међу трговцима.

17 И тако је Ефронова пољана у Макпели, насупрот Мамрији – пољана, пећина и сва стабла што су

била на пољани – 18 прешла у Авраамово власништво пред очима синова Хетових, свих који су седели у већу свога града. 19 Ту је Авраам сахранио своју жену Сару, у пећини, на пољани Макпела, насупрот Мамрији – данас Хеврону у земљи Хананској. 20 Тако је пољана и пећина на њој прешла од синова Хетових у власништво Авраамово, за сахрањивање.

24 Како се Исак оженио Ревеком

1 Авраам је већ био јако стар, у поодмаклим годинама. Господ га је био благословио у свему.

2 Авраам је рекао свом најстаријем слуги у кући, под чијом управом је било све Авраамово имање:

– Стави руку своју под моје стегно, 3 да те закунем Господом, Богом неба и Богом земље, да моме сину нећеш довести за жену неку од кћери Хананаца међу којима боравим. 4 Отиди у моју земљу, у моју родбину и оданде ћеш довести жену за мог сина Исака.

5 Слуга му на то рече:

– А шта ако жена не буде хтела да крене са мном у ову земљу? Хоћу ли онда одвести твога сина у земљу из које си ти дошао?

6 Авраам му одговори:

– Пази да мога сина не одведеш онамо. 7 Господ, Бог небески, ме је извео из дома оца мојега и родног краја мојега. Он ми је рекао и он ми се заклео говорећи: „Твом потомству ћу дати ову земљу“. Он ће послати анђела својега пред лицем твојим, те ћеш ти оданде довести жену за мога сина. 8 А ако жена не

буде хтела да пође с тобом, ти ћеш бити ослобођен од овог на шта си ми се заклео. Само пази, да мога сина тамо не одведеш.

9 Тако је слуга ставио своју руку под стегно Аврааму, свом господару, и тако му се заклео.

10 Затим слуга опреми десет господаревих камила и понесе са собом свакојаког блага свог господара, па се подиже и оде у Месопотамију, у Нахоров град.

11 Тамо је пустио камиле да полежу изван града поред студенца. Спуштало се вече, време кад жене излазе да црпу воду. 12 Тада је рекао:

– О, Господе, Боже мога господара Авраама, молим те, изиђи ми данас у сусрет и искажи милост мом господару Аврааму. 13 Ево ме поред студенца, а кћери људи из града долазе да црпу воду. 14 Једној девојци ћу рећи: „Хајде, спусти свој крчаг да се напијем“. Ако ми она одговори:

„Пиј, и камиле ћу твоје напојити“, она нека буде девојка коју си одредио за свога слугу Исака. Тако ћу знати да си исказао милост моме господару.

15 Тек што је он то исказао, гле, дође Ревека, која се родила Ватуилу, сину Мелхе, жене Авраамова брата Нахора. Ревека је дошла носећи крчаг на рамену.

16 Девојка је по изгледу била врло лепа, девица коју мушкарац није дотакао. Сиђе, напуни крчаг и врати се горе. 17 Слуга јој потрча у сусрет и рече:

– Подај ми мало воде из твог крчага.

– 18 Пиј, господару. – одговори она.

Спустила је крчаг на руку и дала му да пије.

19 Кад му је утолила жеђ, рекла је:

– Налићу и твојим камилама да се напоје.

20 Брзо је излила крчаг у појило, вратила се извору да поново захвати и тако налила свим његовим камилама. 21 Човек је ћутао и посматрао, не би ли сазнао да ли је Господ његово путовање успешно привео крају или није.

22 Кад су се камиле напојиле, човек извади златну гривну, тешку шест грама, и за њене руке две златне наруквице, тешке сто двадесет грама. 23 Затим је рекао:

– Кажите ми, чија си кћи? Има ли у кући твога оца места за нас да преноћимо.

24 Она му одговори:

– Ја сам кћи Ватуила кога је Мелха родила Нахору.

25 Још је рекла:

– Код нас има пуно сламе и сточне хране, а има и места да преноћите.

26 Човек се онда поклонио и пао ничице пред Господом. 27 Затим је рекао:

– Нека је благословен Господ, Бог мога господара Авраама, јер није ускратио своју милост и своју верност господару моме. Мене је Господ водио правим путем међу рођаке господара мога.

28 Девојка отрча и исприча ово у кући своје мајке.

29 А Ревека је имала брата по имену Лавана. Лаван пожури у поље човеку код извора. 30 Видео је гривну на носу и наруквице на рукама своје сестре. Чуо је како је његова сестра рекла: „Овако ми је говорио тај човек“. Дошао је човеку који је с камилама још стајао на извору. 31 Рекао је:

– Дођи, благословени од Господа! Зашто стојиш напољу. Распремљена је кућа моја и има места за камиле.

32 Тако је човек ушао у кућу. Растоварили су камиле и дали им сламе и сточне хране, а човеку и људима с њим донели су воде да оперу ноге. 33 Поставили су јело пред њега, али он је рекао:

– Нећу јести док не кажем своју ствар.

А Лаван му рече:

– Кажи.

– 34 Ја сам слуга Авраамов – рече он – 35 Господ је обилато благословио мог господара, те се обогатио. Дао му је крупне и ситне стоке, сребра и злата, слугу и слушкиња, камила и магараца. 36 Сара, жена мога господара, родила му је сина кад је већ остарила. Он је све своје предао сину, 37 а мене је мој господар заклео и рекао: „Немој да моме сину доведеш за жену неку девојку од ових Хананеја, у чијој земљи станујем. 38 Него отиди породици мога оца, мојој родбини, и доведи жену за мога сина“. 39 На то сам рекао мом господару: „А шта ако жена не пође са мном?“ 40 Он ми је одговорио: „Господ, пред чијим сам лицем ходао, послаће свога анђела с тобом, те ће твоје путовање успети и довешћеш моме сину жену од моје родбине, из породице мога оца. 41 Од заклетве којом си ми се заклео бићеш ослобођен ако дођеш мојој родбини и они те одбију. Онда си ослобођен од моје заклетве.“ 42 Тако сам данас дошао на студенац и рекао: „Госпode, Боже мога господара Авраама – ако си вољан да успе моје путовање – 43 ево, ја стојим поред студенца. Ја ћу

рећи једној од девојака која дође да црпе воду: „Дај ми да пијем мало воде из твога крчага“. 44 Ако ми она каже: „Пиј ти, и твојим ћу камилама захватити“ – то нека буде жена коју је Господ одредио за сина мог господара.“ 45 Тек што сам ово изговорио у себи, кад ево, појави се Ревека с крчагом на рамену. Сишла је према студенцу и захватила. Рекао сам јој: „Дај ми да пијем“. 46 Она је брзо спустила крчаг с рамена и одговорила: „Пиј ти, а ја ћу и твоје камиле напојити“. Тако сам ја пио, а она је камиле напојила. 47 Питао сам је: „Чија си ти кћи?“ Одговорила је: „Ја сам кћи Ватуила сина Нахорова, кога му је родила Мелха“. Тада сам јој ставио гривну на нос и наруквице на руке. 48 Поклонио сам се и ничице пао пред Господом, те сам узблагосиљао Господа, Бога господара мојега. Бог ме је водио исправним путем да кћер брата мојега господара узмем за његова сина. 49 Сада, дакле, кажите ми ако намеравате да искажете милост и оданост мом господару; ако не намеравате, и то ми кажите – тако да могу ићи или десно или лево.

50 Тада одговоре Лаван и Ватуило:

– Од Господа је ово дошло. Ми зато не можемо рећи ни лоше ни добро. 51 Ето Ревеке пред тобом: узми је и води и нека буде жена сину господара твога, како је рекао Господ.

52 Авраамов слуга је саслушао њихов пристанак и до земље се поклонио Господу. 53 Слуга је затим извадио све ствари од злата и сребра, као и хаљине, и то дао Ревеки. Такође је даривао њеног брата и матер њену.

54 Тада су јели и пили човек и људи који су били с њим. Тако им прође ноћ. Кад су устали ујутру, он рече:

– Пустите ме господару моме.

55 А њен брат и мајка њена одговорише:

– Нека девојка остане с нама још десетак дана, па после крени.

56 Човек им рече:

– Немојте ме задржавати кад је Господ моје путовање успешно довршио. Пустите ме да се вратим своме господару.

– 57 Да позовемо девојку – на то ће они – и да видимо шта ће рећи.

58 Позвали су Ревеку и рекли јој:

– Хоћеш ли поћи са овим човеком?

– Хоћу – одговори она.

59 И тако отпреме своју сестру Ревеку и њену дојиљу са Авраамовим слугом и његовим људима.

60 Благословили су Ревеку и казали јој:

– Сестро наша, буди мајка умноженим хиљадама.

Нека потомци твоји

запоседну вратнице ненавидника својих.

61 Потом је кренула Ревека и њене пратиље.

Попеле су се на камиле и пошле за човеком. Слуга је преузео Ревеку и отишао.

62 Исак се вратио из околине „Врела Живога који ме види“. Он је, наиме, живео у области Негев.

63 У предвечерје је Исак изишао у поље да молитвено размишља. Кад је подигао свој поглед, угледао је камиле како долазе. 64 Ревека је такође подигла свој поглед и угледала Исака, те је сишла с камиле.

65 Упитала је слугу:

– Ко је онај човек који нам преко поља иде у сусрет?

Слуга јој је одговорио:

– Оно је господар мој.

На то она узне копрену те покри своје лице.

66 Слуга је затим известио Исака о свему што је био урадио.

67 Тада Исак уведе Ревеку у шатор своје матере Саре и узне је себи за жену и вољаше је.

И Исак се утешио после смрти своје мајке.

25 Хетурини потомци

1 Авраам је себи узео још једну жену, по имену Хетуру. 2 Она му је родила: Зомрана и Јоксана и Мадана и Мадиама и Јесвока и Соијена. 3 А од Јоксана се родише: Саван и Дедан. Деданови потомци су били: Асури и Латуси и Лаоми. 4 Синови Мадиамаови: Ефер и Афир и Енох и Авида и Елдага. Све ово су Хетурини потомци.

Аврамова смрт и погреб

5 Авраам је све своје предао Исаку; 6 а синовима својих споредних жена Авраам је дао дарове и – још за свог живота – разаслао их на исток, далеко од свога сина Исака, у Источну област.

7 Ово су године што их је проживео Авраам: сто седамдесет и пет година. 8 Затим је Авраам преминуо, умро у доброј времешности, стар и с

пуно година, те се придружио својим прецима. 9 Његови синови, Исак и Исмаило, сахранили су га у пећини Макпела, на пољани Ефрона сина Сара Хетијина, што је према Мамрији. 10 Ту пољану је Авраам купио од синова Хетових. У њој је сахрањен Авраам и његова жена Сара.

11 После Авраамове смрти, Бог је благословио његовог сина Исака. Исак је живео близу „Врела Живога који ме види“.

Потомци Исмаилови

12 Следи потомство Авраамова сина Исмаила. Њега је Аврааму родила Сарина слушкиња Агара Египћанка. 13 Ово су имена синова Исмаилових, сваки по свом имену како је рођен: Исмаилов првенац Навајот, па Кидар, па Навдеило, па Масам, 14 па Масма, па Дума, па Маса, 15 Хадан, Теман, Јетур, Нафес и Кедма.

16 То су Исмаилови синови и то су њихова имена према насељима и застанцима; дванаест поглавара према броју племена. 17 А ово су године Исмаилова живота: сто тридесет и седам година. Издахнуо је и био прибран својим прецима. 18 Његови потомци су се населили од Евиле до Сура што је Египту са истока, кад се иде према Асиру. Настанили су се насупрот своје браће.

Исав и Јаков: рођење и младост

19 Ово су догађаји Авраамовог сина Исака: Исак је син Авраамов. 20 Исаку је било четрдесет година кад се оженио Ревеком, ћерком Ватуила Сиријца из

Месопотамије и сестром Лавана Сиријца.

21 Исак се обрати Господу за своју жену зато што је она била нероткиња. Господ га је услишио те је његова жена Ревека остала у другом стању. 22 Међутим, синови су се у њој тако сударили да је она узвикнула:

– Ако треба овако да буде, шта ће ми живот!
Тада је отишла да се посаветује с Господом.

23 Господ јој је рекао:

– Два су пучанства у утроби твојој;
и два ће се народа оделити из крила твојега.
Један ће народ над другим господарити;
старији ће млађему служити.

24 Дошло је време да се породи и, гле, близанци у њеној утроби. 25 Појавио се први: био је црвенкаст и сав космат као кабаница. Зато су му наденули име Исав. 26 Затим се појавио његов брат. Он је руком држао Исава за пету. Зато су му наденули име Јаков.

Исаку је било шездесет година кад су се они родили.

27 Дечаци су одрасли. Исав је постао вешт ловац, наклоњен пустари. Јаков је био непорочан и боравио је у шаторима. 28 Исак је више волео Исава, зато што је волео дивљач; а Ревека је више волела Јакова.

29 Једном је Јаков готовио обед. Исав је дошао из поља и био је гладан. 30 Исав је рекао Јакову:

– Дај ми да гутам од црвеног, тог црвеног, јер сам изгладнео.

Зато му је име Едом.

31 Јаков је на то рекао:

– Прво ти на мене пренеси твоја права по првородству.

– 32 Ево, само што не умрем – рекао је Исав – Шта ће ми првеначка права!

33 Јаков настави:

– Прво се ти мени закуни.

Исав се закуне те тако пренесе на Јакова своја првеначка права.

34 Тада је Јаков дао Исаву хлеба и чорбе од сочива. Овај је јео и пио, затим се подигао и отишао.

Тако је Исав презрео своја првеначка права.

26

Исак у Герару и Вир–Савеји

1 У земљи је завладала глад сврх глади што је била за време Авраама. Зато је Исак отишао у Герар, филистејском цару Авимелеху. 2 А Господ му се јави и рекне:

– Не силази у Египат. Борави у земљи што ћу ти је одредити. 3 У тој земљи буди дошљак. Ја ћу бити с тобом и благосиљаћу те. Теби и потомцима твојим даћу све ове области и испунићу заклетву којом сам се заклео Аврааму, твоме оцу. 4 Твоје ћу потомке умножити као звезде на небу и твојим ћу потомцима предати све ове области, и твоји ће потомци бити благослов за све народе на земљи. 5 То је зато што је Авраам слушао мој глас и покоравао се мојим заповестима, мојим наредбама и законима.

6 Тако се Исак настанио у Герару.

7 Кад би га мештани питали о жени, он би говорио: „Она ми је сестра.“ Бојао се да каже да му је то жена, зато што је мислио да би га мештани могли убити због Ревеке, јер је по изгледу била лепа.

8 Будући да се онде дуже задржао, то је филистејски цар Авимелех, гледајући једном кроз прозор, опазио како Исак милује своју жену Ревеку.

9 Авимелех позове Исака и каже му:

– Тако, дакле, она је теби жена. Како си могао рећи да ти је сестра?

Исак му одговори:

– Мислио сам да бих због ње могао погинути.

10 Авимелех је на то рекао:

– Зашто си нам то учинио? Умало да неко од људи није легао с твојом женом. Тако би на нас навалио кривицу.

11 Онда је Авимелех заповедио свему народу:

– Биће погубљен ко год дотакне овог човека и његову жену.

12 Исак је у тој земљи сејао и те године родило му је стотруку. Господ га је благословио, 13 те се јако обогатио. Постао је врло богат. 14 Стекао је стада и крда, и много слугу, те су му Филистеји завидели. 15 Зато су Филистеји затрпали све бунаре што су их слуге његова оца ископале за време његовог оца Авраама. Напунили су их земљом. 16 Онда је Авимелех рекао Исаку:

– Иди од нас јер си постао много моћнији од нас.

У потрази за водом

17 Исак је тако отишао оданде. Свој шатор је поставио у Герарској долини и онде се населио.

18 Исак је поново ископао бунаре што су били ископани за време његова оца Авраама, а Филистеји су их затрпали после Авраамове смрти.

19 Исакове слуге су копале у долини и тамо су нашле бунар са живом водом. 20 Герарски пастири се посвађају с пастирима Исаковим:

– Вода је наша! – говорили су они.

Бунару је зато дао име Есек, јер су се свађали због њега. 21 Затим су ископали и други бунар и због њега се такође посвађали. Њему је дао име Ситна. 22 Одатле се преселио и ископао још један бунар. Због њега се нису свађали, па га је назвао Реховот и рекао:

– Зато што нам је Бог дао простор да се умножимо на земљи.

23 Оданде се попео у Вир–Савеју. 24 Исте ноћи му се јавио Господ и рекао:

– Ја сам Бог твога оца Авраама.

Не бој се, јер сам ја с тобом.

Благословићу те и умножити твоје потомке због Авраама, слуге мојега.

25 Исак на том месту сагради жртвеник и призове име Господње. Онде постави свој шатор, а његове слуге почну да копају бунар.

26 Тада му из Герара дође Авимелех са својим саветником Охозатом и с Фихолом, заповедником његове војске. 27 Исак им рече:

– Зашто сте дошли мени кад ме мрзите и кад сте ме отерали од себе?

– 28 Увидели смо да је Господ с тобом – одговоре они – Зато смо помислили: Нека буде заклетва између нас и тебе, да склопимо савез с тобом. 29 Ти нама нећеш нанети зла као што ми тебе нисмо ни дотакли, него смо ти свагда чинили само

добро, и с миром те отпустили. Ти си сада благослов Господњи.

30 Он им је приредио гозбу те су јели и пили.

31 Ујутру рано они се закуну једни другима. Затим се Исак опрости с њима и они с миром оду од њега.

32 Истога дана дођу Исакове слуге и обавесте га да су ископали бунар. Рекли су:

– Нашли смо воду!

33 Он га прозва Савеја. Зато се онај град до данас зове Вир–Савеја.

Исавове жене

34 Кад је Исаву било четрдесет година, он се ожени Јудитом, ћерком Веоха Хетејина, и Васематом, ћерком Елона Хетејина. 35 Њих две су загорчавале живот Исаку и Ревеки.

27 Јаков добија очев благослов

1 Исак је већ био стар и вид му се гасио. Зато је позвао свог старијег сина Исава:

– Сине! – рекао му је.

– Ево ме! – одговори он.

– 2 Видиш – настави он – већ сам стар и не знам кад ћу умрети. 3 Сада узми своју опрему, тоболаци лук, па изиђи у пустару и улови ми дивљач. 4 Онда припреми укусно јело, онако како волим, па да га поједем, те да те тако благослови душа моја пре него што умрем.

5 Ревека је слушала док је Исак говорио свом сину Исаву. Кад је Исав отишао у пустару да улови

дивљач за свога оца и да је донесе, 6 Ревека је рекла свом сину Јакову:

– Управо сам чула како твој отац говори твом брату Исаву: 7 „Донеси ми дивљачи па ми припреми укусно јело, да га поједем, те да те благословим пред лицем Господњим, пред лицем смрти“. 8 Сада, дакле, сине мој, послушај ме и учини како ти наредим. 9 Отиди до стада и оданде ми донеси два добра јарета, а ја ћу од њих припремити укусно јело за твог оца, онако како он воли. 10 То ћеш однети твом оцу да поједе, те да те тако благослови пред лицем смрти.

11 На то одговори Јаков својој мајци Ревеки:

– Е, али мој брат Исав је космат, ја сам без длака. 12 Може бити да ће ме отац мој дотаћи, те ћу пред њим испати варалица и тако свалити на себе проклетство, а не благослов.

– 13 Сине мој – рече му на то његова мајка – нека твоје проклетство падне на мене! Само ти слушај мене: иди и донеси.

14 Јаков је отишао, нашао и донео својој мајци. Његова мајка је потом припремила укусно јело, онако како је то волео његов отац. 15 Затим је Ревека узела стајаће рухо свога старијег сина Исаву, што се нашло у њеној кући и у то је обукла свог млађег сина Јакова. 16 Руке и голи део врата обложила му је јарећом кожом. 17 На руку свога сина Јакова ставила је укусно јело и хлеб што је припремила.

18 Овај је затим отишао своме оцу и рекао:

– Оче!

– Ево ме – рекао је он – Ко си ти, сине мој?

– 19 Ја сам – рекао је Јаков своме оцу – Исав, твој прворођени син. Учинио сам како си ми рекао. Сад устани, седи и једи од мога улова. После ме можеш благословити.

– 20 Како си тако брзо успео, сине мој? – упитао је Исак свог сина.

Он одговори:

– Зато што Господ, Бог твој, даде те изиђе преда ме.

21 На ово је Исак рекао Јакову:

– Примакни се, сине мој, да те дотакнем: јеси ли ти збиља мој син Исав или ниси?

22 Јаков се примакао своме оцу Исаву. Овај га је дотакао и рекао:

– Глас је Јаковљев, али су руке Исавове руке.

23 Није га познао јер су му руке биле космате, слично рукама његовог брата Исаву. Благословио га је, 24 па га је упитао:

– Јеси ли ти збиља мој син Исав?

– Јесам – одговори он.

25 Затим је Исак рекао:

– Стави преда ме да једем улов свог сина, па да те благослови душа моја.

Јаков га послужи, те је јео. Донео је и вина, те је пио.

26 Онда му је рекао његов отац Исак:

– Примакни се да те пољубим, сине мој.

27 Кад се примакао и пољубио га, Исак је осетио мирис његове одеће, па га је благословио:

– Гле мирис сина мога као што је мирис оних поља што их је Господ благословио.

28 Нека ти Господ дарује

росу с неба и плодове са земље,
изобилно жито и младо вино.

29 Народи теби нека служе,

племена теби нека се клањају.

Браћи својој ти господар буди;

нека синови мајке твоје

пред тобом ничице падају!

Проклет био ко тебе проклиње!

Благословен ко тебе благосиља!

30 Јаков је примио благослов од Исака. Чим је Јаков отишао од свога оца Исака, његов брат Исав се вратио из лова. 31 Он је такође припремио укусно јело и донео га своме оцу и рекао му:

– Нека устане отац мој и нека једе од улова сина својега. После ме може благословити душа твоја.

– 32 Ко си ти? – упитао је његов отац Исак.

– Ја сам син твој, првенац твој, Исав – одговорио је овај.

33 Исак се јако уплашио. Рекао је:

– Па ко је, онда, био онај који је уловио дивљач и донео ми? Јео сам пре него што си ти дошао. Њега сам благословио и он ће остати благословен.

34 Кад је Исав чуо шта му говори отац, завриштао је гласно и горко, па је рекао своме оцу:

– Благослови и мене, оче мој!

– 35 Брат твој дође на превару – рече он на то – и одузе твој благослов.

– 36 Зато ли му је име Јаков – рекао је Исав – он ме је већ двапут „зајаковио“: одузео ми је првеначка права, а сад ми, ето, узео и благослов.

Још је рекао:

– Зар за мене ниси сачувао ништа од благослова?

37 Исак је одговорио и рекао Исаву:

– Њему сам већ одредио да ти буде господар.

Њему сам предао сву његову браћу да му буду слуге.

Њега сам обезбедио житом и младим вином. Шта, дакле, могу учинити за тебе, сине мој?

38 Исав је на то рекао своме оцу:

– Зар је у тебе, оче, само један благослов?

Благослови и мене, оче мој!

Исав је плакао из свег гласа; 39 зато је његов отац одговорио и рекао му:

– Гле, боравиште ће твоје бити изван плодне земље, далеко од небеске росе.

40 Ти ћеш живети од мача свога;

ти ћеш служити брата свога.

Ипак, ти ћеш се побунити

И његов јарам ћеш стрести са свог врата.

41 Исав је омрзнуо свог брата због благослова што га је отац његов благословио. Потајно је говорио:

– Ближе се дани кад ћемо ожалити мог оца, па ћу убити свог брата Јакова.

42 Ревеки су дојавили речи што их је изрекао њен старији син Исав. Одмах је позвала свог млађег сина Јакова:

– Пази! – рекла је – Брат твој Исав се теши мишљу да те убије. 43 Зато ти, сине мој, мене послушај: бежи мом брату Лавану у Харан. 44 Код њега остани за неко време, док се не стиша јарост твога брата, 45 док се гнев твога брата не одврати од тебе, те он заборави шта си му учинио. Онда ћу послати по тебе

и довшћу те оданде. Зашто да вас обојицу изгубим у један дан?

Јаков одлази Лавану

46 Ревека је пак казала Исаку:

– Због ових Хетејки досадио ми је живот. Ако се и Јаков ожени неком као што су овдашње Хетејке, шта ће ми онда живот?

28

1 Зато је Исак позвао Јакова, благословио га и заповедио му и рекао:

– Немој се женити неком од хананских девојака.

2 Одмах иди у Падан–Арам, у дом Ватуила, оца твоје мајке, па оданде узми жену од кћери Лавана, брата твоје мајке; 3 а Бог свемоћни нека те благослови и нека те учини плодним, нека те умножи, те да постанеш сабор многих народа. 4 Он нека теби и твом потомству да благослов Авраамов и да запоседнеш земљу у којој боравиш као дошљак, а коју је Бог предао Аврааму.

5 Тако је Исак отпремио Јакова. Овај је отишао за Падан–Арам, Лавану сину Ватуила Сиријца, брату Ревеке, мајке Исава и Јакова.

6 Исав је видео како је Исак благословио Јакова и отпремио га у Падан–Арам, да себи оданде доведе жену, и наредио му приликом благослова и рекао му: „Не смеш да узмеш за жену неку од хананских девојака“; 7 те како је Јаков послушао оца свога и матер своју, па отишао за Падан–Арам. 8 Исав је схватио колико су хананејске девојке мрске у очима његовог оца Исака. 9 Зато је отишао Исмаилу, па се

– поред жена које је већ имао – оженио Маелетом, ћерком Авраамова сина Исмаила, Навајотовом сестром.

Јаковљев сан у Ветиљу

10 Јаков је кренуо из Вир–Савеје за Харан. 11 Стигао је на једно место и тамо заноћио, јер је сунце већ било зашло. Узео је камен с тога места, ставио га под главу и легао на том месту. 12 Онда је уснио сан: лествице су стајале на земљи, а врхом су допирале до неба; по њима се пењу и силазе Божији анђели. 13 Господ стаде поред њега и рече му: „Ја сам Господ, Бог твог праоца Авраама и Бог Исаков. Теби и твом потомству даћу земљу на којој лежиш. 14 Твојих потомака ће бити као праха земаљскога. Простираћете се на запад и на исток и на север и на југ. Ти и твоји потомци ћете бити благослов за све народе на земљи. 15 Пази! Ја сам с тобом и чуваћу те куда год поћеш, те ћу те вратити на ово тле. И нећу те оставити док не извршим што сам ти обећао.“

16 Јаков се пробуди од сна и рекне:

– Заиста је Господ на овом месту, а ја то нисам знао.

17 Престрашен рече:

– Како је страшно ово место! Заиста ово је дом Божији и ово су врата небеска!

18 Рано ујутру Јаков је узео онај камен што га је био ставио под главу, усправио га је као стуб и на њега излио уље. 19 Оно место је назвао Ветиљ. Раније је том граду било име Луз.

20 Онда се он заветовао и рекао:

– Ако Бог остане са мном и сачува ме на овом путовању на које сам кренуо, и да ми хлеба да једем и сукна да се оденем, 21 и вратим се у миру у дом оца својега, Господ ће бити мој Бог. 22 Онда ће овај камен, што сам га усправио као стуб, бити дом Божији. А од свега што ми будеш дао, одвојићу једну десетину за тебе.

29 Јаков долази у Харан

1 Јаков је наставио своје путовање и стигао у источњачку земљу. 2 Изненада је угледао студенац у пољу. Око њега су пландовала три стада оваца, јер су се напајали с тог студенца. На отвору студенца налазио се велики камен. 3 Са отвора се камен могао уклонити једино кад се сви пастири скупе; онда би напојили овце и камен опет навалили где је и био, на отвор студенцу.

4 Јаков их је питао:

– Одакле сте, браћо?

– Из Харана смо – одговорили су они.

– 5 Познајете ли – рекао им је – Лавана сина Нахорова?

– Познајемо – рекли су му они.

– 6 Је ли здраво? – продужи он.

Они одговоре:

– Здраво је. Ево долази његова кћи Рахиља са стадом.

– 7 Још је остало доста од дана – казао им је он – Није ли време да се стока сакупи. Зашто је не напојите и не изведете на пашу?

8 Они одговоре:

– Не можемо док се сви пастири не скупе и отклоне камен са отвора на студенцу, те онда напојимо овце.

9 Док је још разговарао с њима, дође Рахиља са овцама свога оца, јер она је била пастирка. 10 Чим је Јаков угледао Рахиљу, ћерку Лавана, брата своје мајке, и стадо свога ујака Лавана, он се примачао и одвојио камен са отвора на студенцу, па је напојио стадо свога ујака Лавана. 11 Затим је Јаков пољубио Рахиљу и гласно заплакао, 12 и казао је Рахиљи да је он сестрић њеног оца, Ревекин син.

На то је она отишла и обавестила свога оца.

13 Кад је Лаван чуо за Јакова, сина своје сестре, потрчао му је на сусрет. Загрлио га је и пољубио и довео у свој дом. Овај је Лавану испричао све што му се догодило. 14 На то је Лаван рекао:

– Заиста, ти си род мој рођени.

Јаков се жени

Јаков је код Лавана боравио једно месец дана. 15 Онда му је Лаван рекао:

– Зар да ми служиш бадава зато што си ми род? Реци ми колико да те плаћам?

16 Лаван је имао две кћери. Старија се звала Лија, а млађа Рахиља. 17 Лија је имала слабе очи, а Рахиља је била лепа стасом и лепа изгледом. 18 Јаков је заволео Рахиљу, те је рекао: Служићу те седам година да ми даш твоју млађу кћер Рахиљу.

– 19 Боље је да је дам теби него ли некаквом странцу – одврати Лаван – Остани код мене.

20 Тако је Јаков служио седам година за Рахиљу. Међутим, то му се учинило као неколико дана, зато што ју је волео.

21 Након овога Јаков је рекао Лавану:

– Дај ми моју жену. Моје се време навршило, па бих хтео к њој.

22 Лаван је сазвао све људе из оног места и приредио гозбу. 23 Међутим, увече је узео своју кћер Лију и њу увео код Јакова, те је овај легао с њом. 24 Лаван је своју слушкињу Зелфу дао да буде слушкиња његовој кћери Лији.

25 Кад ујутро – а оно, гле, Лија. Због тога је Јаков рекао Лавану:

– Зашто си ми ово учинио? Зар ти нисам служио за Рахиљу? Зашто си ме преварио?

26 Лаван је одговорио:

– Код нас није обичај да се млађа сестра удаје пре старије. 27 Заврши с њом ову свадбену седмицу, а онда ћемо ти дати и другу, па да радиш код мене следећих седам година.

28 Јаков је пристао на ово. Завршио је свадбену седмицу, па му је Лаван дао своју кћер Рахиљу за жену. 29 Такође је Лаван своју слушкињу Валу дао Рахиљи да јој буде слушкиња. 30 Затим је Јаков приступио својој жени Рахиљи. Рахиљу је волео више него Лију.

Тако је још седам година служио Лавану.

Јаковљева деца

31 Господ је видео да Лија није вољена. Зато је учинио да она рађа, а Рахиља је била нероткиња. 32 Лија је остала у другом стању и родила је сина.

Дала му је име Рувим, јер је овако рекла: „Господ је видео моју невољу и сада ће ме волети мој муж“. 33 Опет је остала трудна и родила сина. Зато је изјавила: „Господ је чуо да ја нисам вољена, па ми је дао и овога“. Због тога му је наденула име Симеун.

34 Поново је остала у другом стању и родила сина. Тада је рекла:

– Сад ће се мој муж приљубити уза ме, јер сам му родила три сина.

Зато му је наденула име Леви.

35 А кад је поново остала у другом стању и родила сина, она је изјавила:

– Овог пута хвалићу Господа!

Зато је овом сину наденула име Јуда. Потом је престала да рађа.

1 Рахиља је видела да Јакову не рађа децу. И завидела је Рахиља својој сестри, па је рекла Јакову:

– Дај ми синове, иначе ћу пресвиснути!

2 Јаков се наљутио на Рахиљу. Рекао јој је:

– Зар сам ја уместо Бога који ти је ускратио плод утробе?

3 На то је она одговорила:

– Ево моје девојке Вале. Уђи к њој, па нека она роди на мојим коленима, да тако и ја стекнем децу преко ње.

4 Онда му је дала своју слушкињу Валу за жену, те је Јаков ушао к њој. 5 Вала је затруднела и родила Јакову сина. 6 Тада је Рахиља рекла:

– Господ ми је досудио и још услишио мој глас, те ми је дао сина.

Зато му је дала име Дан.

7 Рахиљина слушкиња Вала је опет остала у другом стању, па је Јакову родила другог сина. 8 Тада Рахиља рече:

– Жестоко сам се борила са сестром, али сам победила.

Сину је зато дала име Нефталим.

9 Лија је видела да више не рађа, те је узела своју слушкињу Зелфу и дала је Јакову за жену. 10 Лијина слушкиња Зелфа је такође родила Јакову сина. 11 Лија је онда казала „Са срећом!“ и наденула му име Гад.

12 Лијина слушкиња Зелфа родила је Јакову и другог сина. 13 Лија је на то рекла:

– Благо мени! Жене ће ме звати блаженом.

Овом је наденула име Асир.

14 У дане кад се жање пшеница, нађе Рувим мандрагоре у пољу и донесе их својој мајци Лији. Рахиља је рекла Лији:

– Дај ми од мандрагора свога сина!

15 Лија је на то одговорила:

– Зар ти није доста што си ми узела мужа? Па још хоћеш да од мене узмеш и мандрагоре мога сина

Рахиља одговори:

– Нека он вечерас с тобом спава за мандрагоре твога сина.

16 Кад је Јаков увече стигао из поља, Лија му изађе на сусрет и каже:

– Треба да дођеш к мени зато што сам те добила за мандрагоре мога сина.

Те ноћи је лежао с њом.

17 Бог је услишио Лију; она затрудни и роди Јакову петог сина. 18 Лија је гад рекла:

– Бог ми је узвратио наградом зато што сам свом мужу уступила своју слушкињу.

Због тога је сину наденула име Исахар.

19 Опет је Лија остала у другом стању и родила Јакову шестог сина. 20 Онда је Лија рекла:

– Бог ме је обдарио скупоценим даром; сад ће ми мој муж доносити дарове. Родила сам му шест синова.

Овом је дала име Завулон.

21 Затим је родила и кћер и дала јој име Дина.

22 Тада се Бог сетио и Рахиље. Бог ју је услишио и отворио њену материцу. 23 Зачела је и родила сина, а потом рекла:

– Бог је уклонио моју срамоту.

24 Наденула му је име Јосиф и казала:

– Нека ми Господ дода још једног сина.

Како се Јаков обогатио

25 Пошто је Рахиља родила Јосифа, Јаков је рекао Лавану:

– Пусти ме да одем у своје место и у своју земљу.

26 Дај ми моје жене, за које сам ти служио, и моју децу, па да идем. Ти добро знаш како сам ти служио.

– 27 Ако си ми сад пријатељ ... – рече Лаван на то – та схватио сам да ме је Господ благосиљао због тебе.

28 Још је додао:

– Одреди колико да ти платим, и ја ћу ти дати.

– 29 Ти знаш како сам ти служио – одговори му он – и како је твојој стоци било са мном. 30 Пре него што сам ја дошао, имао си мало. То се јако

умножило зато што те је Господ благословио мојим трагом, куда год сам ја пролазио. Сад је, дакле, време да порадим нешто и за своју кућу.

– 31 Колико да ти платим? – упита га он.

Јаков је одговорио:

– Немој да ми платиш ништа. Ја ћу твоја стада опет гонити на пашу и чувати их ако ми учиниш овако: 32 да прођем данас кроз твоја стада и да из њих издвојим сваку овцу црне боје и сваку шарену и пругасту козу. То нека буде моја плата. 33 После тога, кад будеш својим очима проверавао моју плату, моје поштење ће сведочити за мене: ако се међу мојим козама нађе иједна која није шарена или пругаста, или међу овцама која не би имала црну вуну, то нека буде као да је украдено.

– 34 Нека буде како си казао – рече Лаван.

35 Тог дана он издвоји пругасте и шарене јарце, и све риђасте и шарене козе – сваку која је на себи имала бели белег – и овце црне боје. Њих је предао својим синовима. 36 И оданде где је Јаков напасао Лаванова стада, удаљи се за нека три дана хода.

37 Јаков је, пак, узео зелене прутове од тополе и бадема и платана; на њима је изрезао беле пруте тако што је на прутовима открио белину. 38 То пругасто пруће поставио је у корита, у појила из којих се напајала стока. Стока се, наравно, парила кад је долазила да се напоји; 39 јарци су се парили уз пруће, па су козе козиле пругасте и риђасте и шарене јариће. 40 Јаков је и овце такође био издвојио и главе им окренуо према пругастима или сасвим црнима које су биле у Лавановом стаду. Тако је себи

накупио посебна стада и није их мешао с Лавановим стадима.

41 Поред тога, кад би се парила лепо развијена стока, Јаков би стављао пруће у корита, управо пред очи животињама како би се париле пред прућем. 42 Међутим, пред кржљаву марву није стављао ништа. Тако је кржљаво добијао Лаван, а лепо развијено Јаков. 43 На тај начин се човек силно обогатио, стекао је много стоке, слуге и слушкиње, камиле и магарад.

31 Јаков одлази из Харана

1 Чуо је Јаков да Лаванови синови говоре: „Јаков узео је све добро нашег оца. Од онога што припада нашем оцу накупио је све то богатство.“

2 Такође је Јаков опазио да га Лаван не гледа као раније. 3 Тада Господ рече Јакову:

– Врати се у земљу предака својих, у род свој, а ја ћу бити с тобом.

4 Онда је Јаков послао и позвао Рахиљу и Лију у поље где је било његово стадо, 5 и рекао им:

– Видим да ваш отац не гледа на мене као раније. Ипак, са мном је био Бог мог оца. 6 И саме знате да сам вашем оцу служио из све снаге своје. 7 Међутим, ваш отац ме је варао: мењао ми је плату десет пута. Ипак, Бог није допустио да ми он нанесе штету. 8 Ако би он рекао: „Свака шарена нека буде теби као плата“, онда би у целом стаду свако младунче долазило на свет као шарено; ако би пак рекао: „Пругасти нека ти буду као плата“, онда би

сва младунчад долазила пругаста на свет. 9 Тако је Бог од вашег оца одузимао стоку и давао је мени. 10 Једном, кад се стадо парило, подигао сам очи своје и у сну видео да су јарци који су се парили у стаду били пругасти, местимично бели и шарени. 11 И у сну позвао ме је анђео Божији: „Јакове!“ Ја сам рекао: „Ево ме!“ 12 Он је продужио: „Подигни очи своје и види како су сви јарци који се паре у стаду пругасти, местимично бели и шарени. Ја сам, наиме, видео све што ти је Лаван чинио. 13 Ја сам Бог који ти се јавио у Ветиљу. Тамо си уљем помазао стуб и тамо си учинио завет са мном. Сада устани и иди из ове земље; врати се у земљу рода својега“.

14 Рахиља и Лија су му на то одговориле и рекле:

– Зар ми имамо икаквога удела и наследства у дому оца нашега? 15 Зар нас отац није држао као да смо странкиње? Није ли он нас продао, а потом појео то што је добио за нас? 16 Све богатство што га је Бог одузео нашем оцу, заиста припада нама и нашој деци. Зато изврши све што ти је Бог рекао.

17 Онда се Јаков подигао и на камиле посадио своје синове и своје жене. 18 Пред собом је потерао сву своју стоку, сву своју течевину што је текао, стоку сабрану у Падан–Араму, па је кренуо своме оцу Исаку у хананску земљу.

19 Лаван је био отишао да стриже овце, те је Рахиља украла кућне идоле што су припадали њеном оцу. 20 Јаков је, пак, заваро Лавана Арамејца, тако да овај није ни слутио да ће он побећи. 21 Побегло је са свим што је било његово, прешао реку Еуфрат и упутио се према брду Галад.

Потера: Лаван јури за Јаковом

22 Трећег дана обавестили су Лавана: „Побеже Јаков!“ 23 Овај је повео са собом своје рођаке и кренуо у потеру за Јаковом, седам дана хода. Стигао га је на брду Галад.

24 Међутим, Бог је Лавану Арамејцу дошао ноћу у сан и рекао му:

– Чувај се да с Јаковом не учиниш ни добро ни зло!

25 Затим је Лаван стигао Јакова. Јаков је свој шатор разапео на једном брду, а Лаван и рођаци су их разапели на брду Галад.

26 Онда је Лаван рекао Јакову:

– Шта си хтео тим што си ме заваравао и одвео моје кћери као да су ратни плен? 27 Зашто си потајно побегао, завео ме да лутам и ниси ме обавестио? Ја бих те отпустио с весељем и песмама, уз бубњеве и лире. 28 Ниси ми дао да изљубим своје најрођеније. Заиста си поступио лудо. 29 Имам права да ти учиним зло. Међутим, Бог вашег оца синоћ ми је рекао: „Чувај се да с Јаковом не учиниш ни добро ни зло!“ 30 Сад, отишао си зато што чезнеш за домом оца својега, али зашто си ми украо богове?

31 Јаков је одговорио Лавану и рекао:

– Стрепео сам при помисли да би ми могао отети твоје кћери. 32 А своје идоле у кога будеш нашао, тај нека погине. Овде, пред нашим браћом кажи шта је од твојих ствари код мене, и то однеси.

Јаков није знао да их је Рахиља украла.

33 Онда је Лаван ушао у шатор Јаковљев, па у

шатор Лијин, па у шатор двеју служавки, али ништа није нашао. Изишао је из Лијина шатора и ушао у Рахиљин шатор. 34 Рахиља је, пак, узела идоле и сакрила их у седло своје камиле, па села на њих. Лаван је направио преметачину по целом шатору, али их није нашао, 35 а она је рекла свом оцу:

– Нека се мој господар не љути што пред њим не могу устати, али ме је снашло оно што у жена бива.

И тако је претраживао, али својих идола није нашао.

36 Онда се Јаков наљутио и стао се препирати с Лаваном. Одговорио је и рекао Лавану:

– Које је то моје злодело и која је то моја кривица те ме прогањаш? 37 Па, направио си преметачину по свим мојим стварима. Коју си ствар нашао од свег свог покућства? Положи је овде, пред моје и твоје рођаке, па нека они пресуде међу нама двојицом. 38 С тобом сам провео двадесет година. Ни твоје овце ни твоје козе нису се јаловиле, нити сам ја појео од овнова из твојега стада. 39 Оно што би звер растргла нисам доносио теби, него бих губитак ја надокнадио. Ти си то од мене тражио, било да је украдено дању, било да је украдено ноћу. 40 Често ме је дању убијала жеђ, а ноћу хладноћа. Сан ми није долазио на очи. 41 Двадесет година сам био у твојој кући: четрнаест од њих сам служио за твоје две кћери, а шест других за твоје стадо, а ти си ми десет пута мењао плату. 42 Да са мном није био Бог мога оца, Бог Авраамов, Страх Исаков, ти би ме отпустио празних руку. Међутим, Бог је видео моју невољу и труд оба моја длана, па је синоћ досудио.

Уговор: Лаван и Јаков равноправни

43 Лаван је одговорио Јакову:

– Моје кћери су моје – рекао је – моја деца су моја; моја стада су моја. Све што видиш, то је моје. Ипак, шта ја могу да учиним овим својим кћерима и деци коју су оне родиле? 44 Сад ходи, да ти и ја сачинимо уговор; па да то буде сведок између мене и тебе.

45 Јаков је онда узео један камен и усправио га као стуб. 46 Потом је рекао својим људима:

– Накупите камење!

Они су накупили камење и набацали га на гомилу.

На тој гомили су имали заједничку гозбу. 47 Лаван ју је назвао „Јегар–Сахадут“, а Јаков је назвао „Галед“. 48 Онда је Лаван изјавио:

– Нека ова гомила данас буде сведок између мене и тебе.

Зато је названа „Галед“, 49 али и „Миспа“, зато што је рекао:

– Нека Господ буде на видiku и теби и мени кад један другога не будемо гледали. 50 Ако будеш злостављао моје кћери или ако узмеш друге жене поред мојих кћери, па да и нико не буде био с нама, знај да је Господ сведок између мене и тебе.

51 Потом је Лаван рекао Јакову:

– Ево, овде је гомила; овде је стуб што се усправио између мене и тебе; 52 ова гомила нека буде сведок и овај стуб нека буде сведок да ја на зло нећу прелазити теби иза ове гомиле, а и да ти нећеш прелазити мени иза овог стуба и ове гомиле. 53 Нека међу нама

пресуђују Бог Авраамов и бог Нахоров, Бог оца њиховог.

Јаков се пак заклео Страхом оца свога Исака.

54 Затим је Јаков на брду принео жртву и позвао своје људе на гозбу. 55 После гозбе су преноћили на брду.

32

1 У рано јутро Лаван је устао, изљубио своје најрођеније и благословио их. Затим је кренуо и вратио се у своје место.

2 Јаков је кренуо својим путем и тада су му у сусрет изашли Божији анђели. 3 Кад их је Јаков опазио, рекао је:

– Ово је Божија војна скупина!

Зато је оно место назвао Маханајим.

Јаков се припрема да сретне Исава

4 Јаков је испред себе послао гласнике свом брату Исаву у земљу Сир, у Едомску пустару. 5 Овако им је заповедио:

– Ово кажите мом брату Исаву: „Слуга твој Јаков ти поручује: Боравио сам код Лавана и тамо се задржао до сада. 6 Стекао сам говеда и магаради, оваца и слугу и слушкиња. Јављам то господару својему не бих ли стекао твоју наклоност”.

7 Гласници су се вратили Јакову и казали му:

– Били смо код твога брата Исава; он ти долази у сусрет лично и четири стотине његових људи.

8 Јаков се јако уплашио. Забринуо се па је поделио на две скупине људство што је било с њим и стада и крда и камиле. 9 Мислио је: „Ако Исав наиђе

на једну скупину и нападне је, преостала би се још могла спасти”.

10 Онда се Јаков молио:

– Боже оца мога Авраама и Боже оца мога Исака, Господе који си ми рекао: „Врати се у своју земљу и у род свој, а ја ћу ти учинити добро”.

11 Ситан јесам пред свим милостима и пред свом истином што чиниш своје слузи. Та, некада сам прешао овај Јордан само са штапом својим, а сад сам с двома скупинама. 12 Избави ме, молим те, из шака брата мога, из шака Исавових. Ја га се бојим: да не дође и потуче мене, мајку и синове. 13 Ти си рекао: „Обасипаћу те добрима и твоје ћу потомство умножити као морски песак, што се не да пребројати због мноштва”.

14 Ону ноћ је провео онде; а онда је од оног што му се нашло при руци припремио дар за свог брата Исава: 15 две стотине коза и двадесет јараца, две стотине оваца и двадесет овнова, 16 тридесет камила дојилица с њиховим младунцима, четрдесет јуница и десет јунаца, двадесет магарица и десет магараца. 17 Стадо по стадо предао је својим слугама. Затим је рекао својим слугама:

– Идите преда мном, али држите растојање од стада до стада.

18 Првом од њих је наредио и рекао:

– Кад те сретне мој брат Исав, па те упита: „Чији си ти?” и „Куда идеш?” и „Чије је ово пред тобом?”, 19 ти му реци: „Ово је твог слуге Јакова. То је дар што га он шаље свом господару Исаву. И, гле, он је иза нас такође”.

20 Тако је наредио и другом и трећем и свима другима који су ишли за стадима:

– Овако и овако реци Исаву кад га сретнеш.

21 Додај и ово: „Ево слуге твог Јакова за нама!“

Говорио је, наиме: „Ако га одобровољим даром што иде преда мном, па се онда с њим видим, можда ће ми опростити“.

22 Дарови су тако кренули напред, а он је оне ноћи остао са скупином.

Јаков – Израиљ

23 Оне ноћи он је устао, узео обе своје жене и обе своје слушкиње и својих једанаест дечака, те је прешао Јавок преко газа. 24 Њих је пребацио на другу страну потока, па је пребацио и остало што је било његово.

25 Јаков је остао сам.

Тада се неки човек рвао с њим до сванућа. 26 Видео је да не може да га савлада. Зато му је угануо зглоб при куку, те је Јакову ишчашао кук док се рвао с њим. 27 Рекао му је:

– Пустите ме, јер зора свиће.

– Нећу те пустити – одговори он – док ме не благословиш.

28 Овај га је запитао:

– Како ти је име?

– Јаков – одговори он.

– 29 Више се нећеш звати Јаков – рече му онај – него Израиљ, зато што си се борио и с Богом и с људима и надвладао си.

– 30 Реци ми, молим те, своје име – запита га потом Јаков.

– Зашто ме то питаш за моје име? – рекао је онај и ту га је благословио.

31 Јаков је оно место назвао Фануил:

– Видео сам Бога лицем к лицу и остао жив.

32 Сунце је над њим било огрануло кад је прошао Фануил. Храмао је због кука. 33 Зато Израиљци до данашњег дана не једу тетиву над куком изнад бедреног зглоба, јер је Јаковљев бедрени зглоб био ишчашен у тетиви.

33 Сусрет Јакова и Исав

1 Јаков је подигао свој поглед и опазио је како долази Исав и четири стотине људи с њим. Онда је распоредио своје дечаке међу Лију и Рахиљу и обе слушкиње. 2 На чело је поставио слушкиње и њихову децу, иза њих Лију и њену децу, а Рахиљу и Јосифа ставио је на зачеље. 3 Сам је кренуо напред, поклатио се до земље седам пута и приближио се свом брату. 4 Исав му је потрчао у сусрет, загрлио га, пао му око врата и пољубио га и заплакао. 5 Онда је подигао свој поглед и угледао жене и дечаке.

– Ко су ови с тобом? – запитао је.

– Деца којом је Бог обдарио твог слугу – одговорио је овај.

6 Затим су наступиле слушкиње са својим дечацима и дубоко су се поклонили. 7 Насупила је Лија са својим дечацима и дубоко су се поклонили. На крају су наступили Јосиф и Рахиља и дубоко су се поклонили.

8 Исав је питао:

– Шта намераваш са оном скупином што сам је срео?

– Да нађем милост пред господарем својим – одговорио је он.

9 На то је Исав рекао:

– Брате мој, има у мене довољно. Нека теби оно што је твоје.

– 10 Немој, молим те, – рекао му је на то Јаков – Ако сам код тебе нашао наклоност, онда прими из моје руке ово што ти доносим. Како си ме љубазно примио, то је за мене као да гледам лице Божије. 11 Зато прихвати од мене дар што ти доносим. Бог ми је био наклоњен те имам свега.

Упорно га је наговарао и он је прихватио.

– 12 Да кренемо на пут – рекао је Исав – Ја ћу такође ићи испред тебе.

– 13 Зна господар мој да су деца нејака, – на то ће он – осим тога, ваља да се бринем о овцама и кравама дојилицама. Све стадо би угинуло ако бисмо их потерали пребрзо само један дан. 14 Нека господар мој иде пре свога слуге, а ја ћу ићи полако, према кораку стоке пред собом и деце са собом, па ћу стићи своме господару у Сир.

15 Онда је Исав рекао:

– Да ти бар оставим неке од људи који су са мном.
– Чему то? – одговори он – Нека само нађем милост код господара мога.

16 Исав се тог дана упутио натраг у Сир, 17 а Јаков је отишао у Сокот.

18 По доласку из Падан–Арама Јаков је мирно

стигао у град Сихем, што се налази у земљи Хананској. Тамо се улогорио пред градом, 19 а комад земље на ком је разапео свој шатор купио је од синова Емора, оца Сихемова, по цени од сто кесита. 20 Ту је подигао жртвеник и назвао га „Бог – Бог Израилев”.

34 Дина и Сихем

1 Дина је била кћи коју је Лија родила Јакову. Она је изишла да се види с неким женама у оној земљи. 2 Опазио ју је Сихем Евејин, син тамошњег поглавице Емора. Он је зграби и леже с њом и силова је. 3 Његово срце је прионуло уз Дину, кћер Јаковљеву и он се заљубио у девојку. Настојао је да придобије девојчино срце.

4 Сихем је рекао свом оцу Емору:

– Ту девојчицу ми узми за жену – говорио је.

5 Јаков је чуо да је Сихем обесчистио његову кћер Дину. Међутим, његови синови су били са стоком на пољу, па он није ништа предузимао док се они не врате.

6 Утом је Јакову дошао Сихемов отац Емор да се споразуме с њим. 7 Управо тада су се Јаковљеви синови вратили из поља. Кад су чули шта се збило, били су ојађени и врло гневни. У Израилу је било срамота што је Сихем силовао Јаковљеву кћер. Такве се ствари нису чиниле.

8 Емор им се обратио и рекао:

– Мој син Сихем се свом душом заљубио у вашу девојку. Дајте му је, молим вас, за жену. 9 Опријатељите се с нама: дајте нам своје кћери, а наше

кћери узимајте себи. 10 Настаните се тако међу нама: земља је пред вама, населите се, послујте по њој и стичите имања у њој.

11 Сихем је такође проговорио њеном оцу и њеној браћи:

– Да нађем милост код вас, што год ми кажете, то ћу дати. 12 Тражите од мене колико хоћете за узврат и за дар и ја ћу дати, само ми дајте девојку за жену. 13 Јаковљеви синови су одговорили Сихему и његовом оцу Емору – говорили су потуљено зато што је обесчистио њихову сестру Дину – 14 и рекли су им:

– Не можемо учинити тако нешто: да своју сестру дамо за човека који није обрeзан, јер би то за нас била срамота. 15 Удаћемо је само ако будете као што смо ми, ако обрежете све своје мушкарце. 16 Онда вам можемо давати своје кћери и узимати ваше к себи, међу вас се населити и бити један народ. 17 Ако ли нас не послушате и не обрежете се, узећемо своју девојку и отићи ћемо.

18 Емору и Сихему, Еморовом сину, њихов захтев се учинио повољним. 19 Младић није оклевао да испуни овај захтев, јер је чезнуо за Јаковљевом ћерком; а био је најуваженији у целокупном дому свога оца.

20 Потом Емор и син му Сихем дођу у своје градско веће и обратe се својим суграђанима и кажу:

– 21 Ови су људи мирни према нама. Нека се населе у земљи, нека по њој послују. Гле, има доста простора за њих на овом тлу. Моћи ћемо да узимамо њихове кћери себи за жене, а њима ћемо давати

своје. 22 Међутим, људи ће пристати да с нама живе и с нама буду један народ само ако се сви наши мушкарци буду обрезују као што су они обрeзани. 23 Зар њихова стока и имовина њихова и њихова марва не би тако постали наши? Пристанимо, па нека се населе међу нас.

24 Сви одрасли мушкарци који су спадали у њихово градско веће послушали су Емора и сина му Сихема. Био је обрeзан сваки мушкарац, свако који је имао права да буде у градском већу.

Покољ у Сихему

25 Трећег дана су људи још били у боловима. Два Јаковљева сина, Симеун и Левије, Динина браћа, узму своје мачеве и уђу несметано у град. Тамо посеку све мушкарце. 26 Посекли су мачем Емора и сина му Сихема, па су из Сихемова дома узели Дину и одвели је.

27 Јаковљеви синови онда дођу на поклане и опљачкају град зато што је њихова сестра била обeшчашћена. 28 Узели су ситну стоку њихову и крупну стоку њихову и магарад њихову, како у граду тако у пољу. 29 Опљачкали су сва њихова добра, а сву њихову младеж и жене њихове одвели су у робље, а опљачкали су и покућство.

30 Тада је Јаков рекао Симеуну и Левију:

– Увалили сте ме у неприлике и мржњу са становницима ове земље, Хананејима и Ферезејима. Ако се сложе против мене и нападну ме, док смо овако малени број, они ће истребити и мене и мој дом.

31 Њих двојица су одговорила:

– Зар да с нашом сестром поступају као да је блудница?

35 Јаков у Ветиљу

1 Бог је рекао Јакову:

– Устани и иди горе у Ветиљ и настани се онде. Начини тамо жртвеник Богу који ти се јавио кад си бежао од свога брата Исава.

2 Јаков је тад рекао својој породици и свима који су били с њим:

– Одбаците туђинске богове што се налазе међу вама. Очистите се и преобуците. 3 Устанимо и идемо горе у Ветиљ, те ћу онде начинити жртвеник Богу који ме је услышио кад сам био у невољи и био је са мном на путу којим сам кренуо.

4 Они су Јакову предали све туђинске богове што су имали и наушнице што су биле о њиховим ушима. Јаков је то закопао под хрст у Сихему. 5 Онда су кренули, а страх од Бога спопао је околне градове, тако да нису пошли у потеру за Јаковљевим синовима.

6 Јаков и све људство с њим стигло је у Луз, то јест Ветиљ. 7 Тамо је саградио жртвеник и назвао оно место Ил–Ветиљ, зато што му се тамо био јавио Бог кад је бежао од свог брата. 8 Ту је умрла Девора, Ревекина дојиља. Сахранили су је пред Ветиљем, под хрстом који се отада зове Тужни хрст.

9 Поново се Бог јавио Јакову откад је дошао из Падан–Арама. Благословио га је 10 и рекао му је Бог:

– Име ти је Јаков, али се више нећеш звати Јаков, него ће твоје име бити Израил.

Тако га је назвао Израилем 11 и још му је рекао Бог:

– Ја сам Бог свемоћни. Буди родан и множи се. Од тебе ће настати народ и сабор многих народа, и цареви ће настати из твог крила. 12 Земљу што сам дао Аврааму и Исаку предаћу теби и твојем потомству после тебе.

13 Потом се Бог подигао од њега, на месту где му се обратио. 14 Јаков је подигао стуб на месту где му се обратио, стуб од камена. На њему је налио наливну жртву и на њега излио уље, 15 а место на коме му се Бог обратио Јаков је назвао Ветиљ.

Венијаминово рођење и Рахиљина смрт

16 Затим су кренули из Ветиља. Било је остало још мало пута до Ефрате, а Рахиља је почела да се порађа. Напали су је тешки болови. 17 Кад су јој болови били најтежи, бабица јој је рекла:

– Не бој се! И ово ти је син!

18 Кад се растављала с душом, јер је била на самрти, она је сину наденула име Венонија, али га отац назва Венијамин. 19 Тако је Рахиља умрла и сахрањена је на путу за Ефрату, то јест Витлејем. 20 На њеном гробу је Јаков подигао стуб. Тај је и данас подигнут на Рахиљином гробу.

Неколико забележака о Јаковљевој породици

21 Израил је наставио с путовањем. Свој шатор је разапео с оне стране Мигдол–Едера. 22 Док је Израил боравио у оном крају, Рувим оде и облежа очеву споредну жену Валу. Израил је чуо...

Јаков је имао дванаест синова:

23 с Лијом: Јаковљев првенац Рувим и Симеун и Левије и Јуда и Исахар и Завулон;

24 с Рахиљом: Јосиф и Венијамин;

25 и с Рахиљином слушкињом Валом: Дан и Нефталим;

26 и с Лијином слушкињом Зелфом: Гад и Асир.
То су Јаковљеви синови који су му се родили у Па-дан-Араму.

27 Јаков је дошао своме оцу Исаку у Мамрију, у Киријат-Арву, то јест Хеврон. Онда су као дошљаци били боравили Авраам и Исак. 28 Исак је живео сто осамдесет година. 29 Издахнуо је и умро Исак, и придружио се својим прецима, стар и с пуно година. Сахранили су га његови синови, Исав и Јаков.

36 Родослов Едомаца

1 Ово су потомци Исава, то јест Едома. 2 Исав је себи за жене узео девојке из Ханана:

Аду, кћер Елома Хетејина; и

Оливему, кћер Анину, унуку Севегона Евејина;

3 и Васемату, кћер Исмаилову, сестру Навајотову.

4 Ада је Исаву родила Елифаса, а Васемата је родила Рагуила. 5 Оливема је родила Јеуса и Јеголма и Кореја. То су синови који су се Исаву родили у земљи хананској.

6 Исав је узео своје жене и своје синове и кћери, све душе из свога дома, сву стоку своју и крупну и ситну, сву имовину што је стекао у земљи Хананској, па је отишао у земљу удаљену од свог брата Јакова, 7 зато што се њихов иметак јако увећао, те нису

могли остати заједно: област у којој су боравили није их више могла издржавати због њихове стоке.

8 Зато се Исав, то јест Едом, населио у брдском пределу Сир.

9 Дакле, ово је потомство Исава, праоца Едомаца, у брдском пределу Сир.

10 Ово су имена Исавових синова:

Елифас, син Исавове жене Аде; и Рагуило, син Исавове жене Васемате.

11 Елифасови синови су били: Теман, Омар, Софар и Готом и Кенез. 12 Тамна је била споредна жена Елифаса сина Исавова. Она је Елифасу родила Амалика. То су потомци Исавове жене Аде.

13 Ово су Рагуилови синови: Нахот и Заре, Сома и Мозе. Они су били синови Исавове жене Васемате.

14 А ово су синови Исавове жене Оливеме, кћери Анине, унукe Севгонове. Она је Исаву родила Јеуса и Јеглома и Кореја.

15 Ово су кнезови над Исавовим потомцима: потомци Исавова првенца Елифаса: кнез Темански, кнез Омарски, кнез Софарски, кнез Кенешки, 16 кнез Корејски, кнез Готамски, кнез Амалички – то су кнезови Елифасови у земљи Едомској, то су потомци Адини;

17 потомци Исавова сина Рагуила: кнез Нахотски, кнез Зарески, кнез Сомески и кнез Мозески – то су кнезови Рагуилови у земљи Едомској, то су потомци Исавове жене Васемате.

18 Ово су потомци Исавове жене Оливеме: кнез Јеуски, кнез Јегломски, кнез Корејски – то су кнезови Исавове жене Оливеме кћери Анине.

19 То су били синови Исава, њихови кнезови. Он је Едом.

Хореји

20 Ово су синови Сира Хорејина, становници оне земље: Лотан и Совал и Севегон и Ана 21 и Дисон и Асар и Дисан – то су хорејски кнезови, синови Сирови у земљи Едомској.

22 Лотанови синови су били: Хорија и Еман; а Лотанова сестра је била Тамна.

23 Совалови синови су били: Голам и Манахат и Гевил и Софар и Омар.

24 Севегонови синови су били: Аије и Ана. Ана је онај који је нашао врела врела у пустари док је чувао магарад свога оца Севегона. 25 Анина деца су била: син Дисон и ћерка Анина Оливема. 26 Ово су били синови Дисонови: Амада и Асван и Итран и Харан.

27 Ово су Асарови синови: Валам и Заван и Акан.

28 Ово су Дисанови синови: Уз и Аран.

29 Следује низ хорејских кнезова: кнез Лотански, кнез Совалски, кнез Севегонски, кнез Ански, 30 кнез Дисонски, кнез Асарски, кнез Дисански – то су кнезови хорејски, према кнезовима њиховим у земљи Сир.

31 Ово су цареви који су царевали у земљи Едомској пре него што се зацарио цар над синовима Израљејевим. 32 У Едому је царовао Валак син Веоров. Његов град се звао Денава. 33 Кад је умро Валак, на његово место се зацарио Јовав син Зарин из Восора. 34 Кад је умро Јовав, на његово место се зацарио Асом из земље Теманске. 35 Кад је умро

Асом, на његово место се зацарио Адад син Вададов; он је побио Мадијанце у Моавском пољу; његов град се звао Гетен. 36 Кад је умро Адад, на његово место се зацарио Самала из Масреке. 37 Кад је умро Самала, на његово место се зацарио Саул из Ревога на Реци. 38 Кад је умро Саул, на његово место се зацарио Вал–Енон син Аховоров. 39 Кад је умро Вал–Енон син Аховоров, на његово место се зацарио Адар. Његов град се звао Фогор; жена му се звала Матевеиља кћи Метраиде кћери Мезевова.

Племенски распоред Едомаца

40 Ово су имена Исавових кнезова према њиховим породицама, према њиховим местима по својим именима: кнез Тамански, кнез Гоалски, кнез Јетерски, 41 кнез Оливемски, кнез Илски, кнез Финонски, 42 кнез Кенешки, кнез Темански, кнез Зафијски, кнез Ирамски.

То су едомски кнезови према насељима у земљи што су запосели. То је Исав, праотац Едомаца.

37

Јосиф и браћа: продаја у Египат

1 Јаков се био населио у земљи где је његов отац боравио као дошљак, у земљи Хананској.

2 Ово су Јаковљеви догађаји.

Јосиф је имао седамнаест година. Он је био пастир са својом браћом, као дечак са синовима Вале и са синовима Зелфе, које су биле жене његовог оца. Јосиф је њиховом оцу подносио лоше извештаје о њима.

3 Израиљ је Јосифа волео више од других својих синова, зато што му се родио кад је већ био стар. Њему је направио поглаварску хаљину. 4 Његова браћа су опазила да њихов отац њега воли више од све његове браће. Зато су га толико омрзли да нису могли ни да му искажу поздрав.

5 Једном је Јосиф уснио сан и испричао га својој браћи, а они су га још више омрзли због тога.

– 6 Чујте, молим – рекао је он – сан што сам сањао. 7 Ето, везивали смо снопове на сред поља. И гле, мој сноп стаде и усправи се, а ваши су се снопови окупили околу и дубоко се поклонили моме снопу.

8 Његова браћа су га запитала:

– Да не мислиш да постанеш цар над нама? Хоћеш ли нам ти бити владар?
Још су га више омрзли због његових снова и његових казивања.

9 Он је, међутим, уснио још један сан и испричао га својој браћи:

– Сањао сам још један сан. Гле, дубоко ми се клањају сунце и месец и једанаест звезда – рекао им је.

10 Испричао је тај сан и своме оцу и својој браћи. Овај га је укорио:

– Шта значи тај сан што си га сањао? – рекао му је – Зар ћемо доћи ја и твоја мајка и твоја браћа, па ти се клањати до земље?

11 Браћа су му све више завидела, а његов отац је размишљао о свему.

12 Његова браћа су отишла у Сихем да чувају очеву стада. 13 Израиљ је рекао Јосифу:

– У Сихему твоја браћа не чувају ли стада? Хајде, да те пошаљем к њима.

Он му одговори:

– Ево ме.

14 Отац је затим рекао:

– Иди и види јесу ли добро браћа твоја и стока је ли добро, па ми јави.

Тако га је из Долине хевронске послао у Сихем.

15 Неки човек га је нашао, а он лута пољем.

Запитао га је:

– Шта тражиш? – рекао је.

– 16 Тражим своју браћу – одговори он – Можеш ли ми казати где чувају стада?

17 Човек је рекао:

– Отишли су одавде. Чуо сам их како говоре: „Хајдемо у Дотаим.“

Јосиф је онда кренуо за својом браћом и нашао их је у Дотаиму.

18 Они су га опазили издалека. Пре него што им се приближио, почели су да се договарају како да га усмрте. 19 Један другом је говорио:

– Ево, стиже мајстор за нове. 20 И сад, дај да га усмртимо тиме што ћемо га бацити у неку од ових чатрља. Можемо рећи да га је прождрла зла звер, па да видимо шта ће бити од његових снова.

21 Међутим, то је чуо Рувим и покушао је да га избави из њихових руку. Рекао је:

– Немојмо му одузимати живот! 22 Не проливајте крв! – наставио је Рувим – Баците га у ову чатрљу у пустињи, али не дижите руке на њега.

Намеравао је да га тако избави из њихових руку, па да га одведе његовом оцу. 23 Међутим, кад је Јосиф стигао међу браћу своју, они с Јосифа свуку његову хаљину, поглаварску хаљину што је била на

њему. 24 Затим га зграбе и баце у чатрљу. Чатрља је била празна; није било воде у њој. 25 Потом су сели да ручају. Подигли су свој поглед и спазили караван Исмаиљаца како долази из Галада. Њине камиле су носиле у Египат за препродају зачине и балзам и миришљаву смолу.

26 Тад је Јуда рекао својој браћи:

– Шта имамо од тога што ћемо убити свог брата и заташкати злочин према њему? 27 Хајде да га продамо Исмаиљцима, те да не дигнемо руке на њега. Ипак је он наш брат, наша кост.

Браћа га послушаше.

28 Али тад наиђу неки људи, мадијански трговци, извуку и подигну Јосифа из чатрље и продају га Исмаиљцима за двадесет сребрника. Ови су Јосифа одвели за Египат.

29 Кад се Рувим поново нашао код чатрље, видео је да Јосифа у чатрљи нема. Он је раздро своју одећу, 30 па се вратио браћи својој и повикао:

– Дечка нема! Куда ли ћу ја?!

31 Онда су они узели Јосифову хаљину, заклали су јаре и хаљину умочили у крв. 32 Ту поглаварску хаљину су отпремили своје оцу и поручили:

– Ово смо нашли. Види: да ли је ово хаљина твога сина или није?

33 Овај је њу препознао:

– То је хаљина мога сина – рекао је – зла звер га је растргла. На комаде је Јосиф растргнут.

34 Јаков је раздро своју хаљину, ставио је покајничку кострет око струка и дуго времена оплакивао свога сина. 35 Сви његови најближи, и мушки и женски, настојали су да га утеше, али он

није пристајао да га ко утеши.

– Не! – говорио је – Ја ћу с тугом отићи свом сину у гроб.

Тако га је оплакивао његов отац.

36 А њега су у Египту Мадијанци продали Петефрију, фараонову дворјанину, заповеднику над целатима.

38 Јуда и Тамара

1 А у то време одели се Јуда од своје браће и смести се код неког Одоламејца који се звао Ирас. 2 Ту је Јуда запазио кћер неког Хананејина који се звао Сава и оженио се њом. Приступио јој је 3 те је она затруднела и родила сина. Њему је дао име Ир. 4 Кад је опет остала у другом стању, родила је сина. Њему је дао име Авнан. 5 Родила је још једног сина и њему су дали име Силом. Јуда се населио у Хасви кад га је она родила.

6 Свог првенца Ира Јуда је оженио девојком чије име је било Тамара. 7 Међутим, Јудин првенац Ир је био зао пред Господом те га је Господ погубио.

8 Тада је Јуда рекао Авнану:

– Приступи удовици свога брата, изврши на њој деверску дужност и подигни потомство свом брату.

9 Авнан је знао да се потомство неће рачунати као његово. Зато је испуштао семе на земљу кад год би приступио удовици свога брата, да на тај начин не подигне потомство свом брату. 10 То што је чинио вређало је Господа. Зато је и њега усмртио.

11 Онда је Јуда рекао својој снахи Тамари:

– Остани као удовица у дому свога оца док поодрасте мој син Силом.

Бојао се да би и тај син могао умрети као његова браћа. Зато је Тамара отишла да борави у дому оца својега.

12 Дуго времена после тога умрла је Савина кћи, жена Јудина. Кад је прошло време ожалостљености, Јуда – заједно са својим пријатељем Одоламејцем Ирасом – оде у Тамну да стриже своје овце.

13 Тамару су обавестили:

– Ено ти свекра – рекли су јој – на путу за Тамну да стриже своје овце.

14 Она свуче са себе удовичке хаљине, стави копрену и умота се, па седе на улазу у Енајим, што је на путу за Тамну. Видела је, наиме, да је Силом одрастао, а њу не удају за њега.

15 Кад је Јуда угледао, помислио је да је блудница, јер јој је лице било под копреном. 16 Сврати он к њој и рекне јој:

– Дај да уђем и легнем с тобом.

Није знао да му је то снаха.

– Шта ћеш ми дати – одговори му она – па да уђеш к мени?

– 17 Допремићу ти једно јаре од коза из мог стада – одговори он.

– Треба да ми оставиш залог док га не допремиш – рекла му је она на то.

18 Он је онда запита:

– Какав залог да ти оставим?

– Овај печатњак о врпци и штап што ти је у руци – одговори она.

Он јој је дао и једно и друго, а потом јој је приступио. Она је тад затруднела од њега. 19 Затим

је устала и отишла.

Скинула је са себе копрену и поново обукла своје удовичке хаљине.

20 Јуда је одмах послао јаре по свом пријатељу Одоламејцу да би искупио залог из руку жене, али овај није могао да је нађе. 21 Распитивао се код људи у оном месту:

– Где је свештеноблудница која се налазила крај пута за Енајим?

Они му одговоре:

– Овде никад није била свештеноблудница.

22 Он се тад вратио Јуди и казао му:

– Нисам могао да је нађем. Осим тога тамошњи људи ми рекоше да свештеноблудница онде никад није била.

23 На то је Јуда рекао:

– Да се не осрамотимо, а она нека задржи своје залог. Ето, слао сам ово јаре, али је ти ниси нашао.

24 После нека три месеца дојавише Јуди. Рекоше:

– Твоја снаха Тамара се одала блудничењу, па је у блудничењу и затруднела.

– Изведите је – нареди Јуда – па нека буде спаљена!

25 Кад су је изводили, она поручи свекру:

– Са човеком чије је ово остала сам у другом стању.

Додала је:

– Разазнај, молим, чији је ово печатњак о врпци и овај штап.

26 Јуда је препознао ствари и рекао:

– Праведнија је она од мене зато што јој нисам дао свог сина Силома.

И више јој није приступао.

27 Дошло је време да се она породи. Показало се да у утроби има близнаце. 28 Док се порађала, један од њих истури руку. Бабица је одмах привезала црвени конац око његове руке и рекла:

– Овај се појавио први!

29 Међутим, он је увукао руку, па се појавио његов брат, на шта је она рекла:

– Какав продор!

Зато му је дато име Фарес.

30 После се појавио његов брат с црвеним концем око руке. Њему су дали име Зара.

39 Јосиф и пожудна жена Петефријева

1 Јосифа су довели у Египат. Петефрије, дворјанин фараонов, заповедник над целатима, Египћанин, купио га је тамо од Исмаиљаца који су га тамо довели. 2 Господ је био с Јосифом, те је напредовао у свему чега се дохватио. Зато је био у дому свог господара Египћанина. 3 Његов господар је видео да је Господ с њим и да Господ даје напредак свему чега се овај дотакне. 4 Тако је Јосиф стекао наклоност код њега и он га је поставио над домом својим и над свим што је било његово. 5 Откад га је поставио над домом својим и над свим што је имао, Господ је због Јосифа благословио Египћанинов дом. Благослов Господњи је био над свим што је имао у кући и у пољу. 6 Затим је Јосифовом старању препустио све своје, и више се ни за шта није бринуо, осим за јело што је јео.

Јосиф је био стасит и наочит младић.

7 После неког времена жена његовог господара загледа се у Јосифа и рече му:

– Лези са мном!

8 Он је то одбио. Рекао је жени свог господара:

– Види, од како сам ја овде, мој господар се не брине ни о чему у кући; све што има поверио је мени. 9 Он у овој кући није већи од мене. Ништа ми није ускраћено осим тебе, јер си ти његова жена. Па како бих могао да учиним тако велико зло и да сагрешим против Бога?

10 Она је Јосифа салетала из дана у дан. Ипак, он није пристајао ни да легне с њом ни да јој приступи.

11 Једног дана уђе Јосиф у кућу да ради свој посао, а у кући није било никог од укућана. 12 Она га ухвати за огртач. Рекла је:

– Лези са мном!

Међутим, он је оставио свој огртач у њеној руци, побегао је и истрчао напоље. 13 Она је видела да је он оставио огртач у њеној руци и да је побегао. 14 Позвала је своје укућане и рекла им:

– Гледајте, довео сам јеврејина данас исмева. Мени је дошао да ме облежи. Али сам ја на сав глас почела да вичем. 15 Чим је чуо како сам подигла глас и вичем, оставио је свој огртач код мене и побегао је напоље.

16 Она је код себе задржала његов огртач док његов господар не дође кући. 17 Онда је и њему испричала исту причу:

– Онај слуга Јеврејин – рекла је – кога си нам довео, приступио је к мени да ме исмеје, 18 али кад сам подигла глас и викала, оставио је свој огртач код мене и побегао напоље.

19 Његов господар је саслушао шта му жена прича.

Она је рекла:

– Те ми је ствари урадио твој слуга ...

Он се тад разгневио. 20 Господар је зграбио Јосифа и бацио га у тамницу – тамо где су били затворени царски затвореници.

Тако он остаде у тамници. 21 Међутим, Господ је био с њим и смиловао се Јосифу, те је стекао наклоност код управитеља тамнице. 22 Управитељ тамнице је у Јосифове руке предао све затворенике, који су се налазили у тамници, те је он уређивао све што се тамо радило. 23 Управитељ тамнице више није надгледао ништа што је Јосифу било поверено. Са овим је био Господ и што год би предузео, томе би Господ давао напредак.

40 Јосиф тумачи снове двојици фараонових дворјана

1 После ових догађаја пехарник египатског цара и пекар згреше нешто свом господару, египатском цару. 2 Фараон се наљутио на своја два дворјанина, главног пехарника и главног пекара. 3 Ставио их је у затвор, у зграду заповедника над целатима, тамницу где је и Јосиф био затворен. 4 Заповедник над целатима одреди Јосифа да их послужује.

Кад су у затвору већ провели извесно време, 5 обојица – и пехарник и пекар египатског цара, затвореници у тамници – исте ноћи усне по сан. Сваки је уснио свој сан и сваки сан је имао своје значење.

6 Ујутру је Јосиф дошао међу њих и опазио да су нерасположени. 7 Упитао је те фараонове дворјане који су с њим били у затвору у згради његова господара:

– Зашто сте данас тако потиштени? – рекао је.

– 8 Уснили смо снове – одговоре му они – али никог нема да нам их протумачи.

Јосиф им на то рекне:

– Није ли Бог тај који даје тумачење снова? Хајде, испричајте ми.

9 Онда је главни пехарник исприповедао Јосифу свој сан:

– Сањао сам – рекао му је – да је преда мном чокот једне лозе. 10 Начокоту субилетрим младице. И тек што је пропутио, он процвета, а на његовим гроздовима сазреше зрна. 11 Ја сам, пак, у руци држао фараонов пехар. Затим сам ставио пехар фараону на длан.

12 Јосиф му је рекао:

– Ово је његово значење: три младице, то су три дана. 13 Кроз три дана фараон ће те помиловати и вратити у своју службу: опет ћеш стављати пехар у фараонову руку као и раније кад си био пехарник. 14 Кад се поново нађеш у добру, сети се да сам и ја био с тобом, па ми учини ову услугу: молим те, спомени ме фараону, те ме изведи из ове куће. 15 Био сам, уствари, силом одведен из земље јеврејске, а ни овде нисам ништа скривио. Ипак су ме стрпали у овај ћумез.

16 Главни пекар је видео како је Јосиф дао добро тумачење. Он му је рекао:

– Ја сам такође сањао. Гле, на глави су ми три котарице белог пецива. 17 У оној горњој је било

сваковрсног јела што га је пекар приправио за фараона, али су птице јеле из кошаре што ми је била на глави.

18 Јосиф је одговорио:

– Ово је значење: три котарице су три дана – рекао је – 19 кроз три дана фараон ће дићи с тебе твоју главу и обесиће те о дрво, те ће птице јести месо с тебе.

20 После три дана био је фараонов рођендан. Он је приредио гозбу за све своје службенике. Из средине својих службеника излучио је главног пехарника и главног пекара. 21 Главног пехарника је вратио у пехарничку службу, те је он и надаље стављао пехар на фараонов дан; 22 а главног пекара је обесио – како им је Јосиф већ протумачио.

23 Ипак, главни пехарник се није сетио Јосифа. Заборавио га је.

41 Два фараонова сна

1 После пуне две године фараон је сањао: ето, стоји поред реке Нил. 2 Из реке изиђе седам крава, лепих и дебелих. После су по шашу. 3 Међутим, одмах после њих, из реке је изашло седам других крава, ружних и мршавих. Оне су стале уз оне краве на обали реке. 4 Ружне и мршаве краве пождеру оних седам лепих и дебелих.

У тај мах се фараон пробудио.

5 Опет је заспао и сањао други сан: на једној стабљини је израсло седам класова, пуних и једрих. 6 Међутим, после њих наједном узрасте седам класова, штурих и пустињским ветром опаљених. 7 Штурри класови пождеру седам једрих и пуних класова.

Фараон се пробуди и, гле, то је био сан.

8 Ујутру је његов дух био узнемирен. Послао је по све египатске врачаре и све мудраце. Фараон им је испричао шта је сањао, али то нико није умео да протумачи фараону. 9 Онда је проговорио фараонов главни пехарник:

– Данас сам се сетио једне своје грешке – рекао је – 10 Кад се фараон наљутио на своје слуге, мене и главног пекара је ставио у затвор у згради заповедника над целатима. 11 Једне ноћи обојица смо сањали по сан. Сваки од нас је уснио сан другог значења. 12 Онда је с нама био и један младић, Јеврејин, слуга заповедника над целатима. Њему смо испричали своје снове и он нам их је протумачио. Сваком је казао шта значи његов сан. 13 Како нам је протумачио, тако нам се и догодило: ја сам враћен у своју службу, а онога обесише.

14 Фараон одмах пошаље по Јосифа. Хитно су га извукли из подрума, те се он обријао и обукао своје одело. Затим је ступио пред фараона. 15 Фараон је рекао Јосифу:

– Сањао сам сан и нико не уме да га протумачи. За тебе чујем, кажу да можеш да протумачиш сан чим га чујеш.

16 Јосиф је одговорио фараону:

– Не умем ја ништа – рече – него ће Бог дати фараону прави одговор.

17 Тад је фараон казао Јосифу:

– Сањах како стојим на обали реке Нил. 18 И, гле, из реке изиђе седам дебелих и лепих крава. После су по шашу. 19 Наједном изиђе и седам других крава.

Биле су мршаве и врло ружне и коштуњаве. У свој земљи египатској нисам видео тако лоше краве. 20 Оних седам мршавих и ружних су прождерале првих седам дебелих крава. 21 Иако су их прогутале, није се познавало да имају нешто у трбуху. Изгледале су лоше као и пре... Ту се ја пробудим... 22 Затим сам у сну видео како на једној стабљици узрасе седам класова, пуних и једрих. 23 Међутим, после њих је узрасло седам других класова, згрчених и штурих и опаљених пустињским ветром. 24 Ти, штурки класови, су прождерали оних седам једрих класова... Ово сам казао и врачарима. Ипак, нема никог да ми објасни.

– 25 Фараонов сан је уствари један – одговорио је Јосиф – Бог објашњава фараону шта је то што чини. 26 Седам лепих крава, то је седам година; и седам лепих класова је седам година; и то је само један сан. 27 Седам мршавих и ружних крава, које су изишле после њих, то су седам година. И седам празних и пустињским ветром опаљених класова су седам лоших година. 28 Ту реч сам већ рекао: Бог показује фараону то што чини. 29 Ево, долази седам година великог обиља за цео Египат. 30 После њих ће настати седам гладних година, кад ће се заборавити све обиље у Египту. Глад ће тако харати земљом 31 те се због глади неће ни знати да је у земљи било обиље, јер ће глад бити врло тешка. 32 То што се фараонов сан поновио, то значи да је Бог одистински одлучио и да ће Бог то ускоро и учинити. 33 Сад нек фараон потражи неког паметног и мудрог човека и нека га постави над земљом египатском. 34 Затим нека фараон учини да надгледници надгледају

по Египту током седам година обиља. 35 У седам година добрих што долазе нека од сваког сакупљају храну; по фараоновом овлашћењу нека сабирају жито и нека храну складиште по градовима и нека је чувају. 36 Залихе хране нека буду у земљи због седам гладних година које ће снаћи Египат, да земља не би пропала због глади.

Јосиф добија власт и почаст

37 Јосифов одговор се допао фараону и свим слугама његовим. 38 Зато је фараон рекао својим слугама:
– Можемо ли наћи неког ко је као овај човек? У њему је божански дух

39 Затим је фараон рекао Јосифу:

– Будући да је Бог све ово теби обзнанио, то нема никог способног и мудрог као што си ти. 40 Ти ћеш бити над домом мојим и твоје речи ће поштовати сав мој народ. Једино ће мој престо бити већи од тебе. 41 Види, постављам те над свом земљом египатском – рекао је фараон.

42 Затим је фараон скинуо печатни прстен са своје руке и ставио га на руку Јосифову. После је обукао Јосифа у одећу од најбољег лана, а око врата му је ставио златан оковратник. 43 Јосиф се у колима возио одмах иза њега, а пред њим су клицали: „На колена!“

Тако га је поставио над свом египатском земљом.

44 Фараон је и ово рекао Јосифу:

– Иако сам ја фараон, нико у свој земљи египатској неће радити нити се кретати без твог одобрења.

45 Фараон је Јосифа преименовао у Псонтом-фаних, а за жену му је дао Асенету, кћер Потти-фере, свештеника у Ону.

И Јосиф је кренуо по земљи египатској.

46 Кад је ступио пред фараона, цара египатског, Јосиф је имао тридесет година.

Јосиф је отишао од фараона и путовао је по целом Египту. 47 Током седам родних година земља је обилно рађала. 48 У тих седам година што су бивале у Египту, он је збирао сваковрсну храну и складиштио је по градовима. У сваки град је смештао летину са околних поља. 49 На тај начин је Јосиф нагомилао жита врло много, као песка у мору. Престао је да га мери, јер му није било мере.

Јосифови синови

50 Пре него што су настале гладне године, Јосифу су се родила два сина, које му је родила Асенета, кћи Потти-фере, свештеника из Она. 51 Првенцу је Јосиф дао име Манасија.

– Бог ми је дао да заборавим све своје муке и сав дом оца својега.

52 Другом сину је наденуо име Јефрем.

– Бог је учинио да будем родан у земљи моје невоље.

Седам гладних година

53 Завршило се седам родних година што су биле у земљи египатској. 54 Приближавало се седам гладних година. Долазиле су онако како је

рекао Јосиф. У свим земљама је била глад, а у целом Египту је било хлеба. 55 Затим је почела да гладује и сва земља египатска. Народ је пред фараоном завапио за хлеб.

Фараон је рекао свим Египћанима:

– Идите Јосифу и учините како вам он каже.

56 Кад се глад проширила по свој земљи, Јосиф је отворио складишта, па је снабдевао Египћане, али је глад бивала жестока и у Египту. 57 Сав свет је одлазио у египатску земљу да набавља жито код Јосифа, зато што је жестока глад бивала по свету.

42

Јосифова браћа долазу Египат

1 Јаков је дознао да у Египту има жита. Рекао је својим синовима:

– Шта се згледате?

2 Још је рекао:

– Та, чуо сам да има жита у Египту. Сиђите тамо и набавите жита оданде, да останемо у животу и не помремо.

3 Онда десеторица Јосифове браће сиђу да набаве жито из Египта. 4 Венијамина, Јосифовог брата, Јаков није пустио са осталом браћом.

– Да му се не догоди каква несрећа – рекао је.

5 Синови Израиљеви се нађоше међу онима који су кренули у набавку у земљи египатској, јер је била глад у земљи хананској.

6 Јосиф је био намесник над земљом. Он је житом снабдевао сав народ. Тако су дошла и Јосифова браћа и поклонили му се лицем до земље. 7 Јосиф је

познао браћу чим их је угледао, али се према њима понашао као странац. Говорио је са њима строго. Питао их је:

– Одакле долазите?

– Из земље хананске – одговорише му они – Дошли смо да купимо жита за јело.

8 Јосиф је познао своју браћу, а они њега нису познали. 9 Ту се Јосиф сетио снова што их је сањао у вези с њима. Рекао им је:

– Ви сте уходе. Дошли сте да извидите слаба места ове земље.

– 10 Не, господару – одговорили су они – твоје слуге су дошле да набаве храну. 11 Сви ми смо синови једног човека: поштени смо људи. Твоје слуге никад нису биле уходе.

– 12 Не! – он ће њима – Дошли сте да извидите слаба места ове земље.

13 На то му они рекну:

– Нас, твојих слугу, било је дванаесторо браће. Ми смо синови једног оца у земљи хананској. Најмлађи је сада с нашим оцем, а једнога више нема.

14 Јосиф им рече:

– Онако је како ја кажем: ви сте уходе. 15 Овако ћу вас проверити: тако ми фараона, нећете изићи одавде док ваш најмлађи брат не дође овамо! 16 Пошаљите једнога од вас да вам доведе брата, а ви, остали, у затвор. Тако ћу проверити ваше исказе и видећу да ли говорите истину или не. Иначе, тако ми фараона, ви сте уходе.

17 Потом их је предао чуварима на три дана.

18 Трећег дана Јосиф им је рекао:

– Извршите ово и остаћете живи, јер ја се бојим Бога. 19 Ако сте поштени, нека један од вас остане у кући ваших чувара, а ви идите и однесите жито својим изгладнелим породицама. 20 После ми доведите вашег најмлађег брата, па да се докаже истина ваших речи и да не помрете.

Они су то и учинили.

21 Затим су говорили један другоме:

– Ми смо заиста криви због нашег брата: гледали смо како се мучи душа његова и како нас преклиње, али га нисмо услишили. Зато нас је снашла ова невоља.

22 Рувим им је одговорио:

– Зар вам нисам рекао: немојте се огрешити о дечака! А ја, нисте послушали. Сад ваља да се плати за његову крв.

23 Они нису знали да их Јосиф разуме, јер су с њим разговарали преко преводилоца. 24 Он се одвојио од њих и заплакао. Вратио се и разговарао с њима.

Затим је Симеуна одлучио од њих и наредио да га вежу, ту пред њима.

Јосифова браћа се враћају у Ханан

25 После је Јосиф наредио да им се вреће напуне житом и да сваком од њих ставе његов новац у његов џак, па да им се да јело за пут. Тако им је и учињено.

26 Они су натоварили своје магарце житом и кренули оданде. 27 На преноћишту је један од њих

отворио свој џак како би нахранио свог магарца. Одозго у својој врећи опазио је свој новац.

– 28 Мени је новац враћен! – викнуо је он својој браћи – Ево га у мојој врећи!

У њима је задрхтало срце. Погледали су један другог и рекли:

– Шта нам ово Бог учини?

29 Дошли су у Ханан, своме оцу Јакову. Испричали су му све што се догодило. Рекли су:

– 30 Човек који је господар оне земље – рекли су – разговарао је с нама оштро и оптужио нас да смо уходе у тој земљи. 31 Ми смо му рекли да смо поштени људи, да никад нисмо били уходе, 32 да смо синови истог оца, али да једнога више нема, а најмлађи је сада с нашим оцем у земљи хананској. 33 Међутим, човек који је господар оне земље рекао нам је: „Овако ћу дознати да сте поштени: оставите једног брата код мене, а ви, остали, узмите што вам треба за ваше изгладнеле породице, па идите. 34 После ми доведите свог најмлађег брата, па ћу знати да нисте уходе, него сте поштени. Онда ћу вам вратити вашег брата, и моћи ћете да се крећете по овој земљи.“

35 Кад су празнили своје џакове, сваки од њих је у свом џаку нашао свој свежањ новаца. Чим су видели свежње свог новца, уплашили су се и они и њихов отац.

– 36 Мене ћете ви оставити без деце – рекао им је њихов отац Јаков – Јосифа нема, Симеуна нема, и Венијамина бисте да одведете. Све то се сваљује на мене.

37 Рувим је онда рекао свом оцу:

– Ако ти га не доведем – казао је – онда усмрти моја два сина. Предај га у моје руке и ја ћу ти га вратити.

– 38 Неће мој син силазити с вама! – одврати он – Његов брат је мртав и он је остао сам. Ако би га снашла несрећа на путу на који ћете поћи, тада бисте моју седу главу отпавили у тузи доле у раку.

43

Јосифова браћа поново долазе у Египат

1 Земљу је притисла страшна глад. 2 Појели су храну што су је донели из Египта.

– Идите поново и набавите нам мало хране – рекао им је њихов отац.

3 На то му је Јуда казао:

– Онај нам је човек – рече – јасно изјавио: „Не излазите ми пред очи ако ваш брат не буде с вама!“

4 Ако си вољан да и нашег брата пошаљеш с нама, ми ћемо сићи и купитићемо ти хране. 5 Ако њега не пустиш с нама, онда не идемо ни ми, зато што нам је онај човек рекао: „Не излазите ми на очи ако ваш брат не буде с вама!“.

– 6 Зашто сте ми нанели јад? – рекао им је Израил – Шта сте том човеку имали да говорите како имате још једног брата?

7 На то су му они рекли:

– Та, он нас је запиткивао о нама и о нашој породици: „Је ли вам жив отац?“, „Имате ли још неког брата?“ Ми смо му одговорили на питања. Зар смо могли знати да ће рећи: „Доведите свог брата!“?

8 Потом је Јуда рекао свом оцу Израиљу:

– Пошаљи младића са мном, па да се подигнемо и кренемо, да преживимо и не помремо ни ми, ни ти, ни наши најмлађи. 9 Ја ти јемчим за њега и мене сматрај одговорним за њ. Ако га теби не доведем и не поставим преда те, бићу ти крив у све дане. 10 Да нисмо оволико оклевали, већ двапут бисмо се вратили.

– 11 Кад је тако, нека буде. – рече им њихов отац Израиљ – Ипак, учините ово: ставите у своје торбе најодабраније родове ове земље и однесите на дар том човеку: нешто балсама, нешто меда и неке мирођије, мирисне смоле, нешто лешника и бадема. 12 Са собом понесите двоструко више новца, јер треба вратити новац што сте га нашли у горњим деловима својих врећа. Можда је то била забуна. 13 Поведите свог брата па се опет упутите том човеку. 14 Нека Бог свемоћни потакне тог човека да буде милосрдан према вама, те вам пусти и другог брата и Венијамина. Ја, пак, ако ћу остати без деце, нека останем.

15 Узму они тај дар и узму двапут више новца са собом, поведу и Венијамина, па сићу у Египат.

Ступили су пред Јосифа. 16 Јосиф је угледао Венијамина с њима, а свом домоуправитељу је рекао:

– Одведи људе у кућу, закољи једно живинче и приправи. Ови људи ће у подне ручати са мном.

17 Човек је учинио како је Јосиф рекао и повео је људе у Јосифову кућу. 18 Људи су се уплашили кад су били поведени у Јосифов дом.

– То је – говорили су – због новца што се нашао у нашим врећама први пут. Воде нас унутра и напашће нас и узеће за робове нас и нашу магарад.

19 При улажењу у кућу, они се примакну Јосифовом домоуправитељу 20 и кажу му:

– О, господару! Ми смо једном већ долазили да набавимо храну; 21 и кад смо стигли на преноћиште и отворили своје вреће, а то новац свакога од нас одозго у његовој врећи, наш новац, иста свота. Сад смо га донели са собом. 22 А понели смо и другог новца да купимо хране. Ми не знамо ко је ставио новац у наше вреће.

– 23 Будите спокојни! – рече им он – Не бојте се! Бог ваш и Бог вашег оца ставио је благо ваше у ваше вреће. Ваш новац је стигао до мене.

Потом им је извео Симеуна.

24 Онда их је човек увео у Јосифову кућу. Дао им је воде и они су опрали ноге. Положио је храну и њиховим магарцима. 25 Они, пак, приправе свој дар, да дочекају Јосифа у подне. Чули су, наиме, да ће тамо ручати.

26 Јосиф је дошао кући. Предали су му дарове што су их са собом донели у кућу. Поклонили су му се до земље.

27 Он их је питао за здравље и наставио:

– Је ли здрав ваш стари отац о коме сте ми говорили? Је ли још добро?

– 28 Слуга твој, отац наш, је здрав и добро му је.

Тада су се дубоко поклонили исказујући поштовање.

29 Погледао је по њима и опазио је свог брата Венијамина, сина своје матере. Упитао их је:

– Је ли ово ваш најмлађи брат о коме сте ми говорили?

Још је рекао:

– Божија милост нека буде на теби, сине мој!

30 Одмах затим Јосиф је изишао, јер је чезнуо за својим братом. Тражио је где да плаче. Ушао је у једну од одаја и тамо се исплакао. 31 Затим је умио своје лице, појавио се поново и – савлађујући се – рекао:

– Нека се послужи ручак!

32 Ручак су служили посебно њему, посебно њима и посебно Египћанима који су обедовали с њим. Египћани не обедују с Јеврејима, јер је за Египћане то неподобно.

33 Поседали су пред њим: првенац према своје првенаштву и најмлађи према својој младости. Зачуђено су гледали један другог. 34 Оброке су испред њега односили њима и Венијаминовог оброк је био пет пута већи од свих осталих.

Тако су пили и гостили се с њим.

44 Застрашујућа провера

1 Затим је Јосиф наредио свом домоуправитељу:

– Напуни вреће ових људи храном колико је могу понети, а новац свакога стави у горњи део вреће. 2 Потом мој пехар, сребрни пехар, стави у горњи део вреће најмлађег брата заједно с његовим новцем за жито.

Човек је учинио онако како му је Јосиф рекао.

3 Ујутру су отпремили људе и њихове магарце.

4 Они су изишли из града. Нису одмакли далеко.

Тад је Јосиф наредио свом домоуправитељу:

– На ноге! Пођи за оним људима. Стигни их и кажи им: „Зашто узвраћате зло за добро? 5 Зар из оног пехара не пије мој господар и не чита из њега судбину? Зло сте учинили“.

6 Човек их је стигао и поновио исте речи. 7 Они су одговорили:

– Зашто нам господар говори такве речи? Далеко било од твојих слугу да учине тако нешто. 8 Гледај, новац што смо га нашли одозго у својим врећама, вратили смо ти из земље хананске. Како бисмо, онда, могли да украдемо сребра или злата из куће твог господара? 9 Онај од слугу твојих код ког нађеш нека буде усмрћен, а ми други ћемо постати робови твоје господару.

– 10 Тако је као што говориш – рекао је он – ипак, само онај код кога се то пронађе, тај ће бити мој роб, а остали ће бити невини.

11 Они су брзо спустили вреће на земљу и сваки је отворио своју. 12 Он је претраживао: од првенца па до најмлађег. Пехар је нађен у Венијаминовој врећи. 13 Они су раздeralи своје хаљине, сваки је натоварио свог магарца и вратили су се у град.

14 Јуда и његова браћа су поново ступили у Јосифов дом. Он је још био тамо. Бацили су се пред њим на земљу.

– 15 Какво је то дело што сте га учинили? – рекао им је Јосиф – Зар не знате да човек као што сам ја поуздано погађа судбину?

16 Проговорио је Јуда:

– Шта бисмо могли рећи свом господару? Шта да кажемо? Чиме да се оправдамо? Бог је открио недело твојих слугу. Ево нас, бићемо робови свом господару. И ми као и онај код ког је нађен пехар.

– 17 Далеко је од мене да учиним тако нешто – одговорио је он – него ће мој роб бити онај код ког је нађен пехар, а ви други идите мирно своме оцу.

Јудин посреднички говор

18 Онда му се Јуда приближио и рекао:

– Господару мој, допусти служи свом да рекне реч да је чује господар мој. Нека се твоја срцба не излива на твог слугу. Та ти си једнак фараону! 19 Мој господар је питао своје слуге: „Имате ли оца или којег брата?“ 20 Ми смо одговорили свом господару: „Имамо старог оца. Он има још једног сина који му је рођен под старост. Тај је најмлађи. Његов брат је умро. Он је једини остао од своје мајке и отац га особито воли“. 21 Затим си рекао својим слугама: „Доведите га овамо да га видим својим очима“. 22 Тада смо одговорили мом господару: „Младић не може да остави оца; кад би оставио оца свога, овај би умро“. 23 Ти си на то рекао слугама својим: „Ако ваш најмлађи брат с вама не сиђе овамо, више ми не излазите на очи“. 24 Кад смо се вратили служи твојме, оцу моме, казали смо му шта је рекао мој господар. 25 Наш отац нам је рекао: „Идите поново и набавите нам мало хране!“. 26 Ми смо одговорили: „Не можемо сићи. Сићи ћемо ако с нама буде наш

најмлађи брат, иначе не можемо оном човеку на очи ако наш најмлађи брат не буде с нама“. 27 Твој слуга, отац мој, нам је рекао: „Као што знате, жена ми је родила двојицу. 28 Један је нестао, те сам закључио: јамачно је растргнут. Од онда га нисам видео. 29 Ако и овога одведете од мене, па га снађе каква несрећа, моје седе власи ћете стровалити у раку“. 30 Сада, ако дођем служи твојме, оцу моме, а младић – чији је живот тако повезан с његовим – не буде с нама, 31 он ће пресвиснути када види да младића нема. Твоје слуге ће у тузи стровалити у раку седе власи твога слуге, нашег оца. 32 Твој слуга је јемчио своме оцу за младића и рекао: „Ако ти га не вратим, бићу крив своме оцу у све дане“. 33 Зато те молим: нека твој слуга остане роб мом господару, а момак нека се врати с браћом. 34 Наиме, како могу пред свог оца ако младић не буде био са мном? Мог оца би снашло зло, а ја то не бих могао да гледам.

45

Јосиф себе открива браћи

1 Јосиф се више није могао уздржати пред свима који су га окруживали. Повикао је:

– Нека сви изиђу одавде!

Нико није остао с њим кад се Јосиф открио својој браћи. 2 Заплакао је гласно да су чули и Египћани, па се рашчуло и у дому фараоновоу.

– 3 Ја сам Јосиф – рекао је својој браћи – Мој отац, је ли још жив?

Браћа нису могла да му одговоре, јер су били занемели пред њим. 4 Онда им је Јосиф опет рекао:

– Приђите ми.

Кад су пришли, наставио је:

– Ја сам Јосиф, ваш брат, онај који би продан у Египат. 5 Немојте се сада узнемиравати и прекоревати што сте ме овамо продали. Бог ме је послао пред вама да вас одржи у животу. 6 Већ су две године како је глад дошла на земљу, а још пет година у земљи се неће орати и жњети. 7 Зато ме је Бог послао пред вама да вам сачува остатак на земљи, те да вам живот спасе за велико избављење. 8 Тако нисте ви мене послали овамо, него Бог; он ме је поставио да будем фараону отац и да господарим свим његовим домом и да владам целом земљом египатском. 9 Пожурите и крените моме оцу, па му реците: „Ово ти поручује твој син Јосиф: Бог ме је поставио господарем над целим Египтом. Сиђи к мени без оклевања. 10 Настанићеш се у покрајни Гесем. Бићеш близу мене: ти, твоји синови и твоји унуци, твоје овце, и твоја говеда и све што је твоје. 11 Онда ћу се бринути о теби, јер ће глад потрајати још пет година. Нећеш, дакле, оскудевати ни ти ни твоја породица нити ико твој”. 12 Својим очима видите као што види и мој брат Венијамин: ово вам говоре моја уста. 13 Приповедајте оцу о мојој слави у Египту и о свему што сте видели. Пожурите и доведите ми оца овамо!

14 Затим је загрлио брата Венијамина и заплакао. Плакао је и Венијамин и обиснуо му се о врат. 15 Изљубио је потом сву своју браћу и исплакао се пред њима.

После су његова браћа разговарала с њим.

Фараон позива Јакова у Египат

16 По фараоновом дому се чула вест:

– Јосифу су стигла браћа!

То је било драго фараону и његовим службеницима. 17 Фараон је рекао Јосифу:

– Кажи својој браћи: „Учините ово: Натоварите своје животиње и одмах крените у Ханан. 18 Узмите свога оца и своје породице и одмах дођите к мени. Ја ћу вам дати најбољу земљу у Египту. Уживаћете од обиља ове земље.” 19 Нареди и ово: „Учините овако: из земље египатске узмите себи кола за своју нејач и своје жене, узмите оца и дођите. 20 Нека вам очи не буду тужне за вашом имовином, јер ће ваше бити све добро египатско”.

21 Синови Израиљеви учине тако. По фараоновој заповести Јосиф им је дао кола и потребе за пут. 22 Свакоме од њих је дао нову одећу, а Венијамину је дао три стотине сребрника и петоре хаљине. 23 Своме оцу је такође послао: десет магараца натоварених најбољим египатским плодовима и десет магараца натоварених житом, хлебом и намирницама оцу за пут. 24 Испратио је своју браћу на пут и рекао им:

– Немојте се свађати путем!

25 Тако су они отпутовали из Египта и стигли у Ханан своме оцу Јакову. 26 Рекли су му:

– Јосиф је још жив. – казали су – Шта више, он влада над целим Египтом.

Његово срце је смалаксало, те није могао да им верује. 27 Међутим, кад су му исприповедали све што им је Јосиф рекао и кад је видео кола што их

је Јосиф послао да га доведу, оживео је дух њиховог оца Јакова.

– 28 Заиста – рекао је Израиљ – још је у животу мој син Јосиф. Отићи ћу да га видим пре него што умрем.

46 Јаков одлази у Египат

1 Израиљ је кренуо са свим што је имао. Стигао је у Вир–Савеју. Принео је жртву Богу свога оца Исака. 2 Бог је Израиљу проговорио у ноћном виђењу. Рекао је:

– Јакове! Јакове!

Он се одазвао:

– Ево ме!

– 3 Ја сам Бог, Бог твога оца. Не бој се да сиђеш у Египат. Тамо ћу од тебе произвести велики народ. 4 Ја ћу сићи с тобом у египатску земљу и лично ћу те ја вратити овамо; а Јосиф ће ти својом руком склопити очи.

5 Јаков је кренуо из Вир–Савеје. Синови Израиљеви су свога оца Јакова и своју нејач и своје жене ставили у кола што их је фараон послао да га повезу.

6 Они су са собом узели своју стоку и течевину што су стекли у земљи хананској, те тако дођу у Египат: Јаков и све његово потомство. 7 Он је са собом у Египат довео своје синове и синове својих синова и кћери својих синова, све своје потомство.

8 Ово су имена синова Израиљевих који су дошли у Египат:

Јаков и његови потомци:

Јаковљев првенац Рувим; 9 Рувимови синови: Енох и Фалу и Асрон и Хармија; 10 Синови Симеунови: Јемуило и Јемин и Аод и Јахин и Сар и Саул, син једне хананејке; 11 синови Левијеви: Гирсон, Кат и Мерарије; 12 синови Јудини: Ир и Авнан и Силом и Фарес и Зара; Ир и Авнан су умрли у Ханану; синови Фаресови били су Есром и Амуило; 13 синови Исахарови: Тола и Фува и Иов и Симрон; 14 синови Завулонови: Серед и Алон и Ахојило.

15 Ово су синови које је Лија родила Јакову у Падан–Араму, као и кћи Дина. Укупно тридесет троје синова и кћери.

16 Синови Гадови: Сафон и Агије, Савније и Та–есвон, и Ерије и Ероидије и Ероилије; 17 синови Асирови: Јемна и Јисва и Варија и сестра њихова Сера; синови Варијини: Ховор и Мелхијило.

18 Ово су потомци Зелфе, коју је Лаван даровао својој кћери Лији. Она је Јакову родила шеснаест душа.

19 Синови Јаковљеве жене Рахиље: Јосиф и Венијамин. 20 Јосифу су се у Египту родили Манасија и Јефрем; родила му их је Асенета, кћи Потти–фере, свештеника у Ону;

[а Манасији су се родили синови које му је родила споредна жена Сира: Махир; Махир је имао сина Галада;

синови Јефрема, брата Манасијина: Суталам и Там; синови Суталамови: Едом;]*

* Овај део стиха се налази у Септуагинти али га нема у Масоретском тексту.

21 синови Венијаминови: Вера и Вехел и Асвил, Гира и Наман, Ије и Рос, Мупим и Упим и Арад.

22 То су потомци Рахиљини, које је родила Јакову – укупно четрнаест душа.

23 Синови Данови: Асом; 24 синови Нефталимови: Асило, Гуније, Јесер и Силим.

25 То су потомци Вале, коју је Лаван даровао својој кћери Рахиљи. Она је Јакову родила укупно седам душа.

26 Укупно Јаковљеве чељади, оних који потичу од Јакова и с њим се доселили у Египат, било је шездесет шест душа. У ово нису урачунате жене Јаковљевих синова. 27 Уз два Јосифова сина рођена у Египатској земљи, сва чељад дома Јаковљева насељена у Египту бројала је седамдесет душа.

28 Јуду је пред собом послао Јосифу да му покаже пут у Гесем.

Стигли су у гесемску покрајину.

29 Јосиф је своја кола упутио у Гесем, у сусрет своме оцу Израиљу. Ступио је преда њ. Обиснуо му се о врат и дуго тако плакао.

30 Израиљ је тад рекао Јосифу:

– Сад могу да умрем, јер сам видео твоје лице, зато што си ти лично жив.

31 Потом је Јосиф рекао својој браћи и очевој породици:

– Попећу се да обавестим фараона. Рећи ћу му: „Моја браћа и породица мога оца, који су били у земљи хананској дошли су мени. 32 Ти људи су пастири, стално се баве сточарством. Дотерали су са собом своју ситну и крупну стоку и све што имају.”

33 Кад вас позове фараон и запита: „Чиме се бавите?“, 34 одговорите: „Слуге твоје су сточари од младости своје до сада, и ми као и преци наши.” Тако те моћи да се населите у гесемској покрајини, јер њиманима су сви пастири неподобни.

47

Јаков пред фараоном

1 Јосиф је дошао и обавестио фараона:

– Из Ханана су стигли: мој отац и моја браћа и њихова ситна и крупна стока и све што имају. Ено их у гесемској покрајини.

2 Затим је узео петорицу између своје браће и представио их фараону. 3 Фараон је питао његову браћу:

– Чиме се бавите?

Они су одговорили фараону:

– Твоје слуге су пастири, и ми као и преци наши. 4 Дошли смо да будемо дошљаци у овој земљи – рекли су фараону – јер је нестало паше за стада твојих слугу. Хананску земљу је притисла страшна глад. Допустити да се твоје слуге настане у гесемској покрајини.

5 Фараон је казао Јосифу:

– Отац твој и браћа твоја дошли су к теби – рекао је 6 – Египатска земља је теби на располагању. Насели свога оца и своју браћу на најбољем месту у земљи. Нека се населе у гесемској покрајини. Ако знаш које од њих да су способни људи, постави их за надзорнике над мојом властитом стоком.

7 Јосиф је после тога представио фараону свога оца Јакова. Јаков је благословио фараона. 8 Фараон је упитао Јакова:

– Колико ти је година?

– 9 Година мога селилачког живљења има сто тридесет. – одговори Јаков фараону – Мало их је и биле су несрећне године мог живота. Оне по броју не достижу селилачко живљење мојих отаца.

10 После овога Јаков је благословио фараона и отишао од њега.

11 Јосиф је населио свога оца и своју браћу и дао им у власништво најлепшу област египатске земље у Рамзесовој Крајини, као што је фараон наредио.

12 Јосиф је обезбедио храну своме оцу и својој браћи и целој породици свога оца до нејачи међу њима.

13 Хлеба иначе није било зато што је притисла страховита глад. То зло је измучило и Египат и Ханан. 14 Јосиф је купио сав новац што се налазио у Египту и у Ханану у замену за жито што им га је продавао. Он је тај новац однео у фараонов двор.

15 У земљи египатској и у земљи хананској више није било новца. Сви Египћани су дошли Јосифу и казали му:

– Дај нам хлеба! Зашто да умиремо на твоје очи зато што новаца више нема?

16 Јосиф је на то рекао:

– Дајте своју стоку и даћу вам жита у замену за стоку, кад већ нема новаца.

17 Они су Јосифу доводили своју стоку, а Јосиф им је давао хлеб у замену за коње и за стада крупне и ситне стоке и за магарце. Тако их је те године снабдео хлебом у замену за сву њихову стоку.

18 Та година је прошла. Следеће године људи су

опет дошли к њему и казали му:

– Не можемо сакрити од свог господара: новац је потрошен, стада стоке су такође код господара. Господар види да нам не остаје ништа друго, него да продамо себе и своје оранице. 19 Зашто да на твоје очи умиремо и ми и наше оранице? Купи и нас и наше оранице за хлеб, па ћемо бити фараоново власништво. Дај семе да преживимо и да не помремо и да обрадива земља не постане пустош.

20 Тако је Јосиф откупио за фараона све оранице у Египту, јер је сваки Египћанин продао своје њиве зато што их је притисла глад. Земља је постала фараоново власништво, 21 а он је народ померио у градове с краја на крај египатске границе. 22 Једино није откупио свештеничке оранице, јер је фараон давао одређени део свештеницима, па су живели од прихода што им је давао фараон, те нису продали својих ораница.

23 Онда је Јосиф рекао народу:

– Данас сам вас и ваше оранице купио за фараона. Ево вам семе. Засејте оранице. 24 Кад се летина буде сабирала, фараону ћете дати једну петину, а вама остају четири петине: за засејавање њива, за храну вама и вашим укућанима и вашој нејачи.

– 25 Ти си нама спасао живот. – одговоре они – Ми смо захвални свом господару што можемо бити фараонови робови.

26 Тако је Јосиф у Египту донео уредбу која и данас важи: петина са ораница припада фараону; једино свештеничке оранице нису припале фараону.

Јаковљева последња жеља

27 Израиљци су се настанили у Египту, у гесемској покрајини. Тамо су стекли власништво. Били су родни и јако су се умножили. 28 У Египту је Јаков живео седамнаест година. Укупно је Јаков живео сто четрдесет седам година. 29 Кад се приближило време да умре, Израиљ је позвао свог сина Јосифа и рекао му:

– Ако ми желиш угодити, стави руку своју под моје стегно као јемство наклоности и оданости твоје према мени. Немој ме сахранити у Египту! 30 Кад будем заспао са својим оцима, пренеси ме из Египта и сахрани ме у њиховој гробници.

– Учинићу као што си рекао – одговори он.

31 Онда му је рекао:

– Закуни ми се!

Он му се заклео и Израиљ се дубоко поклонио на предњем делу своје постеље.

48 Јаков благосиља Јефрема и Манасију

1 После ових збивања неко је рекао Јосифу:

– Ено ти је отац оболео.

Он је узео са собом своја два сина, Манасију и Јефрема. 2 Јакову је било речено:

– Ево долази ти твој син Јосиф.

Израиљ је скупио своје снаге и сео на постељу.

3 Јаков је рекао Јосифу:

– Бог свемоћни открио ми је себе у Лузу, у земљи хананској и благословио ме. 4 Рекао ми је затим:

„Учинићу те родним и многобројним, учинићу да од тебе настане скуп народа и твоје потомству после тебе даћу ову земљу у вечни посед.“ 5 А два твоја сина, који су ти се родили у земљи египатској, пре него сам стигао теби у Египат, нека буду моји, Јефрем и Манасија нека буду моји као што су Рувим и Симеун, 6 а деца рођена после њих нека су твоја. У свом наследству она ће се позивати по именима своје браће. 7 Кад сам се враћао из Падана, током путовања умрла ми је Рахиља, у хананској земљи, недалеко од Ефрате. Сахранио сам је уз пут за Ефрату, данашњи Витлејем.

8 Израиљ је опазио Јосифове синове.

– Ко су ови? – питао је.

– 9 То су моји синови, – одговорио је Јосиф своме оцу – њих ми је дао Бог овде.

– Приведи ми их да их благословим – рекао је.

10 Израиљу су очи биле ослабиле од старости те није могао да види. Зато му их је привео, а он их је пољубио и загрлио. 11 Израиљ је рекао Јосифу:

– Нисам очекивао да ћу икада више видети твоје лице. Гле, Бог ми је дао да видим и твоје потомке.

12 Јосиф их је тада скинуо с његових колена и поклонио му се лицем до земље.

13 Онда Јосиф узме обојицу: Јефрема себи десно а Израиљу лево, и Манасију себи лево, а Израиљу десно, те му их тако примакне. 14 Израиљ је испружио своју десницу и ставио је на Јефремову главу, иако је овај био млађи, а своју левицу на главу Манасијину. Намерно је тако поставио руке, иако је Манасија био првенац.

15 Он је благословио Јосифа и рекао:

– Бог пред којим су ходали преци моји, Авраам и Исак.

Бог, који је мој пастир био од мог настанка до данас,

16 анђеоло, који ме је избављао од сваког зла –

младиће нека благослови!

Нека се по њима спомиње име моје и име предака мојих Авраама и Исака.

Нека се посред земље разрасту у мноштва многа!

17 Јосифу није било право кад је видео да је његов отац своју десну руку положио на Јефремову главу. Зато је покушао да руку свога оца премести с главе Јефремове на главу Манасијину. 18 Рекао је Јосиф своме оцу:

– Не тако, оче мој. Ово је првенац. Зато стави своју десницу на његову главу.

19 Његов отац је то одбио. Рекао је:

– Знаш, сине мој, знам. Од њега ће такође постати народ и он ће бити велик. Ипак, његов млађи брат ће бити већи од њега и његово ће потомство бити мноштво народа.

20 Оног дана их је благословио и рекао:

– Преко тебе нека благосиљају Израиља и нека говоре: „Бог нека те постави као Јефрема и као Манасију!“.

Тако је Јефрема поставио испред Манасије.

21 После је Израиљ рекао Јосифу:

– Ево, ја ћу скоро умрети, али Бог ће бити с вама

и вратиће вас у земљу ваших отаца. 22 Теби, пак, остављам Сихем, део више него твојој браћи. То сам својим мачем и луком освојио од Амореја.

49

Јаковљево завештање

1 Потом је Јаков сазвао своје синове и рекао:

– Саберите се да вам изложим шта вас очекује о свршетку дана:

2 Скупите се, чујте, синови Јаковљеви, и чујте Израиља, оца својега.

3 Рувиме, првенче мој; ти си снага моја, почетак моћи моје. Истичеш се достојанством, истичеш се силом.

4 Ипак, ти си вода набујала, те се нећеш истицати, јер си се попео на лежај оца својега, оскврњио си се – ишао си на постељу моју.

5 Симеун и Левије браћа су рођена! Сродили су се са оружјем насилничким.

6 Душа моја нека не силази на њихова већања; слава моја да не суделује на њиховим скуповима.

У гневу су своме убијали људство, и у обести својој здање разарали.

7 Гнев је њихов проклет зато што је прежесток.

Срдба је њихова проклета зато што је преокрутна.

Њих ћу разделити по Јакову, распршићу их по Израиљу.

- 8 Јудо, прослављаће те браћа твоја;
рука ти је на душманском врату,
синови оца твога клањаће се теби.
- 9 Младунче лавово, Јудо!
Од плена си се, сине, подигао,
слично лаву ти си прилегао,
и као лавица ти си се пружио.
Ко ће смети њега да раздражи?
- 10 Жезло царско од Јуде се удаљити неће,
ни палица владалачка од његових ногу,
док не дође онај ком припада,
коме ће се поклонити народи.
- 11 Своје ждребе он за лозу веже,
а магаре за чокот племенити.
Он у вину купа своју одећу,
у крви од грозђа своју хаљину.
- 12 Очи су му искричавије од вина,
зуби су му бељи од млека.
- 13 Завулон станује уз обалу морску,
он је обала за бродове,
уз бок његов Сион се налази,
- 14 Исахар је магарац кошчати
и он лежи унутра у тору.
- 15 Видео је да је почивање угодно,
да је земља блага,
леђа своја под терет је поставио
и на служење је пристао.
- 16 Дан ће судити своме народу
као једно од племена Израиљевих.
- 17 Дан ће бити на путу змија
и покрај стазе гуја.

- Он ће коња ујести за зглоб
и коњаник ће наузнак пасти.
- 18 Господе, у твоје се спасење уздам!
- 19 Гада ће напасти нападачи,
нападом ће им за петама бити.
- 20 У Асира храна је обилна
и он ће давати послатице царске.
- 21 Нефталим је лаконога кошута;
она доноси красне речи.
- 22 Јосиф је лоза плодна,
лоза плодна покрај врела,
гране своје преко зида грана.
- 23 Стрелци су га салетали горко,
устрелили, опленили,
- 24 али лук му чврст остаде,
мишица му ојачаше
руком Јаког Јаковљевог,
од стране Пастира, Стене Израиљеве,
- 25 Богом, Оцем твојим који ти помаже,
Свесилним који те благосиља
благословима с небеса одозго,
благословима из бездана одоздо,
благословима дојења и рађања,
- 26 благословима оца твога,
силнијим од благослова мојих претходника,
виших од вечних гора –
нек се они спусте на главу Јосифову,
на одличног међу браћом својом.
- 27 Венијамин је вук грабљиви,
јутром једе што је наловио,
а навече дели што је заробио.

28 То су сва племена Израилјева, њих дванаест на броју. Ово им је отац њихов казао кад их је благосиљао. Свакога од њих је благословио посебним благословом.

Јаков: последња упутства и смрт

29 После овога заповедио им је и рекао им:

– Ускоро ћу се придружити народу своме. Сахраните ме поред мојих отаца, у пећини што се налази на пољу Ефрона Хетејина. 30 То је пећина на Макпелском пољу, према Мамрији у земљи хананској. Њу и поље је Авраам купио од Ефрона Хетејина да буде место за сахрањивање. 31 Онде је сахрањен Авраам и његова жена Сара, сахрањени су онде Исак и његова жена Ревека. Онде сам и ја сахранио Лију. 32 Поље и пећина на њему купљени су од Хетеја.

33 Кад је Јаков завршио што је имао да заповеди својим синовима, он је поново сместио своје ноге на постељу и издахнуо је – придружио се своме народу.

50

Јаковљев погреб

1 Јосиф се је нагнуо преко очеве лица, облио га сузама и изљубио. 2 После је наредио лекарима који су се налазили у његовој служби да му балсамују оца. Они су балсамовали Израилја. 3 Требало је четрдесет дана, јер толико траје балсамовање. Египћани су га оплакивали седамдесет дана. 4 Кад је прошло време оплакивања, Јосиф је рекао људима на фараонову двору:

– Учините ми милост и саопштите фараону ово: 5 Мој отац ме је заклео и рекао: „Кад умрем, сахрани ме у гробу што сам га себи припревио у земљи хананској“. Допусти ми да одем горе и да сахраним оца својега, а после ћу се вратити.

6 Фараон је одговорио:

– Отиди и сахрани свога оца како те је заклео.

7 Јосиф крене да сахрани оца. С њим пођу и сви фараонове службеници, великаши с његова двора и сви египатски великодостојници, 8 и сва Јосифова породица, његова браћа и породица његовог оца. Једино њихова нејач и њихове овце и говеда су остали у гесемској покрајини. 9 С њим су ишла и кола и коњаници. Била је то врло дуга поворка.

10 Стигли су на Атадово Гумно, с оне стране Јордана. Тамо су одржали велико и врло свечано нарицање. Јосиф је приредио седмодневну жалост за оцем. 11 Становници те земље, Хананеји, видели су туговање на Атадову Гумну, па су рекли:

– То је египатско свечано нарицање!

Зато су то место прозвали Жалост египатска. Оно се налази с оне стране Јордана.

12 Његови синови су му учинили како им је заповедио: 13 однели су га синови у земљу хананску и сахранили у пећини на Макпелском пољу код Мамрије. То поље је Авраам купио од Ефрона Хетејина ради сахрањивања.

14 Пошто је сахранио свог оца, Јосиф се вратио у Египат, он и његова браћа и сви који су с њим ишли да покопају његовог оца.

Од смрти Јаковљеве до смрти Јосифове

15 Кад су Јосифова браћа видела да им је отац умро, рекли су:

– Шта ако је Јосиф на нас још љут и ако покуша да нам узврати за све оно зло што смо ми њему нанели?

16 Зато овако поруче Јосифу:

– Твој отац је пред своју смрт овако наредио:

17 „Ово реците Јосифу: Опрости браћи својој грех, јер су зло поступили према теби онако окрутно”.

Опрости, дакле, увреду, слугама Бога твога оца.

На те речи Јосиф се заплакао.

18 Тада његова браћа лично дођу к њему, баце се преда њ ничице, и кажу му:

– Ево нас да ти будемо робови!

– 19 Не бојте се! – одврати им Јосиф – Зар сам ја уместо Бога? 20 Поред тога, иако сте ви намеравали по мене зло, Бог је окренуо на добро. Он чини ово што се данас догађа: спасава живот једном великом народу. 21 Не бојте се! Ја ћу се бринути за вас и за вашу нејач.

Тако их је смирио срдачним речима.

22 Јосиф је остао у Египту заједно с породицом свог оца. Поживео је сто десет година. 23 Тако је Јосиф дочекао да види Јефремову децу до трећег колена. На његовим коленима родили су се и синови Махира сина Манасијина.

24 Јосиф је потом рекао својој браћи:

– Ево, ја ћу ускоро умрети, али ће се Бог јамачно сетити вас и одвешће вас из ове земље у земљу што је под заклетвом обећао Аврааму и Исаку и Јакову.

25 Тада је Јосиф заклео синове Израилеве:

– Бог ће вас се доиста сетити – рекао је – и тада однесите моје кости одавде!

26 Јосиф је умро кад је навршио сто десет година. Балсамовали су га и у Египту положили у ковчег.

Проф. др АЛЕКСАНДАР БИРВИШ је рођен 1928. године у Нишу. Дипломирао је теологију на Богословском факултету СПЦ (1953) и оријенталистику на Филолошком факултету у Београду (1961). Године 1991. додељен му је почасни докторат на Теолошком факултету Гордон-Конвел у САД. Године 1993. изабран је за потпредседника Југословенског библијског друштва. Од 2000. године је академски декан Теолошког факултета Нови Сад, а од 2005. обавља дужност и академског декана Еванђеоског теолошког факултета у Осијеку, Хрватска.

Лист „Православље“ је 1979. године, у преводу проф. Бирвиша с јеврејског језика, објавио „Плач Јеремијин“ у форми тужбалице. Године 1986. Библијско друштво је објавило његов превод четвороеванђеља с грчког „Живот и рад Исуса Христа – Четири еванђеља“, а 1990. године и његов препев Псалама с јеврејског језика: „Псалми – Ритмички препев“. Године 2002. Удружење „Иконос“ је штампало његов превод с грчког „Посланица Јеврејима – нулто нумерисано издање“, а године 2003. превод с јеврејског језика књиге Постање (1. књиге Мојсијеве), и прво прегледано издање „Посланице Јеврејима“. Годину дана касније, 2004, Удружење „Иконос“ је објавило и превод с јеврејског „Књига пророка Исаије – 1. до 23. поглавље“. Године 2005. Удружење „Иконос“ објавило је „Плач Јеремијин – друго измењено издање“ и књигу „Човек који је упознао беду – Плач Јеремијин: превод, препев, тумачење и проповеди“. Године 2006.

Удружење „Иконос“ објавило је комплетни превод „Књиге пророка Исаије“.

А. Бирвиш је написао следеће књиге и брошуре: „Сагледавања: Еванђеоске поруке за наше време“ (1994), „Од вечери до јутра пред Господом“ (1998), „Христос се роди“ (2000), „Христос васкрсе“ (2000), „Савремена начела превођења Светог писма“ (Иконос, 2002), збирка радио-проповеди „Мале речи о великом Богу“ (2002) и „Од Библије до беседе: течај за израду егзегетског написа намењен пастирима, учитељима и проповедницима еванђеоског усмерања“ (Иконос, 2003).